

孔子曰：有教无类

ขงจื้อกล่าวว่า
ชาติกำเนิดปัญหาไร้ต่างกั
การศึกษาร่วมสรรรดีเสมอได้

รายงานการวิจัย เพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับอาชีวศึกษา

รายงานการวิจัย
เพื่อพัฒนาระบบ
การจัดการเรียนการสอน
ภาษาจีนในประเทศไทย
ระดับอาชีวศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
๙๙/๒๐ ถนนสุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทร. ๐ ๒๖๖๘ ๓๑๒๓ โทรสาร ๐ ๒๒๔๓ ๑๑๒๙
Website: <http://www.onec.go.th>

สิ่งพิมพ์ ลกค. อันดับที่ 48/2559
ISBN 978-616-270-101-6 (ชุด)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

รายงานการวิจัย
เพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนไม่ประจำเขตไทรย
ระดับชั้นมัธยมศึกษา

สํานักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ภาษาจีน เป็นภาษาที่สำคัญมากภาษาหนึ่ง และมีแนวโน้มที่จะสำคัญยิ่งขึ้นในอนาคต เนื่องจากสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 5,000 ปี มีการสั่งสมองค์ความรู้ด้านต่างๆ และถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นมาจนถึงปัจจุบัน สาธารณรัฐประชาชนจีนยังเป็นประเทศมหาอำนาจที่ทรงอิทธิพลทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก เป็นประเทศที่มีความเติบโตทางด้านเศรษฐกิจสูงเป็นอันดับต้นๆ ของโลก และประชากรชาวจีนยังมากเป็นอันดับ 1 ของโลก ดังนั้น หากคนไทยมีความรู้ภาษาจีนจะเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ค้นคว้า และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ สามารถสร้างความร่วมมือด้านธุรกิจการค้าการพัฒนาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้ประเทศไทยได้เปรียบในการแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคนี้

ประเทศไทยมีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมานานหลายทศวรรษ และในทศวรรษที่ผ่านมา ได้มีการจัดการเรียนการสอนในทุกๆ ระดับ/ประเภทการศึกษา แต่เนื่องจากยังไม่มีกรอบนโยบายการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเป็นระบบ สอดรับไปในทิศทางเดียวกัน ประกอบกับยังมีปัญหาอุปสรรคหลายประการทำให้ไม่สามารถพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนได้ตามความต้องการของสังคม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนการศึกษาของประเทศ เห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าว จึงมอบหมายให้ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย โดยศึกษาครอบคลุมในทุกๆ ระดับ/ประเภทการศึกษาอย่างเป็นองค์รวม เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย และรายงานการวิจัยชุดนี้ได้มีการปรับปรุงตามคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ และเพื่อให้รายงานการวิจัยชุดนี้เกิดประโยชน์สูงสุด สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงจัดพิมพ์ชุดรายงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยรายงาน 7 เล่ม เพื่อเผยแพร่สู่หน่วยงาน องค์กร นักวิชาการศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยต่อไป ได้แก่

- 1) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย
ระดับประถมศึกษา
- 2) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย
ระดับมัธยมศึกษา
- 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย
ระดับอาชีวศึกษา
- 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย
ระดับอุดมศึกษา
- 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย การศึกษา
นอกระบบ
- 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน กรณีศึกษามหาวิทยาลัย
ปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ในการสอนภาษาจีนให้แก่ชาวต่างชาติ
- 7) รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย
สังเคราะห์ภาพรวม

(ดร.กมล รอดคล้าย)

เลขาธิการสภาการศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับอาชีวศึกษา จะสำเร็จมิได้เลย หากขาดการสนับสนุน ความร่วมมือ และความช่วยเหลือจากบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ผู้วิจัยจึงขอแสดงความขอบคุณตามรายชื่อข้างล่างมา ณ โอกาสนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้ความสำคัญในการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย และมอบหมายให้ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินการศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าว

ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้โอกาสผู้วิจัยเป็นหนึ่งในคณะผู้วิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรศักดิ์ มหัทธโนบล ผู้อำนวยการศูนย์จีนศึกษา ได้กรุณาให้คำชี้แนะและเป็นแบบอย่างในการทำวิจัย และเจ้าหน้าที่ทุกท่านของศูนย์จีนศึกษาที่ช่วยอำนวยความสะดวกในทุกขั้นตอนระหว่างการทำวิจัย

ดร. สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. พัทณี ตั้งยีนยง สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และรองศาสตราจารย์ ดร. ปกรณ์ ลิ้มปนุสรณ์ ภาควิชาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญทั้งสามท่านที่ได้แสดงความเห็นและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขงานวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คณะผู้วิจัยซึ่งประกอบด้วยอาจารย์วิภาวรรณ สุนทรจามร สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์ และประยุกต์ศิลป์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นริศ วัฒนานนท์ สาขาวิชาภาษาจีน คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กนกพร ศรีญาณลักษณ์ สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา อาจารย์ ดร. หทัย แซ่เจี๋ย สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอาจารย์ ดร. ภูวกร ฉัตรบำรุงสุข หัวหน้าสาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อาจารย์ทุกท่านได้ช่วยระดมความคิด ร่วมแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้ทักษะการทำวิจัยและพัฒนาตนเองซึ่งเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยอย่างยิ่ง

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนางยุวรี มณีรัตน์ นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ และนางสาวชื่นจิตร ออกตัน นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักงานมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ เอื้อเพื่อข้อมูลนโยบายและแนวปฏิบัติการเรียนการสอนภาษาจีนระดับ

อาชีวศึกษา รายชื่อสถาบันอาชีวศึกษารัฐที่สอนภาษาจีน หลักสูตร รายชื่อครูภาษาจีนชาวไทย และ รายชื่อครูอาสาสมัครจีน เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เอื้อเพื่อข้อมูลรายชื่อสถาบันอาชีวศึกษา เอกชนที่สอนภาษาจีน

อาจารย์สุรัชย์ ปัทมผดุงศักดิ์ หัวหน้าสาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการเรียบเรียงหนังสือเรียนภาษาจีน ระดับอาชีวศึกษา

มาสเตอร์อภินพ การุณยเลิศ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาจีน โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ อาจารย์สุภาณี พรพันธุ์ไพบูลย์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา อาจารย์มิชฎา ทรรพวสุ หัวหน้าสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ชลธิชา จิตเพิ่มสุข วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา อาจารย์อัมพร จิตอารยะกุล วิทยาลัยพาณิชยการธนบุรี อาจารย์อรพิน จริยาธนเบญญา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และอาจารย์สุภาพร ตั้งเจริญกิจสกุล วิทยาลัยพาณิชยการเซตุน อาจารย์ขวัญฤทัย เจียวพงษ์พิพัฒน์ และอาจารย์ผกามาศ แก้ววารี วิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรพาณิชยการและวิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรบริหารธุรกิจ และอาจารย์สุภาวดี ด้วงหมุ่น วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ อาจารย์ทุกท่านได้สละเวลาให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของสถานศึกษาตนเองในปัจจุบัน ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลเชิงลึกและน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

ผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรของวิทยาลัยนานาชาติปริดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนและความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดีมาโดยตลอด

สุดท้าย ผู้วิจัยขอขอบคุณสถาบันอาชีวศึกษาทุกแห่งที่ตอบแบบสอบถาม ให้สัมภาษณ์ และขอขอบคุณคณะผู้บริหาร นักวิชาการ ครู คณาจารย์ และผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่เข้าร่วมการสัมมนาวิชาการ เรื่อง การพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 7 เมษายน 2559 ระหว่างเวลา 08.00 - 16.00 น. ณ ห้องประชุมจุมภฏ - พันธุ์ทิพย์ ชั้น 4 อาคารประชาธิปไตย - ราไพพรรณี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งให้ข้อเสนอแนะที่หลากหลายอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย ช่วยให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กำพล ปิยะศิริกุล
นักวิจัยประจำโครงการ

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาในประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยการบริหารจัดการ หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน ผู้สอน ผู้เรียน และความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น รวมถึงปัญหาความเชื่อมโยงกับการศึกษาระดับอื่น เพื่อเสนอข้อเสนอยุทธศาสตร์ในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาในประเทศไทย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลและใช้การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก ละเอียดย และใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด (ใช้ข้อมูลปีการศึกษา 2557 เป็นหลัก) กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยคือสถาบันอาชีวศึกษาของรัฐและเอกชนที่สอนภาษาจีนในประเทศไทย มีสถานศึกษาตอบแบบสอบถามจำนวน 85 แห่ง ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำมาคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล สรุปท้ายเรียบเรียงออกมาเป็นผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ในด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการวางแผนมากที่สุด แต่กลับนำผลประเมินมาปรับปรุงในปีต่อไปน้อยลง แต่จากข้อมูลเรื่องปัญหาด้านการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนจะเห็นว่า ในความเป็นจริงแล้วสถานศึกษายังขาดระบบในการบริหารจัดการที่ดี ในด้านหลักสูตร สถานศึกษาเปิดรายวิชาภาษาจีนตามหลักสูตรที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กำหนดทั้งในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) แต่ในขณะเดียวกัน ก็มีสถานศึกษาหลายแห่งเปิดรายวิชาภาษาจีนในระดับที่สูงขึ้นด้วย ปัญหาหลักที่พบ คือความต่อเนื่องเชื่อมโยงกับการศึกษาระดับอื่น ในด้านสื่อการเรียนการสอน ปัจจุบันสถานศึกษาเลือกใช้หนังสือเรียนภาษาจีนอย่างหลากหลาย มีทั้งหนังสือของประเทศจีน และหนังสือที่เรียบเรียงโดยอาจารย์ชาวไทยเอง ทั้งนี้ เนื่องจาก สอศ. ไม่ได้ประกาศอย่างเป็นทางการว่ากำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งใช้หนังสือเรียนภาษาจีนเล่มใดโดยเฉพาะ นอกจากนั้น สถานศึกษายังขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ ในด้านผู้สอน สถาบันอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ยังพึ่งพาครูอาสาสมัครจีน ส่วนครูสัญชาติไทยอยู่ในลำดับที่สอง ที่เหลือคือครูสัญชาติจีนที่สถานศึกษาจัดหาเอง ครู/อาจารย์พิเศษ และครูสัญชาติอื่น ในบรรดาครูสอนภาษาจีนทั้งหมดนี้ ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาด้านภาษาจีน มีครูสอนภาษาจีนเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาด้านภาษาจีน ในด้านผู้เรียน พบว่า ปัญหาด้านผู้เรียนที่สำคัญที่สุดคือผู้เรียนขาดสภาพแวดล้อมทางภาษาจีน ดังนั้น การสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนภาษาจีนในสถานศึกษาให้มากขึ้นจึงเป็นสิ่งสำคัญ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นการฝึกทักษะและปฏิบัติจริงสามารถช่วยสร้างสภาพแวดล้อมนี้ได้ ในด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น สถานศึกษายังขาดความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น และกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทยยังขาดความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาของประเทศจีน ในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนที่เป็นรูปธรรม

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

งานวิจัยฉบับนี้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบหมายให้ ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นดำเนินการศึกษาวิจัยมี วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีน ระดับอาชีวศึกษาในประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยการบริหารจัดการ หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน ผู้สอน ผู้เรียน และความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น รวมถึงปัญหาความเชื่อมโยงกับการศึกษาระดับอื่น เพื่อเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ระดับอาชีวศึกษาในประเทศไทย

ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลักและใช้การวิจัยเอกสารเป็นวิธีเสริม กล่าวคือใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล และใช้การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกละเอียด และใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด (ใช้ข้อมูลปีการศึกษา 2557 เป็นหลัก) นอกจากนี้ยังใช้การวิจัยเอกสารในส่วนของการศึกษาประวัติความเป็นมา นโยบายและยุทธศาสตร์ของการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาในประเทศไทย ปัจจุบันสถาบันอาชีวศึกษาในประเทศไทย มีจำนวนทั้งสิ้น 908 แห่ง แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 424 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 484 แห่ง ในจำนวนนี้มีสถาบันอาชีวศึกษาที่สอนภาษาจีนทั้งสิ้น 173 แห่ง แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 134 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 39 แห่ง ในจำนวนสถานอาชีวศึกษาที่สอนภาษาจีนทั้งหมด มีสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามกลับมา 85 แห่ง แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 70 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 15 แห่ง ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้การคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสามารถแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ: สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการวางแผนมากที่สุด แต่กลับนำผลประเมินมาปรับปรุงในปีต่อไปน้อยลง จึงอาจทำให้ไม่สามารถพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้ตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้แต่แรก และอาจไม่สามารถแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นอีกอย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร แต่จากข้อมูลเรื่องปัญหาด้านการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนจะเห็นว่า ในความเป็นจริงสถานศึกษายังขาดระบบในการบริหารจัดการที่ดี ดังนั้น ข้อมูลจึงขัดแย้งกันเอง ผู้วิจัยจึงขอเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ว่า ผู้บริหารควรสร้างระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารต้องเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมาร่วมประชุมและจัดทำแผนการทำงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตั้งแต่การวางแผนปฏิบัติตามแผนตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน ติดตามและปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมคิดร่วมทำ ภายใต้ความเห็นชอบ

ของผู้บริหาร และประกาศเป็นนโยบายให้ถือปฏิบัติที่มีความชัดเจน ซึ่งจะได้รับความร่วมมือและถือปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านหลักสูตร: สถานศึกษาเปิดรายวิชาภาษาจีนตามหลักสูตรที่ สอศ. กำหนดทั้งในระดับ ปวช. และ ปวส. แต่ในขณะเดียวกัน สอศ. ก็กำหนดว่า หากสถานศึกษาใดมีความพร้อม ผู้เรียนมีความจำเป็นต้องเรียนภาษาจีนในระดับที่สูงขึ้น หรือจำเป็นต้องฝึกทักษะภาษาจีนด้านใดด้านหนึ่ง โดยเฉพาะ สถานศึกษานั้นก็สามารถเปิดรายวิชาภาษาจีนในระดับที่สูงขึ้นหรือเฉพาะทางได้ตามความเหมาะสม ดังนั้น จะเห็นว่ามีสถานศึกษาหลายแห่งเปิดรายวิชาภาษาจีนในระดับที่สูงขึ้นด้วย แต่ปัญหาหลักที่พบ คือความต่อเนื่องเชื่อมโยงกับการศึกษาระดับอื่น ผู้วิจัยเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ว่า เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนภาษาจีนได้อย่างต่อเนื่องในระดับที่สูงขึ้น ควรจัดให้หลักสูตรภาษาจีนระดับ ปวช. มีความต่อเนื่องกับระดับมัธยมต้น และหลักสูตรภาษาจีนระดับ ปวส. มีความต่อเนื่องกับระดับ ปวช. ควรเพิ่มจำนวนชั่วโมงเรียน (คาบเรียน) เป็น 3-4 ชั่วโมง (คาบเรียน) ต่อสัปดาห์ โดยแยกเรียนครั้งละ 1 ชั่วโมง (คาบเรียน) ชั่วโมงเรียนที่เพิ่มขึ้นไม่จำเป็นต้องให้ครูสอนอย่างเดียว อาจจะทำให้ผู้เรียนมาฝึกท่องบทสนทนาเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม หรือจัดกิจกรรมเสริม เพื่อให้ผู้เรียนจะได้มีโอกาสทบทวนและฝึกฝนบ่อยขึ้น ควรเพิ่มรายวิชาภาษาจีนในระดับ ปวช. เป็น 6 วิชา (ภาคการศึกษาละ 1 วิชา) และระดับ ปวส. เป็น 4 วิชา (ภาคการศึกษาละ 1 วิชา) ทั้งนี้ สามารถกำหนดให้เป็นวิชาเลือกเสรีไว้ก่อน เนื่องจากต้องดูความพร้อมของสถานศึกษาแต่ละแห่งด้วย หากสถานศึกษาแห่งใดมีความพร้อม ก็สามารถเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาภาษาจีนจำนวนมากขึ้นตามลำดับ

ด้านสื่อการเรียนการสอน: ในด้านหนังสือเรียนภาษาจีน ปัจจุบันสถานศึกษาเลือกใช้หนังสือเรียนภาษาจีนอย่างหลากหลาย มีทั้งหนังสือของประเทศจีนและหนังสือที่เรียบเรียงโดยอาจารย์ชาวไทยเอง ทั้งนี้ เนื่องจาก สอศ. ไม่ได้บังคับให้ใช้หนังสือเล่มใดเล่มหนึ่งเป็นการเฉพาะ แต่มีการแนะนำหนังสือเรียนผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานแทน ผู้วิจัยเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดว่าหากสถานศึกษาใดยังไม่มีหนังสือเรียนภาษาจีนขึ้นมาใช้เอง ก็ให้ใช้หนังสือเรียนภาษาจีนชุดใดชุดหนึ่งผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแล้วว่ามีความเหมาะสมที่สุด และควรจัดทำคู่มือการสอนสำหรับครู และควรเสนอสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่สอดคล้องกันไว้ด้วย ทั้งนี้ หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ใช้หนังสือเรียนภาษาจีนชุดที่จะใช้ใน ระดับ ปวช. ควรมีเนื้อหาที่สอดคล้องและต่อเนื่องกับหนังสือของระดับมัธยมต้น และเชื่อมโยงไปถึงระดับ ปวส. นอกจากนี้ ควรมีการสำรวจความเห็นในด้านการใช้หนังสือเรียนภาษาจีนเป็นระยะ เพื่อจะได้ดำเนินการปรับปรุงให้ทันสมัยต่อไป ในด้านสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ สถานศึกษายังขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุน และจัดหาสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ให้สถานศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาในระยะสั้นเป็นการเบื้องต้น จากนั้นควรสนับสนุนงบประมาณ และจัดอบรมให้ครูภาษาจีนสามารถจัดทำสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ได้ด้วยตนเอง เนื่องจากครูเหล่านั้นเป็นผู้รู้สภาพการเรียนการสอนภาษาจีนในสถานศึกษาของตนเองดีที่สุด

จึงน่าจะทำสื่อการเรียนการสอนที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ดีที่สุดเช่นกัน ในด้านห้องปฏิบัติการภาษาจีนและห้องเรียนภาษาจีน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดสร้างห้องปฏิบัติการภาษาจีนและห้องเรียนภาษาจีน หรือเอื้อเพื่ออุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ให้สถานศึกษาที่มีความพร้อม จากนั้นค่อยขยายไปยังสถานศึกษาแห่งอื่น เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ภาษาจีนแก่ผู้เรียนให้มากที่สุด

ด้านผู้สอน: สถาบันอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ยังพึ่งพาครูอาสาสมัครจีน รองลงมาเป็นครูสัญชาติไทยที่เหลือเป็นครูสัญชาติจีนที่สถานศึกษาจัดหาเอง ครู/อาจารย์พิเศษ และครูสัญชาติอื่น ในบรรดาครูสอนภาษาจีนทั้งหมดนี้ ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาด้านภาษาจีน ในจำนวนนี้ครูสัญชาติจีนที่สถานศึกษาจัดหาเอง และครูอาสาสมัครจีนอยู่ในสองลำดับแรก แต่ครูสัญชาติไทยอยู่ในลำดับรองสุดท้าย มีครูสอนภาษาจีนเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาด้านภาษาจีน ผู้วิจัยเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ว่า สถานศึกษาควรลดการพึ่งพาครูอาสาสมัครจีนและเร่งพัฒนาศักยภาพของครูไทยและครูจีนประจำ ในส่วนของการลดการพึ่งพาครูอาสาสมัครจีน หากในระยะใกล้สถานศึกษาใดยังมีความจำเป็นต้องพึ่งพาอยู่ ก็ควรจัดให้มีระบบครูพี่เลี้ยง เมื่อสถานศึกษามีความพร้อมแล้ว ก็สามารถลดการพึ่งพาครูอาสาสมัครจีนอย่างค่อยเป็นค่อยไป ในส่วนของการพัฒนาศักยภาพครูไทยและครูจีนประจำ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูไทยและครูจีนประจำได้เข้าร่วมการประชุม อบรม และสัมมนาด้านการเรียนการสอนภาษาจีน ให้ทุนการศึกษาเพื่อศึกษาต่อในรูปแบบระยะสั้นและระยะยาวทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมให้ผลิตงานวิชาการเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้านภาษาจีน และจัดประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ในหมู่ครูภาษาจีน อาชีวศึกษาระดับจังหวัด ภูมิภาค และประเทศ ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาครูไทยและครูจีนประจำเหล่านี้ให้เป็นการสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาอย่างยั่งยืนต่อไป

ด้านผู้เรียน: ปัญหาด้านผู้เรียนที่สำคัญที่สุดคือผู้เรียนขาดสภาพแวดล้อมทางภาษาจีน ผู้วิจัยเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ว่า ผู้บริหารและครูจำเป็นต้องเร่งสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนภาษาจีนในสถานศึกษาให้มากขึ้น การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นการฝึกทักษะและปฏิบัติจริงสามารถช่วยสร้างสภาพแวดล้อมนี้ได้ เช่น การแข่งขันร้องเพลงจีน เทศกาลภาพยนตร์จีน ชมรมภาษาจีน เสียงตามสาย บอร์ดนิทรรศการแนะนำประเทศจีน กิจกรรมวัฒนธรรมในวันสำคัญของประเทศจีน ค่ายภาษาจีนระหว่างสถาบัน นอกจากนี้ ทุกฝ่ายต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจและเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาจีน สิ่งที่ใกล้ตัวที่สุดคือการศึกษาต่อและการทำงาน สถานศึกษาอาจเชิญศิษย์เก่าหรือบุคคลที่มีชื่อเสียงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับที่สูงขึ้นหรือทำงานเกี่ยวข้องกับภาษาจีนมาแบ่งปันประสบการณ์แก่ผู้เรียน สถานศึกษาอาจจัดนิทรรศการจัดหางาน (Job Fair) เชิญผู้ประกอบการต่างๆ ที่ต้องการผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีวศึกษาที่รู้ภาษาจีนเข้ามาจับมือสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียน เป็นต้น

ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น: สถานศึกษายังขาดความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น และกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทยยังขาดความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการของประเทศจีน ในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนที่เป็นรูปธรรม ผู้วิจัยเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งสร้างความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการของประเทศจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ หรือฮันบัน (Hanban) ให้มากขึ้น เน้นการสนับสนุนด้านสื่อการเรียนการสอนภาษาจีน หลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญ และทุนการศึกษา เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนการสอน หลักสูตร และศักยภาพของครูไทยและครูจีนประจำ ในขณะเดียวกันก็ควรแนะนำช่องทางหรือเป็นตัวกลางในการสร้างความร่วมมือกับสถาบันอาชีวศึกษาและมหาวิทยาลัยของประเทศจีนให้สถานศึกษาไทยด้วย เพื่อจะได้สร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันด้วยตนเองในรูปแบบการส่งนักเรียนไปฝึกงานหรือการแลกเปลี่ยนนักเรียนและครู เป็นต้น ทั้งนี้ ความร่วมมือกับหน่วยงานภายในประเทศก็สำคัญไม่น้อยไปกว่าหน่วยงานภายนอกประเทศ กล่าวคือสถานศึกษาควรสร้างความร่วมมือกับสถาบันอาชีวศึกษา และมหาวิทยาลัยอื่นในจังหวัดหรือภูมิภาคเดียวกัน เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ ยังควรทำความร่วมมือกับผู้ประกอบการ สมาคม หรือองค์กรเอกชนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีนในชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มโอกาสการทำงานของผู้เรียนต่อไป

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	I
กิตติกรรมประกาศ	III
บทคัดย่อ	V
บทสรุปผู้บริหาร	VI
สารบัญ	X
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 สมมุติฐานของการวิจัย	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 กลุ่มเป้าหมาย	3
1.6 ระเบียบวิธีวิจัย	3
1.7 การทบทวนวรรณกรรม	6
1.8 นิยามคำสำคัญ	9
บทที่ 2 ประวัติความเป็นมาการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษา	11
บทที่ 3 นโยบายและยุทธศาสตร์การเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษา	16
บทที่ 4 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษา	18
4.1 ด้านการบริหารจัดการ	24
4.1.1 การวางแผน (Plan)	24
4.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Do)	28
4.1.3 การตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (Check)	30
4.1.4 การปรับปรุงแก้ไข (Act)	31
4.1.5 สรุป	31
4.2 ด้านหลักสูตร	32
4.2.1 วันและเวลาเรียน	42
4.2.2 รายวิชาภาษาจีนที่เปิดสอน	43
4.2.3 จำนวนชั่วโมงเรียน (คาบเรียน)/สัปดาห์/รายวิชา	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.2.4 กิจกรรมเสริมหลักสูตร	46
4.2.5 สรุป	47
4.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน	48
4.3.1 สื่อการเรียนการสอนที่ใช้	48
4.3.2 ตัวอักษรจีนที่ใช้สอน	63
4.3.3 ระบบการถอดเสียงภาษาจีน	64
4.3.4 การใช้ห้องปฏิบัติทางภาษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน	64
4.3.5 การใช้ห้องสมุดเสริมความรู้	65
4.3.6 สรุป	66
4.4 ด้านผู้สอน	67
4.4.1 จำนวน สัญชาติ และสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาของครูสอนภาษาจีน	67
4.4.2 ภาษาที่ผู้สอนใช้สอน	70
4.4.3 จำนวนชั่วโมง (คาบเรียน) ที่ใช้สอนภาษาจีนต่อสัปดาห์	72
4.4.4 สรุป	74
4.5 ด้านผู้เรียน	74
4.5.1 จำนวนผู้เรียน	74
4.5.2 ประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ	76
4.5.3 สรุป	76
4.6 ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น	77
4.6.1 หน่วยงานที่มีความร่วมมือด้านภาษาจีน	77
4.6.2 สิ่งที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่ทำความร่วมมือ	80
4.6.3 สรุป	82
บทที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาระบบ การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษา	83
5.1 ด้านการบริหารจัดการ	84
5.1.1 ปัญหา	84
5.1.2 ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์	84

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.2 ด้านหลักสูตร	85
5.2.1 ปัญหา	85
5.2.2 ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์	86
5.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน	87
5.3.1 ปัญหา	87
5.3.2 ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์	87
5.4 ด้านผู้สอน	89
5.4.1 ปัญหา	89
5.4.2 ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์	90
5.5 ด้านผู้เรียน	91
5.5.1 ปัญหา	91
5.5.2 ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์	92
5.6 ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น	92
5.6.1 ปัญหา	92
5.6.2 ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์	93
บรรณานุกรม	94
บรรณานุกรมรูป	96
ภาคผนวก	99
ภาคผนวก 1 กรณีศึกษา : โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ	100
ภาคผนวก 2 กรณีศึกษา : วิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรพาณิชย์การและ วิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรบริหารธุรกิจ	106
ภาคผนวก 3 กรณีศึกษา : วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์	109
ภาคผนวก 4 กรณีศึกษา : วิทยาลัยพาณิชย์การเซตุน	112
ภาคผนวก 5 กรณีศึกษา : วิทยาลัยพาณิชย์การธนบุรี	117
ภาคผนวก 6 กรณีศึกษา : วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา	122
ภาคผนวก 7 แบบสอบถาม	126
ภาคผนวก 8 รายชื่อสถาบันอาชีวศึกษารัฐที่สอนภาษาจีน ปีการศึกษา 2557	138
ภาคผนวก 9 รายชื่อสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนที่สอนภาษาจีน ปีการศึกษา 2557	146
เกี่ยวกับผู้วิจัย	150
คณะผู้ดำเนินการ	151

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 2.1 : จำนวนสถาบันอาชีวศึกษารัฐที่รับครูอาสาสมัครจีนผ่านสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)	13
ตาราง 4.1 : การแบ่งภาค ในรายงานโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับอาชีวศึกษา (แบ่งตามรหัสไปรษณีย์)	19
ตาราง 4.2 : จำนวนสถาบันอาชีวศึกษาในประเทศไทย	21
ตาราง 4.3 : ปีที่สถาบันอาชีวศึกษาเปิดสอนภาษาจีน	23
ตาราง 4.4 : ผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของสถาบันอาชีวศึกษา	27
ตาราง 4.5 : ผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของสถาบันอาชีวศึกษา	27
ตาราง 4.6 : การดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่กำหนดไว้ในส่วนต่างๆ	30
ตาราง 4.7 : รายวิชาภาษาจีนที่เปิดสอนระดับ ปวช.	45
ตาราง 4.8 : รายวิชาภาษาจีนที่เปิดสอนระดับ ปวส.	45
ตาราง 4.9 : จำนวนชั่วโมงเรียน (คาบเรียน)/สัปดาห์/รายวิชา	46
ตาราง 4.10 : กิจกรรมเสริมหลักสูตร	47
ตาราง 4.11 : หนังสือเรียนภาษาจีน	50
ตาราง 4.12 : สื่อการเรียนการสอนอื่นที่ใช้	63
ตาราง 4.13 : ตัวอักษรจีนที่ใช้สอน	63
ตาราง 4.14 : ระบบการถอดเสียงภาษาจีน	64
ตาราง 4.15 : ห้องปฏิบัติทางภาษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน	65
ตาราง 4.16 : หนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุด	65
ตาราง 4.17 : จำนวนครูสอนภาษาจีนในสถาบันอาชีวศึกษา	68
ตาราง 4.18 : สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาของครูสอนภาษาจีนในสถาบันอาชีวศึกษา	69
ตาราง 4.19 : ภาษาที่ผู้สอนใช้สอน	71
ตาราง 4.20 : จำนวนชั่วโมง (คาบเรียน) ที่ใช้สอนภาษาจีนต่อสัปดาห์	73
ตาราง 4.21 : จำนวนผู้เรียน	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตาราง 5.1 : ปัญหาด้านการบริหารจัดการ	84
ตาราง 5.2 : ปัญหาด้านหลักสูตร	85
ตาราง 5.3 : ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน	87
ตาราง 5.4 : ปัญหาด้านผู้สอน	89
ตาราง 5.5 : จำนวนครูอาสาสมัครจีนที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) รับมาสอนในสถาบันอาชีวศึกษาของรัฐ	90
ตาราง 5.6 : ปัญหาด้านผู้เรียน	91
ตาราง 5.7 : ปัญหาด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น	93

สารบัญรูป

	หน้า
รูป 4.1 : หนังสือสัมผัสภาษาจีน	52
รูป 4.2 : หนังสือภาษาจีนกลาง	52
รูป 4.3 : ตำราภาษาจีน ระดับอาชีวศึกษาขั้นต้น	53
รูป 4.4 : ตำราภาษาจีน ระดับอาชีวศึกษาขั้นสูง	53
รูป 4.5 : หนังสือภาษาจีนธรรมดา	54
รูป 4.6 : หนังสือแบบเรียนภาษาจีน	54
รูป 4.7 : หนังสือภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (สุรัชย์ ปัทมตุงศ์ศักดิ์)	55
รูป 4.8 : หนังสือภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (หยิ่ง ซี้ฟาง หยิ่ง ลี้เจี๋ยยีน ประพลสร แซ่โจ้ว และหวัง เหวิน)	55
รูป 4.9 : หนังสือภาษาจีน	56
รูป 4.10 : หนังสือภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (ธัญชนก เล่ง และณิชนน จันทร์รุ่งฟ้า)	56
รูป 4.11 : หนังสือเรียนภาษาจีนให้สนุก	57
รูป 4.12 : หนังสือภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (อรสา ศศิภาณุเดช)	57
รูป 4.13 : หนังสือภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (นิธิดอร์ พรอำไพสกุล และคณะ)	58
รูป 4.14 : หนังสือภาษาจีนระดับต้น	58
รูป 4.15 : หนังสือ Boya Chinese	59
รูป 4.16 : หนังสือเรียนทักษะรวมภาษาจีนของโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ	59
รูป 4.17 : หนังสือเรียนการฟังและการพูดภาษาจีนของโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ	60
รูป 4.18 : หนังสือภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (Higher Education Press และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา)	61
รูป 4.19 : ห้องเรียนขงจื้อโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ	79
รูป 4.20 : สถาบันขงจื้อแห่งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	79
รูป 1 : โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ	103
รูป 2 : หนังสือเรียนทักษะรวมภาษาจีนของโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ	104
รูป 3 : หนังสือเรียนการฟังและการพูดภาษาจีนของโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ	104
รูป 4 : หนังสือเรียนภาษาจีนสำหรับนักเรียนโรงเรียนวังไกลกังวล	105
รูป 5 : หนังสือเรียนภาษาจีนของโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล	105
รูป 6 : วิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรพาณิชยการและวิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรบริหารธุรกิจ	108

สารบัญรูป (ต่อ)

	หน้า
รูป 7 : วิทยาลัยพณิชยการเซดุน	114
รูป 8 : หนังสือภาษาจีน 1 และภาษาจีน 2	115
รูป 9 : หนังสือภาษาจีนในห้องสมุด	115
รูป 10 : สมุดคัดภาษาจีน	116
รูป 11 : วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี	120
รูป 12 : สถานที่จัดกิจกรรมภาษาจีนวันละคำ	121
รูป 13 : รายงานวิจัยสรุปโครงการกิจกรรมภาษาจีนวันละคำ	121
รูป 14 : วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา	124
รูป 15 : หนังสือเรียนวิชาภาษาจีนระดับ ปวช.	125
รูป 16 : หนังสือเรียนวิชาภาษาจีนระดับ ปวส.	125

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาระดับอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะการประกอบวิชาชีพควบคู่กับศึกษาเนื้อหาความรู้ มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตกำลังคนระดับฝีมือที่มีสมรรถนะวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพอิสระได้ในด้านต่างๆ เช่น อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ ศิลปกรรม คหกรรม เกษตรกรรม ประมง อุตสาหกรรมท่องเที่ยว อุตสาหกรรมสิ่งทอ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ถือเป็น การสอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ

สถาบันอาชีวศึกษาได้ผลิตกำลังคนจำนวนมากที่มีคุณภาพออกสู่สังคมตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ในยุคโลกาภิวัตน์ปัจจุบันไม่มีประเทศใดสามารถพัฒนาตนเองได้โดยไม่พึ่งพาประเทศอื่น เนื่องจากประชาคมโลกล้วนรับรู้ สัมพันธ์ และรับผลกระทบจากสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาระบบสารสนเทศ เป็นต้น การติดต่อสื่อสาร และการไปมาหาสู่กันระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้นทุกวัน การรู้จักประเทศอื่น ไม่ว่าจะเป็นภาษา วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ การเมือง หรือสังคม จึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะด้านภาษาต่างประเทศ เพราะถือเป็นกุญแจดอกสำคัญที่จะไขประตูสู่ศาสตร์อื่น การจัดการศึกษาในประเทศไทย จึงให้ความสำคัญกับประเด็นนี้มากขึ้นเรื่อยๆ การศึกษาระดับอาชีวศึกษาก็เช่นกัน ปัจจุบันนี้ไม่เพียงแต่ มุ่งฝึกทักษะวิชาชีพ แต่ยังมีการสอนภาษาต่างประเทศควบคู่ไปด้วย โดยเฉพาะภาษาจีน เนื่องจาก ประเทศไทยและประเทศจีนมีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นในทุกๆระดับ อีกทั้งบทบาทด้านเศรษฐกิจของ ประเทศจีนบนเวทีโลกก็โดดเด่นมากขึ้นทุกวัน การเรียนการสอนภาษาจีนในสถาบันอาชีวศึกษาจึง แพร่หลายไปทั่ว แต่ไม่ปรากฏมีผู้ใดศึกษาว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับ

อาชีวศึกษาในปัจจุบันเป็นอย่างไร มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง และควรมีแนวทางพัฒนาต่อไปอย่างไร

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ซึ่งมีภารกิจหนึ่งในการพัฒนาแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบาย แผน มาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เห็นความสำคัญของปัญหาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญเร่งด่วนที่ควรมีการวางแผนนโยบายเพื่อพัฒนาระบบการเรียนการสอนให้มีทิศทางที่มีความสอดคล้องกันทุกหน่วยงาน จึงมอบหมายให้ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินการศึกษาวិจัยโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย โดยมีการศึกษาทั้งระบบทุกระดับและประเภทการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยจะศึกษาวิจัยเฉพาะในระดับอาชีวศึกษา

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาในประเทศไทย

1.2.2 เพื่อศึกษาปัญหาการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาในประเทศไทยและความเชื่อมโยงของระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และของระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) กับระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

1.2.3 เพื่อเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาในประเทศไทย และการเชื่อมโยงของระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และของระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) กับระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

1.3 สันมุติฐานของการวิจัย

1.3.1 การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาในประเทศไทยยังขาดระบบการพัฒนาอย่างต่อเนื่องที่ดี

1.3.2 การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาในประเทศไทยยังขาดการเชื่อมโยงกับระดับการศึกษาอื่น

1.4 ขอบเขตของทฤษฎีวิจัย

1.4.1 ศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับ ปวช. และ ปวส. ของสถาบันอาชีวศึกษารัฐและเอกชนในประเทศไทย ประกอบด้วยการบริหารจัดการ หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน ผู้สอน ผู้เรียน และความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

1.4.2 สังเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาในประเทศไทย และพิจารณาความเชื่อมโยงของระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กับระดับ ปวช. และของระดับ ปวช. กับระดับ ปวส.

1.4.3 ผู้วิจัยใช้ข้อมูลการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของสถาบันอาชีวศึกษาในการศึกษา 2557 เป็นหลัก

1.5 กลุ่มเป้าหมาย

สถาบันอาชีวศึกษาของรัฐและเอกชนที่สอนภาษาจีนในประเทศไทย

1.6 ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลักและใช้การวิจัยเอกสารเป็นวิธีเสริม กล่าวคือใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลและใช้การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกละเอียด และใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุดเป็นหลัก นอกจากนี้ ยังใช้การวิจัยเอกสารในส่วนของการศึกษาประวัติความเป็นมา นโยบายและยุทธศาสตร์ของการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาในประเทศไทย เป็นต้น

1.6.1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการส่งแบบสอบถามไปยังสถาบันอาชีวศึกษาในประเทศไทยตามรายชื่อที่ได้จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และรวบรวมแบบสอบถามกลับมา ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามเหล่านี้ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาในประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยการบริหารจัดการ หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน ผู้สอน ผู้เรียน และความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ตลอดจนศึกษาความเชื่อมโยงของระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับระดับ ปวช. และของระดับ ปวช. กับระดับ ปวส. ด้วยเนื้อหาในแบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ การบริหารจัดการ หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน ผู้สอน ผู้เรียน และความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาประกอบด้วย 6 ด้าน คือ การบริหารจัดการ หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน ผู้สอน ผู้เรียน และความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ การบริหารจัดการ หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน ผู้สอน ผู้เรียน และความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้การคำนวณค่าร้อยละ (Percentage) กับข้อมูลในบทที่ 4 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับอาชีวศึกษา และใช้การคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) กับข้อมูลในบทที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษา

สูตรการหาค่าร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{f \times 100}{n}$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ
f แทน จำนวนคำตอบ
n แทน จำนวนสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

สูตรการหาค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
n แทน จำนวนสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

สูตรการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{n - 1}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	\sum	แทน	ผลรวม
	X	แทน	คะแนนของแต่ละสถานศึกษา
	\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ยของทุกสถานศึกษา
	n	แทน	จำนวนสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

1.6.2 สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง นอกจากใช้แบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยยังได้สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องอีกจำนวนหนึ่งด้วยเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก ละเอียด และใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้วิธีโทรศัพท์สัมภาษณ์และเดินทางไปสัมภาษณ์ที่สถานศึกษา บุคคลที่สัมภาษณ์มีทั้งผู้รับผิดชอบด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในสถาบันอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ผู้บริหารและครูภาษาจีนของสถาบันอาชีวศึกษา และผู้เรียบเรียงหนังสือเรียนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษา เป็นต้น

1.6.3 วิจัยเอกสาร ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเอกสารในการศึกษาประวัติความเป็นมา นโยบายและยุทธศาสตร์ของการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาในประเทศไทย โครงสร้างหลักสูตร และความร่วมมือด้านการเรียนการสอนภาษาจีนของสถาบันอาชีวศึกษากับหน่วยงานอื่น โดยหาข้อมูลจากบทความวิชาการ หนังสือ วิทยานิพนธ์ และเอกสารที่ได้จาก สอศ. และ สช. เป็นหลัก

1.6.4 จัดการสัมมนาระดมความคิดเห็น ในขั้นตอนสุดท้ายของการวิจัย ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จัดการสัมมนา “การพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย” ณ ห้องประชุมจุมภฏ-พันธุ์ทิพย์ ชั้น 4 อาคารประชาธิปไตย-รำไพพรรณี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันพฤหัสบดีที่ 7 เมษายน 2559 ระหว่างเวลา 8.00-16.00 น. เพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ผู้เข้าร่วมสัมมนาเป็นผู้รับผิดชอบด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารและครูภาษาจีนจากสถานศึกษารัฐและเอกชน นักวิจัย นักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญในแวดวงภาษาจีน ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและข้อเสนอแนะอันมีค่าและเป็นประโยชน์จากการประชุมครั้งนี้ มาปรับปรุงเนื้อหาของรายงานวิจัยฉบับนี้เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.7 การทบทวนวรรณกรรม

จากการทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัย พบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจสภาพการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาในประเทศไทยโดยตรงมีเพียงรายงานวิจัยการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย: ระดับอาชีวศึกษา (ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551) เนื้อหาในรายงานวิจัยฉบับนี้แบ่งเป็น 6 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ ความเป็นมาของการวิจัย สมมุติฐานของงานวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประเด็นคำถามที่ต้องการคำตอบ วิธีการวิจัย การแบ่งงานกันทำ และระยะเวลาการทำวิจัย

บทที่ 2 ประวัติการเรียนการสอนภาษาจีนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาโดยสังเขป

บทที่ 3 นโยบายและยุทธศาสตร์การเรียนการสอนภาษาจีนในระดับอาชีวศึกษา

บทที่ 4 สถานภาพการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาในปี 2550-2551 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ วิทยาลัย/โรงเรียนและนักเรียน หลักสูตร วิชาเรียน และแบบเรียนภาษาจีน อาจารย์สอนภาษาจีน การเรียนการสอนภาษาจีน และผลิตผล

บทที่ 5 เสี่ยงสะท้อนจากโรงเรียน/วิทยาลัยอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ครู-อาจารย์สอนภาษาจีน หลักสูตร-แบบเรียน-สื่อการสอน นักเรียน-การเรียนการสอน ข้อเสนอแนะอื่นๆ และข้อสังเกต ข้อคิด และความเห็น

บทที่ 6 สรุป ข้อสังเกต ข้อคิด ข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน การบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีน ปัญหาเรื่องหลักสูตร ปัญหาเรื่องแบบเรียน-สื่อการสอน ปัญหาเรื่องอาจารย์ภาษาจีน ผลิตผล : เรียนภาษาจีนไปใช้อะไรได้บ้าง และเสี่ยงสะท้อนจากโรงเรียน/วิทยาลัยอาชีวศึกษา

รายงานวิจัยฉบับนี้ได้ศึกษาสภาพและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาในประเทศไทยช่วงปี พ.ศ. 2550-2551 เป็นหลัก พร้อมทั้งเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาที่ดี รายงานวิจัยระบุว่าเนื่องจากสถาบันอาชีวศึกษาเพิ่มขยายหลักสูตรภาษาจีนเร็วเกินไป โดยที่ไม่มีความพร้อม ทำให้การเรียนการสอนภาษาจีนขาดคุณภาพ ควรสร้างเกณฑ์มาตรฐานในการอนุมัติให้เปิดหลักสูตรภาษาจีนและบังคับใช้อย่างเคร่งครัด สร้างเกณฑ์มาตรฐานในการประเมินหลักสูตร หนังสือเรียน สื่อการเรียนการสอน และบังคับใช้อย่างจริงจัง กล่าวโดยละเอียดคือ ความร่วมมือในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนระหว่างสถาบันยังมีน้อย ผู้บริหารสถาบันควรร่วมมือ แลกเปลี่ยนประสบการณ์และข้อมูลซึ่งกันและกัน หลักสูตรภาษาจีนในสถาบันอาชีวศึกษามีความหลากหลาย เวลาเรียนแตกต่างกัน ทำให้ไม่มีมาตรฐานร่วมกัน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรดูแลให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกัน อีกทั้งควรจัดหลักสูตรภาษาจีนให้มีความเชื่อมโยงต่อยอดกันได้ ปัญหาเรื่องหนังสือเรียนภาษาจีนก็เช่นกัน สถานศึกษาแต่ละแห่งใช้หนังสือ

เรียนไม่เหมือนกัน แม้แต่สถานศึกษาแห่งเดียวกัน ต่างระดับชั้นก็ใช้หนังสือเรียนต่างสำนักกัน ดังนั้นควรส่งเสริมให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาจีนชาวไทยร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญชาวจีน ในการผลิตหนังสือเรียนและสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับรายวิชาภาษาจีนต่างๆ ที่มีอยู่ในหลักสูตรของทุกระดับชั้น ส่วนเรื่องครูภาษาจีน ปัญหาหลักคือขาดแคลนครูชาวไทย เนื่องจากมีส่วนหนึ่งที่เกษียณไปและอีกส่วนหนึ่งถูกบังคับให้เปลี่ยนจากการสอนวิชาอื่นมาสอนภาษาจีน ทำให้ไม่มีความรู้พื้นฐานมากพอ นอกจากนั้น ประเด็นครูอาสาสมัครจีนก็ถือเป็นปัญหาใหญ่ เนื่องจากครูเหล่านี้สื่อสารกับผู้เรียนไม่ได้ และมาสอนเพียง 1 ปี ก็กลับประเทศจีนทำให้ไม่มีความต่อเนื่อง ผู้เรียนเรียนภาษาจีนแล้วไม่ค่อยได้นำไปใช้ประโยชน์ จึงถือเป็นการเสียเวลาเรียนโดยเปล่าประโยชน์ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรศึกษาแก้ไขปัญหาดังกล่าว ตั้งแต่การกำหนดมาตรฐานของแต่ละหลักสูตรว่าจะต้องติดตามประเมินผลการเรียนการสอนในแต่ละระดับอย่างไร เพื่อพยายามลดอัตราการสูญเปล่าของเวลาเรียนของผู้เรียน

งานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องเป็นการศึกษาสภาพการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาเป็นหลัก มี 2 เรื่อง เรื่องแรกคือ การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2544 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ (จรัสศรี จิรภาส และคณะ, 2551) งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2544 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติในด้านความเหมาะสมของโครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร กระบวนการบริหารจัดการการเรียนการสอน ผลของการใช้หลักสูตรและทิศทางของหลักสูตรในอนาคต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ประเมินได้แก่ บัณฑิต นักศึกษา และคณาจารย์สาขาวิชาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ รวมถึงผู้ใช้บัณฑิตหรือนายจ้างของบัณฑิต คณะผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับปรัชญา วัตถุประสงค์ และโครงสร้างของหลักสูตรโดยรวม จุดเด่นของหลักสูตรคือมีการแบ่งเป็นสายวิชาและวรรณกรรมจีน และสายวิชาภาษาจีนธุรกิจ การบริหารจัดการอาจารย์ผู้สอน การวัดและประเมินผล และกิจกรรมเสริมรายวิชาที่มีความเหมาะสมดี กลุ่มตัวอย่างอาจารย์ชาวไทยและชาวจีนจำนวนหนึ่ง ประสงค์ให้จัดอาจารย์ผู้สอนสอนตามรายวิชาที่ถนัดหรือตามประสบการณ์การสอน กลุ่มนักศึกษาส่วนใหญ่พึงพอใจต่อความรู้ภาษาจีนของตนเองในหลายๆ ด้าน แต่กลุ่มบัณฑิตไม่พึงพอใจด้านความสามารถในการเขียนจดหมายโต้ตอบทั่วไป และจดหมายเชิงธุรกิจอย่างถูกวิธี ในขณะที่ผู้ใช้บัณฑิตส่วนใหญ่พึงพอใจต่อการที่ใช้บัณฑิตในภาพรวม แต่ควรปรับปรุงเรื่องความตรงต่อเวลาและความเป็นผู้นำ หลักสูตรภาษาจีนในอนาคตควรเป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมมากขึ้น บัณฑิตควรนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพได้

งานวิจัยอีกเรื่องหนึ่งคือปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนภาษาจีนของผู้เรียนสาขาวิเทศธุรกิจจีนและสาขาจีนศึกษา คณะวิเทศศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต (ศุภชัย แจ่มใจ, 2553)

ผู้วิจัยศึกษาปัจจัยด้านต่างๆ ที่ส่งผลต่อการเรียนภาษาจีนของผู้เรียนสาขาวิศวกรรมกิจจัน และสาขาจีนศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลเป็นหลัก ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนภาษาจีนของผู้เรียนคือ แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้เรียนที่เรียนภาษาจีนจากระดับมัธยมศึกษา ทำให้พื้นฐานความรู้ของผู้เรียนในชั้นเรียนแตกต่างกันมาก ปัญหาความยากของการเรียนภาษาจีนในทักษะต่างๆ ปัญหาการจัดการศึกษาด้านเนื้อหาวิชาภาษาจีนพื้นฐานในหลักสูตร และรูปแบบการจัดผู้สอนชาวไทยและผู้สอนชาวจีนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับ รวมไปถึงระยะเวลาและจำนวนผู้เรียนต่อชั้นเรียนในการจัดการศึกษาที่มหาวิทยาลัยในประเทศจีน ปัญหาการควบคุมคุณภาพของครูอาสาสมัครจีนของสถาบันขงจื่อ และการพัฒนาวิธีการศึกษาของผู้สอนชาวไทยในสาขาที่ขาดแคลน ปัจจัยเสริมการพัฒนาความสามารถทางภาษาจีนของผู้เรียนด้านอื่นๆ ซึ่งได้แก่แรงจูงใจในการเรียน พฤติกรรมการเรียน และการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ภาษาจีนด้วยตนเอง ปัจจัยทั้งหมดนี้ล้วนส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถด้านภาษาจีนของผู้เรียนทั้งสิ้น ผู้วิจัยยังได้เสนอแนวทางการเรียนการสอนภาษาจีนของคณะให้มีประสิทธิภาพ ทั้งในส่วนการจัดการศึกษาในหลักสูตร การควบคุมคุณภาพการสอนที่คณะและที่มหาวิทยาลัยในประเทศจีนให้ได้มาตรฐานเดียวกัน และการปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมในการเรียนภาษาจีนที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียนอีกด้วย

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยอีก 2 เรื่องที่ศึกษาสภาพการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในประเทศไทยเป็นหลัก เรื่องแรกคือนโยบายการสอนภาษาต่างประเทศของไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน (เมธาวี ยุทธพงษ์ธาดา, 2550) ในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยระบุว่าปัจจัยที่ทำให้เกิดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศภาษาต่างๆ นั้นมีความสอดคล้องกับสภาพสังคมไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงมาโดยตลอด กล่าวคือ สังคมไทยในช่วงแรกยังไม่มีความสลับซับซ้อน การดำเนินชีวิตยึดศาสนาเป็นหลักพื้นฐาน ประชาชนมีความใกล้ชิดกับศาสนามาก ภาษาต่างประเทศที่เรียนจึงล้วนแต่เกี่ยวข้องกับศาสนาทั้งสิ้น เช่น ภาษาบาลี สันสกฤต ภาษาขอม และภาษาอาหรับมลายู ต่อมาเมื่อมีชาวตะวันตกเข้ามา ไม่ว่าจะเป็นการเข้ามาเผยแพร่คริสต์ศาสนาหรือการค้าอาณานิคม จึงทำให้มีการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาตะวันตก เช่น ภาษาฝรั่งเศส ภาษาอังกฤษ เพื่อจะได้รู้เท่าทันตะวันตกและรอดพ้นจากการตกเป็นอาณานิคมของชาติเหล่านั้น ปัจจัยด้านการเมืองทั้งภายในและระหว่างประเทศก็เป็นปัจจัยสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศด้วย ทำให้เกิดนโยบายการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น จากกระแสโลกาภิวัตน์ การแข่งขันด้านเศรษฐกิจในเวทีโลก สถานการณ์การเมือง และความต้องการพัฒนาประเทศ ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดนโยบายการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในประเทศไทย

งานวิจัยอีกเรื่องหนึ่งคือข้อมูลพื้นฐานการจัดการเรียนการสอนและความต้องการภาษาต่างประเทศในประเทศไทย (ปราณี กุลละวณิชย์ และคณะ, 2550) ในงานวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือหลักในการวิจัย สํารวจสถานภาพการเรียนการสอน

ภาษาต่างประเทศในทุกภูมิภาคของไทยจาก 2 มุมมอง คือ มุมมองของผู้ผลิตหรือผู้สร้างความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ ซึ่งได้แก่ผู้สอน ผู้บริหาร และผู้เรียนในระดับการศึกษาต่างๆ และมุมมองของผู้ใช้ ในด้านความต้องการผู้มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศและผู้ใช้ภาษาต่างประเทศในการประกอบอาชีพ ซึ่งได้แก่ผู้ประกอบการ ผู้ว่าจ้าง และลูกจ้าง คณะผู้วิจัยระบุว่าภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษาญี่ปุ่น เป็นภาษาที่มีความต้องการสูงในทุกภาคของประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ มีระดับความต้องการสูงกว่าอีกสองภาษา ภาคต่างๆ มีความต้องการภาษาประเทศเพื่อนบ้านแตกต่างกันไป เช่น ในภาคใต้ต้องการภาษามลายู ภาคตะวันออกเฉียงเหนือต้องการภาษาเวียดนามและภาษาลาว การพัฒนาความสามารถทางภาษาเหล่านี้ ควรได้รับการพิจารณาอย่างจริงจัง เช่น การพัฒนาการอ่านของผู้เรียนสามารถทำได้ด้วยการอ่านออกเสียง เรื่องที่เหมาะสมกับวัยเด็ก และใช้ประโยชน์จากอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ เช่น แลบบันทึกลเสียง หรือห้องปฏิบัติการทางภาษา โดยให้เจ้าของภาษาอัดเสียง แล้วผู้สอนเปิดแลบบันทึกลเสียงให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงตาม เป็นการช่วยให้ผู้เรียนและผู้สอนฝึกออกเสียงคำ วลี และประโยคได้ถูกต้องไปในตัว ดังนั้น ทุกฝ่ายจึงควรใช้ทรัพยากรบุคคลและอุปกรณ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด ก่อนที่จะสามารถพัฒนาผู้สอนในด้านทักษะการพูดและการฟังได้ในระยะเวลาที่สั้น และก่อนที่จะพัฒนาให้มีอุปกรณ์สื่อสาร เช่น อินเทอร์เน็ต ใช้งานได้ในทุกพื้นที่

1.8 นิยามคำสำคัญ

ผู้วิจัยกำหนดนิยามคำสำคัญต่างๆ ไว้ดังนี้

1.8.1 การจัดการเรียนการสอนภาษาจีน หมายถึง การวิเคราะห์สภาพและเงื่อนไขต่างๆ ในภาพรวมของกระบวนการเรียนการสอน เช่น กฎเกณฑ์ของภาษาจีนตลอดจนกระบวนการ และกฎเกณฑ์ของการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ จากพื้นฐานของการเลือกเฟ้นมาตรการต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เพื่อคัดเลือกแบบแผนการเรียนการสอนที่ดีที่สุด โดยมีการวางแผนและกำหนดมาตรการต่างๆ อย่างชัดเจนในด้านต่อไปนี้คือ วัตถุประสงค์ เนื้อหาช่องทางหลักการของการเรียนการสอน ตลอดจนการจัดสรรภาระ และมอบหมายงานสำหรับผู้สอน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการเขียนและเรียบเรียงหรือการคัดเลือกตำราการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งกระบวนการสอนในห้องเรียน และการสอบวัดประเมินผลการเรียน ซึ่งจะทำให้กระบวนการเรียนการสอนทั้งระบบมีการเชื่อมต่อเนื่องประสานกัน ซึ่งจะช่วยให้บรรดาผู้เกี่ยวข้องในด้านการสอนที่มีภารกิจด้านต่างๆ สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างบูรณาการ

1.8.2 การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการวางแผน การดำเนินการ และการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

1.8.3 การเชื่อมโยง หมายถึง การเชื่อมโยงด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระหว่างระดับการศึกษาต่างๆ

1.8.4 หลักสูตร หมายถึง โครงสร้างของเนื้อหาวิชาภาษาจีน การจัดการความรู้ภาษาจีนในระดับต่างๆ การจัดเวลาเรียน และกิจกรรมเสริมที่เกี่ยวกับภาษาจีน ที่ผู้สอนกำหนดให้แก่ผู้เรียน

1.8.5 สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งที่เป็นเครื่องมือสำหรับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของผู้สอน และทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาจีนได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เช่น หนังสือ ตำรา ซีดี วีซีดี ดีวีดี แผ่นภาพ คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อออนไลน์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เป็นต้น

1.8.6 ผู้สอน หมายถึง ผู้สอนภาษาจีนชาวไทยและชาวต่างประเทศในสถานศึกษาระดับต่างๆ และสถานศึกษานอกระบบ

1.8.7 ผู้เรียน หมายถึง ผู้ที่เข้ารับการศึกษภาษาจีนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา อุดมศึกษา และสถานศึกษานอกระบบ

1.8.8 ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น หมายถึง ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาระดับต่างๆ และสถานศึกษานอกระบบกับองค์กรภายนอกทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อร่วมกันพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

1.8.9 ปัญหาและอุปสรรค หมายถึง ข้อจำกัดและความยากลำบากของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับการศึกษาต่างๆ และนอกระบบ

1.8.10 การเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนภาษาจีน สำหรับผู้เรียนที่ไม่ได้ใช้ภาษาจีนเป็นภาษาแม่ หรือใช้เป็นภาษาที่หนึ่ง

บทที่ 2

ประวัติความเป็นมาการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษา

พัฒนาการของการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมจากนโยบายของรัฐบาลไทย บทบาทของชาวจีนในประเทศไทย นโยบายของรัฐบาลจีน และสภาพการเมืองระหว่างประเทศ ปัจจัยเหล่านี้ทำให้การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยพัฒนาขึ้นและหยุดชะงักลงในหลายช่วงเวลาที่ผ่านมา (张美君 2012: 144) การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยมีมาตั้งแต่ครั้งชาวจีนอพยพเข้ามาประเทศไทยในสมัยสุโขทัย การเรียนการสอนภาษาจีนในสมัยนั้นดำเนินการอย่างไม่ค่อยเป็นทางการ เช่น เรียนที่ศาลเจ้าจีน หากผู้ปกครองมีฐานะดีก็จ้างครูมาสอนที่บ้าน หรือส่งบุตรหลานไปเรียนที่ประเทศจีน (帕恰妮·旦日勇 2007: 178) โรงเรียนจีนแห่งแรกของประเทศไทยก่อตั้งขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (พ.ศ. 2325-2352) เมื่อปี พ.ศ. 2325 ที่จังหวัดอยุธยา โรงเรียนแห่งนี้สอนภาษาจีนเพียงอย่างเดียว มีนักเรียนประมาณ 200 คน แต่ไม่พบเอกสารระบุว่าผู้ใดก่อตั้ง และไม่ทราบว่าปิดโรงเรียนไปเมื่อใดทราบเพียงว่าขณะนั้นทางการไม่มีนโยบายควบคุมโรงเรียนแต่อย่างใด (ประพิณ มโนมัยวิบูลย์ 2550: 66)

หลังจากนั้นก็มีการก่อตั้งโรงเรียนจีนมากขึ้นเรื่อยๆ โรงเรียนจีนเหล่านี้ล้วนเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมีมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่ก่อตั้งขึ้นโดยสมาคมจีนกลุ่มต่างๆ และชาวจีนที่ให้ความสำคัญกับการศึกษา การเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนระดับอาชีวศึกษามีขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2459 ที่โรงเรียนพณิชยการวัดแก้วฟ้าล่าง¹ เกิดขึ้นจากนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการให้มีโรงเรียนที่สอน

¹ โรงเรียนอาชีวศึกษาแห่งแรกของประเทศไทยคือโรงเรียนพณิชยการวัดมหาพฤฒาราม และโรงเรียนพณิชยการวัดราชบูรณะ ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2453 ต่อมาโรงเรียนสองแห่งนี้ยุบรวมกัน ย้ายมาอยู่ที่วัดแก้วฟ้าล่าง ถนนสีพระยา และเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนพณิชยการวัดแก้วฟ้าล่าง เพื่อให้สอดคล้องกับสถานที่ตั้งใหม่ (ศุภยจีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2551: 12)

ภาษาจีนควบคู่ไปกับวิชาด้านพาณิชย์ เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้าทำงานในบริษัท ห้างร้านซึ่งส่วนใหญ่มีพ่อค้าชาวจีนเป็นผู้ดำเนินกิจการ ต่อมาโรงเรียนวัดแก้วฟ้าล่างเปลี่ยนชื่อเป็น โรงเรียนพณิชยการพระนครใน ปี พ.ศ. 2483 และย้ายมาอยู่บริเวณถนนพิษณุโลกใน ปี พ.ศ. 2492 การเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนพณิชยการพระนครถือเป็นต้นแบบให้แก่สถาบันอาชีวศึกษา แห่งอื่นในเวลาต่อมา (ศุภย์เงินศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2551: 12-13)

ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2453-2468) และหลังการเปลี่ยนแปลง การปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาสู่ระบอบประชาธิปไตยในปี พ.ศ. 2475 ได้มี การรณรงค์สร้างความรู้สึกรักชาตินิยมในหมู่ประชาชนไทย ทำให้การเรียนการสอนภาษาจีนซบเซาลง ช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง (พ.ศ. 2482-2488) ประเทศไทยประกาศเข้าร่วมเป็นพันธมิตรกับประเทศ ญี่ปุ่น จึงทำให้มีการควบคุมการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเข้มงวด เนื่องจากรัฐบาลไทยกลัวว่า กิจกรรมต่างๆ ของชาวจีนในประเทศไทยจะส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับญี่ปุ่น การควบคุมโรงเรียนจีนในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง ถือเป็นยุคที่ทางการไทยมีการควบคุมที่เข้มงวด ที่สุด (ประพิณ มโนมัยวิบูลย์ 2550: 68) หลังจากสงครามโลกครั้งที่สองสิ้นสุดลง ประเทศจีนเป็น ประเทศฝ่ายชนะสงคราม ส่วนประเทศไทยตกอยู่ในภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออก กอปรกับชาวจีนใน ประเทศไทยมีความตื่นตัว รัฐบาลไทยจึงผ่อนปรนนโยบายควบคุมการเรียนการสอนภาษาจีน ทำให้ การเรียนการสอนภาษาจีนพัฒนาขึ้นอีกครั้ง

ปี พ.ศ. 2492 พรรคคอมมิวนิสต์จีนได้รับชัยชนะในสงครามปลดแอกและสถาปนา สาธารณรัฐประชาชนจีนขึ้น ประเทศจีนกลายเป็นประเทศที่ปกครองโดยพรรคคอมมิวนิสต์ หลังจากนั้น ความขัดแย้งด้านอุดมการณ์การเมืองระหว่างค่ายเสรีนิยมกับค่ายสังคมนิยม ทำให้เกิดสงครามเย็นขึ้น ในหลายทศวรรษต่อมา ประเทศไทยในขณะนั้นดำเนินนโยบายต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ตาม สหรัฐอเมริกา รัฐบาลไทยเห็นว่าการสอนภาษาจีนเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ เป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ ดังนั้น จึงควบคุมอย่างเข้มงวดอีกครั้ง

แต่ในช่วงนี้เอง กระทรวงศึกษาธิการประกาศจัดตั้งโรงเรียนประเภทพณิชยการเพิ่มขึ้นอีก 3 แห่ง คือ โรงเรียนพณิชยการธนบุรี และโรงเรียนวัดพระเชตุพนตั้งตรงจิตรวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2500 และโรงเรียนพณิชยการบางนา ในปี พ.ศ. 2513 โดยมีการเปิดสอนภาษาจีนด้วย เนื่องจากการศึกษา สายอาชีพได้รับความสนใจและความนิยมจากสังคมค่อนข้างมาก ผู้ปกครองเห็นว่าเมื่อบุตรหลาน สำเร็จการศึกษาแล้วสามารถหางานได้ง่ายขึ้น โรงเรียนพณิชยการพระนครและโรงเรียนทั้งสามแห่งนี้ ถือเป็นโรงเรียนพณิชยการกลุ่มแรกที่บุกเบิกการเรียนการสอนภาษาจีนในสถาบันอาชีวศึกษา ทั้งนี้ เริ่มแรกภาษาจีนที่สถานศึกษาด้านพาณิชย์เหล่านี้สอนคือภาษาจีนกลาง หลังจากนั้นมีการเปลี่ยนไป สอนภาษาจีนแต้จิ๋วอยู่ช่วงหนึ่ง เนื่องจากเห็นว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นชาวจีนแต้จิ๋ว หาก ผู้เรียนสามารถสื่อสารภาษาจีนแต้จิ๋วได้ จะเป็นประโยชน์มากกว่า แต่ภายหลังก็ได้เปลี่ยนกลับมาสอน

เป็นภาษาจีนกลางดั้งเดิม (ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2551: 13-15)

เมื่อสถานการณ์โลกเปลี่ยนแปลงไป สหรัฐอเมริกาเริ่มผ่อนปรนนโยบายต่อต้านประเทศจีน ทำให้ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงนโยบายที่มีต่อประเทศจีนด้วย จนกระทั่งประเทศไทยสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี พ.ศ. 2518 หลังจากนั้นในภาพรวมประเทศไทยมีความสัมพันธ์อันดีกับประเทศจีนในทุกระดับ ด้วยนโยบายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนของทั้งรัฐบาลไทยและรัฐบาลจีน ทำให้การเรียนการสอนภาษาจีนกลับมาพัฒนาขึ้นอีกครั้ง นอกจากสถาบันอาชีวศึกษารัฐแล้ว สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนก็เปิดสอนภาษาจีนด้วย ในปี พ.ศ. 2547 มีสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน 10 แห่งสอนภาษาจีน (帕恰妮·旦日勇 2007: 183) การศึกษาภาษาจีนในประเทศไทยได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อยมา ภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศที่มีผู้สนใจเรียนมากที่สุดรองจากภาษาอังกฤษ ในปี พ.ศ. 2548 ประเทศไทยมีสถาบันอาชีวศึกษา 29 แห่ง สอนภาษาจีนแบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 10 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 19 แห่ง (ประพิณ มโนมัยวิบูลย์ 2550: 71)

เนื่องจากความต้องการด้านการเรียนการสอนภาษาจีนในสถาบันอาชีวศึกษามีมากขึ้นเรื่อยๆ แต่ครูภาษาจีนชาวไทยมีจำนวนไม่มากพอ ดังนั้น ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2549 เป็นต้นมา รัฐบาลจีนจึงได้จัดส่งครูอาสาสมัครจีนมาสอนที่สถาบันอาชีวศึกษา เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ตามข้อมูลต่อไปนี้

ตาราง 2.1 : จำนวนสถาบันอาชีวศึกษารัฐที่รับครูอาสาสมัครจีนผ่านสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)

ปี	จำนวนสถาบันอาชีวศึกษารัฐ (แห่ง)	จำนวนครูอาสาสมัครจีน (คน)
2549	3	3
2550	12	12
2551	18	24
2552	35	40
2553	61	65
2554	57	64
2555	78	90
2556	101	115
2557	101	127
2558	101	114

ปัจจุบันในประเทศไทยมีสถาบันอาชีวศึกษาที่สอนภาษาจีนทั้งสิ้น 173 แห่ง แบ่งเป็น สถานศึกษารัฐ 134 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 39 แห่ง สถาบันอาชีวศึกษาดำเนินการเรียนการสอนระดับ ปวช. และ ปวส. โดยใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 (ประกาศ ณ วันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2556 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 เป็นต้นไป) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 (ประกาศ ณ วันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 เป็นต้นไป) ซึ่งประกาศโดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

สำหรับระดับ ปวช. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 กำหนดให้มี 9 ประเภทวิชา รวม 58 สาขาวิชา ดังนี้ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม (มี 20 สาขาวิชา) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม (มี 9 สาขาวิชา) ประเภทวิชาศิลปกรรม (มี 15 สาขาวิชา) ประเภทวิชาคหกรรม (มี 5 สาขาวิชา) ประเภทวิชาเกษตรกรรม (มี 1 สาขาวิชา) ประเภทวิชาประมง (มี 2 สาขาวิชา) ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (มี 2 สาขาวิชา) ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ (มี 3 สาขาวิชา) และประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (มี 1 สาขาวิชา)

หลักสูตรกำหนดให้รายวิชาภาษาจีนอยู่ในกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศของหมวดวิชาเลือกเสรี มี 2 วิชา คือ 2000-9206 ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1 (0-2-1) และ 2000-9207 ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 2 (0-2-1) วิชาละ 1 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 2 ชั่วโมง (คาบเรียน) ต่อสัปดาห์ นอกจากนี้ หลักสูตรของสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ยังกำหนดให้มีรายวิชาภาษาจีนอีก 4 วิชา ในกลุ่มทักษะวิชาชีพเลือกของหมวดวิชาทักษะวิชาชีพ คือ 2212-2118 ภาษาจีน 1 (2-2-3), 2212-2119 ภาษาจีน 2 (2-2-3), 2212-2120 ภาษาจีน 3 (2-2-3) และ 2212-2121 ภาษาจีน 4 (2-2-3) วิชาละ 3 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 4 ชั่วโมง (คาบเรียน) ต่อสัปดาห์

สำหรับระดับ ปวส. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 กำหนดให้มี 9 ประเภทวิชา รวม 76 สาขาวิชา ดังนี้ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม (มี 25 สาขาวิชา) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ (มี 13 สาขาวิชา) ประเภทวิชาศิลปกรรม (มี 13 สาขาวิชา) ประเภทวิชาคหกรรม (มี 7 สาขาวิชา) ประเภทวิชาเกษตรกรรม (มี 8 สาขาวิชา) ประเภทวิชาประมง (มี 2 สาขาวิชา) ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (มี 3 สาขาวิชา) ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ (มี 4 สาขาวิชา) และประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (มี 1 สาขาวิชา)

หลักสูตรกำหนดให้รายวิชาภาษาจีนอยู่ในกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศของหมวดวิชาเลือกเสรี มี 2 วิชา คือ 3000-9201 ภาษาและวัฒนธรรมจีน (2-0-2) และ 3000-9202 การสนทนาภาษาจีน สำหรับการทำงาน (2-0-2) วิชาละ 2 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 2 ชั่วโมง (คาบเรียน) ต่อสัปดาห์ นอกจากนี้ หลักสูตรของสาขาวิชาภาษาต่างประเทศธุรกิจ ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ยังกำหนดให้มีรายวิชาภาษาจีนอีก 4 วิชา ในกลุ่มทักษะภาษาต่างประเทศของกลุ่มทักษะวิชาชีพเลือกในหมวดวิชาทักษะวิชาชีพ คือ 3212-2134 ภาษาจีน 1 (2-2-3), 3212-2135 ภาษาจีน 2 (2-2-3), 3212-2136

ภาษาจีน 3 (2-2-3) และ 3212-2137 ภาษาจีน 4 (2-2-3) วิชาละ 3 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 4 ชั่วโมง (คาบเรียน) ต่อสัปดาห์

ในด้านการกำกับดูแลสถาบันอาชีวศึกษา ใน ปี พ.ศ. 2481 ได้มีการประกาศจัดตั้งกรมวิชาการขึ้น กรมวิชาการมีหน้าที่จัดการศึกษาสายอาชีพ สังกัดกระทรวงธรรมการ ต่อมาใน ปี พ.ศ. 2484 กระทรวงธรรมการเปลี่ยนชื่อเป็นกระทรวงศึกษาธิการ และตั้งกรมอาชีวศึกษาขึ้นแทนกรมวิชาการ กรมอาชีวศึกษาดูแลจัดการศึกษาสายอาชีพเรื่อยมาจนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2546 เปลี่ยนเป็นสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) มีหน้าที่ดูแลสถาบันอาชีวศึกษารัฐ ส่วนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) มีหน้าที่ดูแลสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน แต่ต่อมาวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2559 มีการประกาศคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 8/2559 เรื่อง การบริหารจัดการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐและภาคเอกชน ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 133 ตอนพิเศษ 42 ง หน้า 3-4 ว่าให้โอนสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนทั้งหมดมาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตั้งแต่วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2559 ดังนั้น ปัจจุบันนี้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถาบันอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนแต่เพียงผู้เดียว

บทที่ 3

นโยบายและยุทธศาสตร์การเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษา

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาให้มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล โดยมุ่งเน้นพัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและทักษะทางภาษาจีนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน การศึกษาต่อ การปฏิบัติงานในภาคอุตสาหกรรม การประกอบอาชีพ และอาชีพะภาคภาษาจีน ขณะเดียวกันถือเป็นการเพิ่มขีดความสามารถของคนไทยในการแข่งขันในเวทีโลก โดยให้หน่วยงานและบุคลากรทุกภาคส่วนได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องเร่งรัดปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน และร่วมมือกันดำเนินงานพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนให้บรรลุเป้าหมายนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและแนวปฏิบัติการเรียนการสอนภาษาจีน ระดับอาชีวศึกษา ณ วันที่ 2 มิถุนายน 2557 มีผลบังคับใช้กับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และสถานศึกษาในสังกัดที่เปิดหลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 เป็นต้นไป มาตรการการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาในประกาศดังกล่าว มีสาระสำคัญ ดังนี้

ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน กำหนดให้เปิดสอนภาษาจีนตั้งแต่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เป็นต้นไป โดยสถานศึกษาจะต้องมีความพร้อม ปรับการเรียนการสอนตามความต้องการของผู้เรียน เน้นฝึกทักษะสื่อสารเป็นหลัก ให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้ สถานศึกษาสามารถปรับจำนวนผู้เรียนได้ตามความเหมาะสมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด กำหนดให้เรียนมากกว่าสัปดาห์ละ 1 คาบ และให้จัดกิจกรรมค่ายภาษาจีนแบบเข้มข้นสำหรับผู้เรียนด้วย

ด้านการพัฒนาหลักสูตรภาษาจีน กำหนดให้ร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น มหาวิทยาลัย สถาบันขงจื่อ สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ หรือฮันบัน (Hanban) ในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความต่อเนื่อง จัดทำคู่มือการใช้หลักสูตร และจัดทำหลักสูตรสำหรับผู้เรียนที่มีศักยภาพด้านภาษาจีนเฉพาะ เพื่อให้ผู้เรียนกลุ่มนี้สามารถพัฒนาทักษะภาษาจีนได้อย่างเต็มที่

ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาจีน กำหนดให้ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่ปรับใหม่ จัดทำคู่มือครูประกอบการใช้ และจัดทำสื่อการเรียนการสอนหลักและสื่อการเรียนการสอนสนับสนุนที่มีคุณภาพสามารถนำไปใช้ได้จริงในปัจจุบัน โดยร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

ด้านการวัดและการประเมินผล กำหนดให้มีการประเมินผลความสามารถด้านภาษาจีนของผู้เรียนด้วยเครื่องมือการประเมินที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล หรือสามารถใช้ข้อสอบของสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ หรือฮันบัน (Hanban) เช่น การทดสอบทักษะภาษาจีน (HSK) การทดสอบทักษะการพูดภาษาจีน (HSKK) และพัฒนาคลังข้อสอบเพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาจีนของผู้เรียน โดยร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

ด้านการพัฒนาครูผู้สอนภาษาจีน กำหนดให้มีการสำรวจข้อมูลและจัดทำฐานข้อมูลของครูผู้สอนภาษาจีน เพื่อวางแผนด้านอัตรากำลังและแนวทางพัฒนาครูต่อไป กำหนดมาตรฐานความรู้ความสามารถด้านภาษาจีนของครูผู้สอนภาษาจีน จัดสอบวัดระดับความรู้และทักษะด้านภาษาจีนของครูผู้สอนภาษาจีน จัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับวิธีการสอนภาษาจีนที่ดี การวัดและประเมินผล การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคนิคการสอนภาษาจีนที่ได้ผลดี สนับสนุนให้ครูผู้สอนภาษาจีนที่มีคุณภาพเข้าร่วมอบรมที่ประเทศจีนเพื่อพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ และจัดกิจกรรมค่ายภาษาจีนแบบเข้มข้นสำหรับครูผู้สอนภาษาจีน

ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน กำหนดให้มีคณะกรรมการควบคุมคุณภาพในระดับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และสถานศึกษาในสังกัด คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่สำรวจความต้องการและสภาพการเรียนภาษาจีนของผู้เรียนหรือของหน่วยงาน/สถานประกอบการ จากนั้นจัดทำฐานข้อมูลในด้านที่เกี่ยวข้องให้ทันสมัย ใช้ข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง จัดทำแผนกำกับติดตามที่ชัดเจน มุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตามความพร้อมและความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก หากผู้เรียนไม่เลือกเรียนภาษาจีน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนภาษาต่างประเทศอื่นหรือวิชาเลือกอื่น

บทที่ 4

สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอน ภาษาจีนระดับอาชีวศึกษา

งานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ต้นสังกัดและภูมิภาค (แบ่งตามรหัสไปรษณีย์) ในการแบ่งสถาบันอาชีวศึกษา กล่าวคือหากใช้เกณฑ์ต้นสังกัดสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ สถานศึกษารัฐ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และสถานศึกษาเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)² หากใช้เกณฑ์ภูมิภาค สามารถแบ่งออกเป็น 10 กลุ่ม ได้แก่ ส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร) ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ภาคเหนือตอนบน ภาคเหนือตอนล่าง ภาคตะวันตก ภาคใต้ตอนบน และภาคใต้ตอนล่าง

² วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2559 มีการประกาศคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 8/2559 เรื่อง การบริหารจัดการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐและภาคเอกชน ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 133 ตอนพิเศษ 42 ง หน้า 3-4 ว่า ให้โอนสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนทั้งหมดมาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ตั้งแต่วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2559 ดังนั้น ปัจจุบันนี้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) จึงเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถาบันอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนแต่เพียงผู้เดียว

ตาราง 4.1 : การแบ่งภาคในรายงานโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับอาชีวศึกษา (แบ่งตามรหัสไปรษณีย์)

ภาค	จังหวัด
ส่วนกลาง (รหัสไปรษณีย์ขึ้นต้นด้วยหมายเลข 1)	กรุงเทพมหานคร
ภาคกลาง (9 จังหวัด) (รหัสไปรษณีย์ขึ้นต้นด้วยหมายเลข 1)	ชัยนาท สิงห์บุรี ลพบุรี สระบุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี สมุทรปราการ
ภาคตะวันออก (8 จังหวัด) (รหัสไปรษณีย์ขึ้นต้นด้วยหมายเลข 2)	นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (10 จังหวัด) (รหัสไปรษณีย์ขึ้นต้นด้วยหมายเลข 3)	ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี อำนาจเจริญ ยโสธร หนองบัวลำภู บึงกาฬ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (10 จังหวัด) (รหัสไปรษณีย์ขึ้นต้นด้วยหมายเลข 4)	เลย อุดรธานี หนองคาย สกลนคร นครพนม มุกดาหาร ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ขอนแก่น
ภาคเหนือตอนบน (9 จังหวัด) (รหัสไปรษณีย์ขึ้นต้นด้วยหมายเลข 5)	เชียงราย เชียงใหม่ น่าน พะเยา แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน อุตรดิตถ์
ภาคเหนือตอนล่าง (8 จังหวัด) (รหัสไปรษณีย์ขึ้นต้นด้วยหมายเลข 6)	ตาก พิษณุโลก สุโขทัย เพชรบูรณ์ พิจิตร กำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี
ภาคตะวันตก (8 จังหวัด) (รหัสไปรษณีย์ขึ้นต้นด้วยหมายเลข 7)	กาญจนบุรี สุพรรณบุรี นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์

ตาราง 4.1 : การแบ่งภาคในรายงานโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับอาชีวศึกษา (แบ่งตามรหัสไปรษณีย์) (ต่อ)

ภาค	จังหวัด
ภาคใต้ตอนบน (7 จังหวัด) (รหัสไปรษณีย์ขึ้นต้นด้วยหมายเลข 8)	ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี พังงา ภูเก็ต กระบี่ นครศรีธรรมราช
ภาคใต้ตอนล่าง (7 จังหวัด) (รหัสไปรษณีย์ขึ้นต้นด้วยหมายเลข 9)	ตรัง สตูล พัทลุง สงขลา ยะลา ปัตตานี นราธิวาส

จากการสำรวจข้อมูลในแบบสอบถาม ข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่า ปัจจุบันสถาบันอาชีวศึกษาในประเทศไทยมีจำนวนทั้งสิ้น 908 แห่ง แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 424 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 484 แห่ง ในจำนวนนี้มีสถาบันอาชีวศึกษาที่สอนภาษาจีนทั้งสิ้น 173 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 19.05 ของสถาบันอาชีวศึกษาทั้งหมดในประเทศไทย แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 134 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 77.46 และสถานศึกษาเอกชน 39 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 22.54

ในจำนวนสถาบันอาชีวศึกษาที่สอนภาษาจีนทั้งสิ้น 173 แห่ง มีสถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามกลับมา 85 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 49.13 หรือประมาณเกือบครึ่งหนึ่งของสถาบันอาชีวศึกษาที่สอนภาษาจีนทั้งหมด แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 70 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 82.35 และสถานศึกษาเอกชน 15 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 17.65 เป็นที่น่าสังเกตว่าในความเป็นจริงแล้ว นอกเหนือจากสถานศึกษา 173 แห่งที่สอนภาษาจีน ยังมีอีก 3 แห่งที่เคยเปิดสอนภาษาจีนในอดีต แต่ด้วยปัจจัยต่างๆ เช่น อาจารย์ผู้สอนเกษียณราชการ จึงทำให้ไม่สามารถเปิดสอนภาษาจีนต่อไปได้ สถาบันอาชีวศึกษา 3 แห่งนั้น ประกอบด้วยสถานศึกษารัฐ 2 แห่งคือ วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม และวิทยาลัยการอาชีพสอง จังหวัดแพร่และสถานศึกษาเอกชน 1 แห่ง คือวิทยาลัยเทคโนโลยีพาณิชย์การกาฬสินธุ์ (ไทย-เยอรมัน) จังหวัดกาฬสินธุ์

ตาราง 4.2 : จำนวนสถาบันอาชีวศึกษาในประเทศไทย

ภาค	จำนวนสถานศึกษาภาครัฐ (แห่ง)			จำนวนสถานศึกษาเอกชน (แห่ง)		
	ทั้งหมด	เปิดสอน ภาษาจีน	ตอบแบบ สอบถาม	ทั้งหมด	เปิดสอน ภาษาจีน	ตอบแบบ สอบถาม
ส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร)	21	13	7	81	8	1
ภาคกลาง	41	10	5	44	6	3
ภาคตะวันออก	37	18	7	49	6	1
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง	58	18	10	68	7	4
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน	57	25	13	103	4	2
ภาคเหนือตอนบน	49	14	8	32	1	1
ภาคเหนือตอนล่าง	38	7	2	26	1	-
ภาคตะวันตก	42	12	6	20	2	1
ภาคใต้ตอนบน	42	10	6	34	3	2
ภาคใต้ตอนล่าง	39	7	6	27	1	-
รวม	424	134	70	484	39	15

(ที่มา : ข้อมูลจำนวนสถาบันอาชีวศึกษาทั้งหมดในประเทศไทยอ้างอิงจากเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา <http://www.vec.go.th/>เกี่ยวกับสอดคล้องสถานศึกษาในสังกัด.aspx ปรับปรุงข้อมูลวันที่ 25 ธันวาคม 2558 สืบค้นวันที่ 14 มกราคม 2559 และเว็บไซต์ศูนย์ส่งเสริมการอาชีวศึกษาเอกชน <http://vecp.vec.go.th/>ปรับปรุงข้อมูล วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2559 สืบค้น วันที่ 6 เมษายน 2559)

จากการสำรวจข้อมูลในแบบสอบถาม พบว่า สถาบันอาชีวศึกษาส่วนใหญ่เริ่มเปิดสอนภาษาจีนในทศวรรษ 2550 มีจำนวน 49 แห่ง จากทั้งหมด 85 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 57.65 ของสถาบันอาชีวศึกษาที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 42 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 85.71 และสถานศึกษาเอกชน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.29

ในส่วนของสถานศึกษารัฐ สถาบันอาชีวศึกษาที่เปิดสอนภาษาจีนมาเป็นระยะเวลายาวนานที่สุดคือ วิทยาลัยเทคนิคพะเยา จังหวัดพะเยา เปิดสอนภาษาจีนใน ปี พ.ศ. 2500 จนถึงปัจจุบันได้สอนภาษาจีนมาแล้วเกือบ 60 ปี รองลงมาคือวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี จังหวัดลพบุรี และวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช เปิดสอนภาษาจีนพร้อมกันใน ปี พ.ศ. 2518 นับเป็นเวลากว่า 40 ปี ส่วนสถาบันอาชีวศึกษาที่เปิดสอนภาษาจีนล่าสุดคือ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกระบี่ จังหวัดกระบี่ เปิดสอนภาษาจีนใน ปี พ.ศ. 2558 รองลงมาคือ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี จังหวัดลพบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา กรุงเทพมหานคร วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ และวิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์สถานศึกษา 4 แห่งนี้ ล้วนเปิดสอนภาษาจีนใน ปี พ.ศ. 2557 เป็นที่น่าสังเกตว่าอาจมีสถานศึกษาบางแห่งที่เคยเปิดสอนภาษาจีนในอดีต หลังจากนั้นมีความจำเป็นต้องปิดสอนภาษาจีนไป แต่ภายหลังเมื่อมีความพร้อมจึงเปิดสอนใหม่ เช่น วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชามกรุงเทพมหานคร เคยเปิดสอนภาษาจีนใน ปี พ.ศ. 2546-2555 แต่ปิดการสอนไปช่วงหนึ่ง หลังจากนั้นจึงมาเปิดสอนอีกครั้งใน ปี พ.ศ. 2558

สำหรับสถานศึกษาเอกชน สถาบันอาชีวศึกษาที่เปิดสอนภาษาจีนมาเป็นระยะเวลายาวนานที่สุดคือ โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ กรุงเทพมหานคร เปิดสอนภาษาจีนใน ปี พ.ศ. 2539 เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญของภาษาจีน จนถึงปัจจุบันสอนภาษาจีนมาแล้วประมาณ 20 ปี ส่วนสถาบันอาชีวศึกษาที่เปิดสอนภาษาจีนล่าสุดคือ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจันทรรวี จังหวัดเชียงใหม่ เปิดสอนภาษาจีนใน ปี พ.ศ. 2557

ทั้งนี้ มีสถาบันอาชีวศึกษาจำนวน 14 แห่ง ไม่ระบุปีที่เริ่มเปิดสอนภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 16.47 ของสถาบันอาชีวศึกษาที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 11 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 78.57 และสถานศึกษาเอกชน 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 21.43

ตาราง 4.3 : ปีที่สถาบันอาชีวศึกษาเปิดสอนภาษาจีน

ทศวรรษ	2500		2510		2520		2530		2540		2550		ไม่ระบุ	
	รัฐ	เอกชน	รัฐ	เอกชน	รัฐ	เอกชน	รัฐ	เอกชน	รัฐ	เอกชน	รัฐ	เอกชน	รัฐ	เอกชน
ส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร)	-	-	-	-	1	-	-	1	2	-	4	-	-	-
ภาคกลาง	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	4	2	-	-
ภาคตะวันออก	-	-	-	-	1	-	1	-	-	3	-	-	2	1
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง	-	-	-	-	-	-	1	-	1	9	2	-	-	1
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน	-	-	-	-	2	-	-	-	1	9	-	-	1	1
ภาคเหนือตอนบน	1	-	-	-	-	-	-	-	1	3	1	3	-	-
ภาคเหนือตอนล่าง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
ภาคตะวันตก	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4	1	-	-	-
ภาคใต้ตอนบน	-	-	1	-	-	-	-	-	-	4	1	-	-	-
ภาคใต้ตอนล่าง	-	-	-	-	1	-	-	-	-	4	1	-	-	-
รวม	1	0	2	0	5	0	3	1	6	4	42	7	11	3

ในบทนี้ ผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 6 ส่วนหลักๆ ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูล และทำความเข้าใจสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอน ภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาของประเทศไทย ข้อมูลที่นำมาจากข้อมูลที่ตอบในแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ ผู้เกี่ยวข้อง หรือผู้รับผิดชอบการเรียนการสอนภาษาจีนของสถาบันอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา (สอศ.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) เป็นหลัก

4.1 ด้านการบริหารจัดการ

ในด้านการบริหารจัดการ ผู้วิจัยต้องการตอบคำถามที่ว่าสถาบันอาชีวศึกษามีการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนตามขั้นตอน PDCA (P : Plan วางแผน, D : Do ปฏิบัติตามแผน, C : Check ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน, A : Act ปรับปรุงแก้ไข) หรือไม่และอย่างไร ทั้งนี้ มีหลายประเด็นที่สถานศึกษาสามารถเลือกตอบได้หลายข้อ ดังปรากฏข้อมูลต่อไปนี้

4.1.1 การวางแผน (Plan)

จากผลสำรวจ พบว่า มีสถาบันอาชีวศึกษาจำนวนมากถึง 81 แห่ง ที่มีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ส่วนที่เหลือ 4 แห่ง ตอบว่าไม่มี คิดเป็นร้อยละ 95.29 และร้อยละ 4.71 ตามลำดับ ในจำนวน 81 แห่ง ที่ตอบว่ามีการวางแผนนี้ แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 66 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 15 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 81.48 และร้อยละ 18.52 ตามลำดับ ส่วนสถาบันอาชีวศึกษา 4 แห่งที่ตอบว่าไม่มีนั้น ล้วนเป็นสถานศึกษารัฐทั้งสิ้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือไม่มีสถานศึกษาเอกชนแห่งใดเลยที่ตอบตัวเลือกนี้

ในด้านการกำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน มีสถาบันอาชีวศึกษาจำนวนมากถึง 79 แห่ง ตอบว่ามี ส่วนที่เหลือ 6 แห่ง ตอบว่าไม่มี คิดเป็นร้อยละ 92.94 และร้อยละ 7.06 ตามลำดับ ในจำนวน 79 แห่ง ที่ตอบว่ามีการกำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบนี้ แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 65 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 14 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 82.28 และร้อยละ 17.72 ตามลำดับ ส่วนสถาบันอาชีวศึกษา 6 แห่ง ที่ตอบว่าไม่มีนั้น แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 5 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 83.33 และร้อยละ 16.67 ตามลำดับ

จากผลที่ออกมาข้างต้นจะเห็นได้ว่ามีสถาบันอาชีวศึกษาเกินร้อยละ 90 ที่มีการวางแผนและมีการกำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในสถานศึกษา แสดงว่าผู้บริหารให้ความสำคัญและความสนใจต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ซึ่งถือเป็นแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม แต่ที่น่าเป็นห่วงคือมีสถานศึกษาบางแห่งยังไม่มีกระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตั้งแต่ต้น

ในด้านผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของสถานศึกษา สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถเลือกตอบได้หลายข้อ จากผลสำรวจ พบว่า มีสถาบันอาชีวศึกษา ตอบว่ารองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการเป็นผู้รับผิดชอบมีจำนวนมากสุด 43 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 50.59 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 37 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 86.05 และร้อยละ 13.95 ตามลำดับ ถัดมาคือหัวหน้าแผนกวิชาภาษาต่างประเทศ 23 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 27.06 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 20 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 86.96 และร้อยละ 13.04 ตามลำดับ ลำดับที่สามคือผู้อำนวยการ 17 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 20 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 14 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 82.35 และร้อยละ 17.65 ตามลำดับ ลำดับที่สี่คือ ครูสอนภาษาจีนชาวจีนที่สถานศึกษาจัดหาเองและ/หรือครูอาสาสมัครชาวจีน 16 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 18.82 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 14 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 87.5 และร้อยละ 12.5 ตามลำดับ ลำดับสุดท้ายมีสถาบันอาชีวศึกษาตอบเท่ากันสองข้อคือ ครูสอนภาษาจีนชาวไทยและอื่นๆ อย่างละ 12 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.12 ด้วยกันทั้งคู่ สัดส่วนของสถานศึกษารัฐ และสถานศึกษาเอกชนก็เท่ากันด้วย กล่าวคือแบ่งเป็นสถานศึกษารัฐอย่างละ 11 แห่ง และสถานศึกษาเอกชนอย่างละ 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 91.67 และร้อยละ 8.33 ด้วยกันทั้งคู่

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่าผู้บริหารระดับสูงของสถาบันอาชีวศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในสถานศึกษาเอง เรียงตามลำดับคือ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าแผนกวิชาภาษาต่างประเทศ และผู้อำนวยการ สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาจีนพอสมควร หลังจากนั้นจึงเป็นครูสอนภาษาจีนชาวจีนที่สถานศึกษาจัดหาเองและ/หรือครูอาสาสมัครชาวจีน ครูสอนภาษาจีนชาวไทย และอื่นๆ ในส่วนของผู้รับผิดชอบท่านอื่นๆ นั้น ส่วนใหญ่ตอบว่าเป็นหัวหน้าแผนกต่างๆ เช่น หัวหน้าแผนกวิชาสามัญสัมพันธ์ หัวหน้าแผนกวิชางานพัฒนาหลักสูตร หัวหน้าแผนกบริหารธุรกิจ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาจีน หัวหน้างานหลักสูตร หัวหน้างานความร่วมมือ นอกจากนี้ ยังมีรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากร ฝ่ายแผนงาน และครูชาวไทยที่ดูแลครูจีน

ในด้านผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของสถานศึกษา สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถเลือกตอบได้หลายข้อ จากผลสำรวจ พบว่า มีสถาบันอาชีวศึกษา ตอบว่ารองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการเป็นผู้มีส่วนร่วมมีจำนวนมากสุด 72 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 84.71 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 59 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 13 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 81.94 และร้อยละ 18.06 ตามลำดับ รองลงมาคือผู้อำนวยการ 48 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 56.47 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 40 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 83.33 และร้อยละ 16.67 ตามลำดับ ลำดับที่สามคือ หัวหน้าแผนกวิชาภาษาต่างประเทศ 46 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 54.12 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 37 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 9 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 80.43 และร้อยละ 19.57 ตามลำดับ ลำดับที่สี่คือครูสอนภาษาจีนชาวจีนที่สถานศึกษาจัดหาเองและ/หรือครูอาสาสมัครชาวจีน 38 แห่ง คิดเป็น

ร้อยละ 44.71 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 30 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 78.95 และร้อยละ 21.05 ตามลำดับ ลำดับที่ห้าคือ ครูสอนภาษาจีนชาวไทย 27 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 31.76 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐอย่างละ 22 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 81.48 และร้อยละ 18.52 ลำดับสุดท้ายคืออื่นๆ 22 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 25.88 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 21 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 95.45 และร้อยละ 4.55 ตามลำดับ

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่ารองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและผู้อำนวยการเป็นผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของสถานศึกษาจำนวนมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาจีนค่อนข้างมาก เพราะนอกจากจะเป็นผู้รับผิดชอบแล้ว ยังเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอีกด้วย รองลงมาคือหัวหน้าแผนกวิชาภาษาต่างประเทศ ครูสอนภาษาจีนชาวจีนที่สถานศึกษาจัดหาเองและ/หรือครูอาสาสมัครชาวจีน ครูสอนภาษาจีนชาวไทย และอื่นๆ ในส่วนของผู้มีส่วนร่วมท่านอื่นๆ นั้น มีส่วนหนึ่งตอบว่าเป็นหัวหน้าแผนกต่างๆ เช่น หัวหน้าแผนกการบัญชี หัวหน้าแผนกการตลาด หัวหน้าแผนกโลจิสติกส์ หัวหน้าแผนกคอมพิวเตอร์ธุรกิจ หัวหน้าแผนกคหกรรมโรงแรม หัวหน้าแผนกวิชาสามัญสัมพันธ์ หัวหน้าแผนกวิชาประสาน หัวหน้างานหลักสูตร มีอีกส่วนตอบว่าเป็นรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากร รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ ฝ่ายหลักสูตร ครูแผนกวิชา วิทยานิเทศศาสตร์ และครูที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ประสานงาน นอกจากนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่ามีสถาบันอาชีวศึกษาแห่งหนึ่งคือ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกระบี่ จังหวัดกระบี่ ได้เชิญองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของสถานศึกษาตนเองด้วย สะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษาพยายามให้องค์กรท้องถิ่นของรัฐเข้ามาช่วยพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนด้วย

ตาราง 4.4 : ผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของสถาบันอาชีวศึกษา

ผู้รับผิดชอบ	จำนวนสถานศึกษา (แห่ง)	จำนวนสถานศึกษาเอกชน (แห่ง)	รวม
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ	37	6	43
หัวหน้าแผนกวิชาภาษาต่างประเทศ	20	3	23
ผู้อำนวยการ	14	3	17
ครูสอนภาษาจีนที่สถานศึกษาจัดหาเองและ/หรือครูอาสาสมัครชาวจีน	14	2	16
ครูสอนภาษาจีนชาวไทย	11	1	12
อื่นๆ	11	1	12

ตาราง 4.5 : ผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของสถาบันอาชีวศึกษา

ผู้รับผิดชอบ	จำนวนสถานศึกษา (แห่ง)	จำนวนสถานศึกษาเอกชน (แห่ง)	รวม
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ	59	13	72
ผู้อำนวยการ	40	8	48
หัวหน้าแผนกวิชาภาษาต่างประเทศ	37	9	46
ครูสอนภาษาจีนที่สถานศึกษาจัดหาเองและ/หรือครูอาสาสมัครชาวจีน	30	8	38
ครูสอนภาษาจีนชาวไทย	22	5	27
อื่นๆ	21	1	22

เมื่อกล่าวถึงการใช้ข้อมูลสำหรับวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถเลือกตอบได้หลายข้อ จากผลสำรวจ พบว่า สถาบันอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ใช้นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลัก มีจำนวน 66 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 77.65 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 60 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 90.91 และร้อยละ 9.09 ตามลำดับ รองลงมา ใช้นโยบายของสถานศึกษาตนเอง มีจำนวน 45 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 52.94 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 38 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 84.44 และร้อยละ 15.56 ตามลำดับ และสุดท้ายใช้นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สำหรับสถานศึกษารัฐ) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สำหรับสถานศึกษาเอกชน) น้อยที่สุด มีจำนวน 38 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 47.71 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 29 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 9 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 76.32 และร้อยละ 23.68 ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังมีสถานศึกษา 2 แห่ง ระบุว่าใช้ข้อมูลนโยบายจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ หรือฮันบัน (Hanban) มี 1 แห่งคือวิทยาลัยเทคโนโลยีธรรมาดา จังหวัดร้อยเอ็ด ระบุว่าสถานศึกษาเปิดสอนภาษาจีนตั้งแต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และมี 1 แห่ง ระบุว่าใช้ข้อมูลตามคำแนะนำของครูชาวจีนและหนังสือ

4.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Do)

สถาบันอาชีวศึกษาส่วนมากซึ่งมีจำนวนถึง 78 แห่งระบุว่ามีการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่กำหนดไว้ด้วยวิธีต่างๆ มีเพียง 2 แห่ง เท่านั้นที่ระบุว่าไม่มี และมี 5 แห่ง ที่ไม่ตอบ สำหรับวิธีการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนั้น สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถเลือกตอบได้หลายข้อ จากผลสำรวจ พบว่า สถาบันอาชีวศึกษาใช้วิธีให้ครูทำแผนการสอนและบันทึกการสอนมากที่สุด มีจำนวน 65 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 76.47 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 50 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 15 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 76.92 และร้อยละ 23.08 ตามลำดับ รองลงมาคือใช้การกำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบในส่วนต่างๆ จำนวน 62 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 72.94 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 54 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 87.1 และร้อยละ 12.9 ตามลำดับ วิธีการลำดับที่สามคือ มีการติดตามผลการดำเนินการในส่วนต่างๆ เป็นระยะ มีสถานศึกษาจำนวน 43 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 50.59 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 35 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 81.4 และร้อยละ 18.6 ตามลำดับ วิธีการลำดับที่สี่คือ มีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการ มีสถานศึกษาจำนวน 42 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 49.41 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 36 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 85.71 และร้อยละ 14.29 ตามลำดับ วิธีการลำดับที่ห้าคือ มีการวิเคราะห์ปัญหาในด้านต่างๆ ของการจัดการเรียนการสอนและจัดให้มีการประชุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน แต่ละวิธีมีสถานศึกษาจำนวน 35 แห่ง ระบุเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 41.18 สำหรับวิธีวิเคราะห์ปัญหาในด้านต่างๆ ของการจัดการเรียนการสอน มีสถานศึกษารัฐ 27 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ

77.14 และร้อยละ 22.86 ตามลำดับ ส่วนวิธีจัดให้มีการประชุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันแก้ไข ปัญหาการเรียนการสอน มีสถานศึกษารัฐ 30 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 85.71 และร้อยละ 14.29 ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังมีสถานศึกษาบางแห่งระบุวิธีการที่แตกต่าง ออกไป เช่น กำหนดให้มีประมวลการสอนรายวิชา วัดความสามารถของเด็กตามระดับการสอน และ จัดให้มีห้องเรียนภาษาจีน (Chinese Classroom)

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่าสถาบันอาชีวศึกษาส่วนใหญ่มีการดำเนินการตามแผน การจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยเน้นไปที่ตัวบุคคลเป็นหลัก เช่น ให้อาจารย์ผู้สอนทำแผนการสอน และบันทึกการสอน กำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบในส่วนต่างๆ นอกจากนี้ ยังมีการติดตามผล การดำเนินการเป็นระยะ และมีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการด้วย แต่ในขณะเดียวกัน สถานศึกษา ส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นและกำหนดวิธีแก้ปัญหา ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีน

ในด้านการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่กำหนดไว้ ผู้วิจัย กำหนดไว้ให้สถานศึกษาเลือก 5 ด้าน คือ หลักสูตร สื่อการสอน ผู้สอน ผู้เรียน และอื่นๆ สถานศึกษา แต่ละแห่งสามารถเลือกตอบได้หลายข้อ จากผลสำรวจ พบว่า มีสถาบันอาชีวศึกษาตอบว่าได้ดำเนินการ ตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่กำหนดไว้ในด้านหลักสูตรมากที่สุด 72 แห่ง คิดเป็น ร้อยละ 84.71 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 62 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 10 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 86.11 และร้อยละ 13.89 ตามลำดับ รองลงมาคือ ผู้สอนและผู้เรียน มีสถาบันอาชีวศึกษาตอบอย่างละ เท่ากันคือ 62 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 72.94 แต่เมื่อแบ่งเป็นจำนวนสถานศึกษารัฐและสถานศึกษา เอกชนที่เลือกตอบข้อนี้กลับไม่เท่ากัน กล่าวคือสำหรับข้อผู้สอน มีสถานศึกษารัฐตอบ 47 แห่ง และ สถานศึกษาเอกชนตอบ 15 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 75.81 และร้อยละ 24.19 ตามลำดับ แต่สำหรับข้อ ผู้เรียน มีสถานศึกษารัฐตอบ 51 แห่ง และสถานศึกษาเอกชนตอบ 11 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 82.26 และร้อยละ 17.74 ตามลำดับ ลำดับที่สามคือสื่อการสอน 44 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 51.76 แบ่งเป็น สถานศึกษารัฐ 35 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 9 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 79.55 และร้อยละ 20.45 ตามลำดับ และลำดับสุดท้ายคืออื่นๆ 3 แห่ง ในจำนวนนี้มีสถานศึกษาระบุว่า ได้ดำเนินการตาม แผนการจัดการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในด้านครูอาสาสมัครชาวจีน 1 แห่ง และจัดให้มีห้องเรียน เฉพาะทาง (ห้องเรียนภาษาจีน) 2 แห่ง

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่าสถาบันอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการดำเนินการ ตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในด้านหลักสูตรมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสถานศึกษา เห็นว่าหลักสูตรถือเป็นสาระสำคัญที่สุดของการเรียนการสอนภาษาจีน จึงต้องพยายามดำเนินการ ตามที่กำหนดไว้ให้ได้มากที่สุด ต่อจากนั้นจึงให้ความสำคัญกับบุคคลคือตัวผู้สอนและผู้เรียนในลำดับ ต่อมา ซึ่งถือเป็นกลไกหลักที่จะสามารถทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนภาษาจีน ส่วน

สื่อการสอนถือเป็นตัวช่วยในการทำให้การเรียนการสอนภาษาจีนเกิดผลสัมฤทธิ์ได้ ดังนั้น สถานศึกษา จึงให้ความสำคัญในลำดับรองมาอีก

ตาราง 4.6 : การดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่กำหนดไว้ในส่วนต่างๆ

ด้าน	จำนวนสถานศึกษารัฐ (แห่ง)	จำนวนสถานศึกษาเอกชน(แห่ง)	รวม
หลักสูตร	62	10	72
ผู้สอน	47	15	62
ผู้เรียน	51	11	62
สื่อการสอน	35	9	44
อื่นๆ	1	2	3

4.1.3 การตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (Check)

ในด้านการประเมินผลการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน สถาบันอาชีวศึกษาส่วนมากซึ่งมีจำนวนถึง 72 แห่ง ระบุว่ามีการประเมินผลการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่กำหนดไว้ มีเพียง 12 แห่ง ที่ระบุว่าไม่มี และมี 1 แห่ง ที่ไม่ตอบ สำหรับวิธีการประเมินผลการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน สถานศึกษา แต่ละแห่งสามารถเลือกตอบได้หลายข้อ จากผลสำรวจ พบว่า สถาบันอาชีวศึกษาใช้วิธีสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด มีจำนวน 46 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 54.12 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 35 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 11 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 76.09 และร้อยละ 23.91 ตามลำดับ รองลงมา คือสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอน ภาษาจีน 45 แห่ง ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกันมาก คิดเป็น 52.94 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 38 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 84.44 และร้อยละ 15.56 ตามลำดับ ลำดับที่สามคือ ทำรายงานสรุปผลการดำเนินงาน 32 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 37.65 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 28 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 87.5 และร้อยละ 12.5 ตามลำดับ รองลงมาคือจัดประชุม เพื่อสรุปผลการดำเนินงานและวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ 23 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 27.06 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 19 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 82.61 และร้อยละ 17.39 ตามลำดับ ลำดับสุดท้ายคือสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 9.41 เป็นสถานศึกษารัฐทั้งหมด นอกจากนี้ มีสถานศึกษา 6 แห่งที่ไม่ตอบ ซึ่งทั้งหมดเป็นสถานศึกษารัฐ

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่า สถาบันอาชีวศึกษาส่วนใหญ่มีการประเมินผลการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่กำหนดไว้โดยใช้วิธีที่แตกต่างกันออกไป วิธีที่ใช้มากที่สุดคือสำรวจความคิดเห็นของนักเรียน เนื่องจากผู้เรียนถือเป็นผลผลิตหรือผู้ได้รับผลโดยตรงจากการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน จึงสามารถสะท้อนสภาพ จุดเด่น และจุดด้อยได้ชัดเจนที่สุด รองลงมาคือสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน เพื่อนำความคิดเห็นที่ได้มาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป ทั้งนี้มีสถานศึกษาตอบสองข้อนี้อย่างละเกินครึ่ง ลำดับต่อมาคือทำรายงานสรุปผลการดำเนินงาน จัดประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานและวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ และสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน หลังจากที่เราทราบข้อมูลด้านการประเมินผลการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนแล้ว

4.1.4 การปรับปรุงแก้ไข (Act)

ในด้านการนำผลการประเมินเหล่านี้มาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนจากผลสำรวจ พบว่า มีสถาบันอาชีวศึกษาตอบว่ามีการนำผลการประเมินมาปรับปรุง 62 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 72.94 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 51 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 11 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 82.26 และร้อยละ 17.74 ตามลำดับ ในขณะที่มีสถานศึกษาจำนวน 14 แห่ง ตอบว่าไม่มีคิดเป็นร้อยละ 16.47 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 13 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 92.86 และร้อยละ 7.14 ตามลำดับ นอกจากนี้ มีสถานศึกษาจำนวน 9 แห่ง ที่ไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 10.59 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 6 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 66.67 และร้อยละ 33.33 ตามลำดับ

4.1.5 สรุป

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาแล้ว จะเห็นว่าสถาบันอาชีวศึกษาส่วนใหญ่มีการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างเป็นระบบ กล่าวคือได้ดำเนินการตามขั้นตอน PDCA (P : Plan วางแผน, D : Do ปฏิบัติตามแผน, C : Check ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน, A : Act ปรับปรุงแก้ไข) มีสถานศึกษาตอบว่ามีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน 81 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 95.29 มีการดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ 68 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 80 มีการประเมินผลการดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ 72 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 84.71 และมีการนำผลการประเมินมาปรับปรุง 62 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 72.94 เป็นที่น่าสังเกตว่า สถาบันอาชีวศึกษามีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนเกือบทุกแห่ง ถือว่าอยู่ในอัตราที่สูงมาก และสูงที่สุดในทุกขั้นตอนของกระบวนการ PDCA สะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการวางแผนมากที่สุด แต่ไม่ได้หมายความว่าทุกแห่งได้นำแผนมาปฏิบัติตามที่ตั้งไว้ เพราะมีสถานศึกษาเพียง 68 แห่ง ที่ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ ในขณะที่เดียวกันมี

สถาบันอาชีวศึกษาจำนวนมากถึง 72 แห่ง ที่มีการประเมินผลการดำเนินการตามแผน แต่กลับมีเพียง 62 แห่ง เท่านั้นที่นำผลการประเมินนั้นมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาจีนต่อไป ดังนั้น จะเห็นได้ว่าขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไขเป็นขั้นตอนที่สถานศึกษาให้ความสำคัญน้อยที่สุดในทุกขั้นตอนของกระบวนการ PDCA ทำให้เห็นชัดว่าสถานศึกษามีความขัดแย้งในเรื่องการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอนภาษาจีน กล่าวคือให้ความสำคัญกับการวางแผนมากที่สุด แต่กลับนำผลประเมินมาปรับปรุงในปีต่อไปน้อยลง อาจเป็นสาเหตุให้ไม่สามารถพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้ตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ และอาจไม่สามารถแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นอีกเท่าที่ควรจะเป็น

4.2 ด้านหลักสูตร

ปัจจุบันสถาบันอาชีวศึกษาทั่วประเทศดำเนินการเรียนการสอนระดับ ปวช. และ ปวส. โดยใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 (ประกาศ ณ วันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2556 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 เป็นต้นไป) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 (ประกาศ ณ วันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 เป็นต้นไป) ซึ่งประกาศโดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

สำหรับระดับ ปวช. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 (เพิ่มเติม พ.ศ. 2557 และเพิ่มเติม พ.ศ. 2558) กำหนดให้มี 9 ประเภทวิชา รวม 58 สาขาวิชา ดังนี้

1. ประเภทวิชาอุตสาหกรรม มี 20 สาขาวิชา คือ ช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน ช่างเชื่อมโลหะ ช่างไฟฟ้ากำลัง ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างก่อสร้าง ช่างเครื่องเรือนและตกแต่งภายใน สถาปัตยกรรมสำรวจ ช่างเขียนแบบเครื่องกล ช่างซ่อมบำรุง ช่างพิมพ์ เทคนิคแวนตาและเลนส์ ช่างต่อเรือ โทรกมนาคม โยธา อุตสาหกรรมยาง เมคคาทรอนิกส์ เทคนิคคอมพิวเตอร์ และอุตสาหกรรมฟอกหนัง

2. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม มี 9 สาขาวิชา คือ การบัญชี การตลาด การเลขานุการ คอมพิวเตอร์ธุรกิจ ธุรกิจสถานพยาบาล การประชาสัมพันธ์ ธุรกิจค้าปลีก ภาษาต่างประเทศและการจัดการด้านความปลอดภัย

3. ประเภทวิชาศิลปกรรม มี 15 สาขาวิชา คือ ทัศนศิลป์ การออกแบบ ศิลปหัตถกรรม ศิลปกรรมเซรามิก ศิลปหัตถกรรมรูปพรรณและเครื่องประดับ การถ่ายภาพและวิดีโอ เทคโนโลยีศิลปกรรม คอมพิวเตอร์กราฟิก อุตสาหกรรมเครื่องหนัง เครื่องประดับอัญมณี ช่างทองหลวง ศิลปะการดนตรี การพิมพ์สกรีน ออกแบบนิเทศศิลป์ และเครื่องดนตรีไทย

4. ประเภทวิชาคหกรรม มี 5 สาขาวิชา คือ แพ้ชั้นและสิ่งทอ อาหารและโภชนาการ คหกรรมศาสตร์ เสริมสวย และธุรกิจคหกรรม

5. ประเภทวิชาเกษตรกรรม มี 1 สาขาวิชา คือ เกษตรศาสตร์
6. ประเภทวิชาประมง มี 2 สาขาวิชา คือ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และแปรรูปสัตว์น้ำ
7. ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มี 2 สาขาวิชา คือ การโรงแรม และการท่องเที่ยว
8. ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ มี 3 สาขาวิชา คือ เทคโนโลยีสิ่งทอ เคมีสิ่งทอ และเทคโนโลยีเครื่องนุ่งห่ม
9. ประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มี 1 สาขาวิชา คือ เทคโนโลยีสารสนเทศ

โครงสร้างหลักสูตรของทุกสาขาวิชาในทุกประเภทวิชานั้นเหมือนกัน กล่าวคือ ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรจะต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่างๆ รวมไม่น้อยกว่า 103 หน่วยกิต และเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาทักษะชีวิต ไม่น้อยกว่า 22 หน่วยกิต
 - 1.1 กลุ่มวิชาภาษาไทย (ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต)
 - 1.2 กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ (ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต)
 - 1.3 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ (ไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต)
 - 1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ (ไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต)
 - 1.5 กลุ่มวิชาสังคมศึกษา (ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต)
 - 1.6 กลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา (ไม่น้อยกว่า 2 หน่วยกิต)
2. หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 71 หน่วยกิต
 - 2.1 กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน (18 หน่วยกิต)
 - 2.2 กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ (24 หน่วยกิต)
 - 2.3 กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือก (ไม่น้อยกว่า 21 หน่วยกิต)
 - 2.4 ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ (4 หน่วยกิต)
 - 2.5 โครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ (4 หน่วยกิต)
3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิต
4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร (2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์)

รวมไม่น้อยกว่า 103 หน่วยกิต

หลักสูตรกำหนดให้รายวิชาภาษาจีนอยู่ในกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศของหมวดวิชาเลือกเสรี มี 2 วิชา คือ 2000-9206 ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1 (0-2-1) และ 2000-9207 ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 2 (0-2-1) วิชาละ 1 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 2 ชั่วโมง (คาบเรียน) ต่อสัปดาห์ กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศในหมวดวิชาเลือกเสรีมีรายวิชาทั้งสิ้น 31 วิชา ประกอบด้วยภาษาต่างประเทศ

14 ภาษา นอกจากรายวิชาภาษาจีนแล้ว ยังมีภาษาอังกฤษ ญี่ปุ่น เกาหลี เวียดนาม บาสซา อินโดนีเซีย พม่า เขมร ลาว บาสซาลายู ฟิลิปปินส์ รัสเซีย เยอรมัน และฝรั่งเศส ในที่นี้ ผู้วิจัยจะขอกล่าวถึงรายละเอียดของรายวิชาภาษาจีนเพียงอย่างเดียว

1. ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1

จุดประสงค์รายวิชา

1. เพื่อให้สามารถฟัง ดู พูด อ่านและเขียนภาษาจีนตามสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน
2. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและใช้ภาษาตามมารยาทสังคม
3. เพื่อให้ตระหนักและเห็นประโยชน์ของการใช้ภาษาจีนในชีวิตประจำวัน และ การศึกษาต่อ

สมรรถนะรายวิชา

1. ฟังเสียงและออกเสียงอักษรภาษาจีนจากสื่อโสตทัศน์
2. พูดโต้ตอบในสถานการณ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
3. อ่านออกเสียงคำ ประโยค ตามหลักการออกเสียง
4. เขียนอักษรตามหลักการเขียนภาษาจีน

คำอธิบายรายวิชา

ปฏิบัติเกี่ยวกับการฟัง พูด อ่าน เขียน สัทอักษรภาษาจีน การอ่านออกเสียง คำและประโยค การสนทนาสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน การใช้ศัพท์ สำนวนภาษา การเขียนอักษรจีนเบื้องต้น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศพัฒนาทักษะทางภาษาจีน

2. ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 2

วิชาบังคับก่อน : ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1

จุดประสงค์รายวิชา

1. เพื่อให้สามารถฟัง ดู พูด อ่านและเขียนภาษาจีนตามสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวันในระดับที่สูงขึ้น
2. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและใช้ภาษาตามมารยาทสังคม
3. เพื่อให้ตระหนักและเห็นประโยชน์ของการใช้ภาษาจีนในชีวิตประจำวัน และ การศึกษาต่อ

สมรรถนะรายวิชา

1. ฟัง-ดูเรื่อง การสนทนาในสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน
2. พูดโต้ตอบในสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน
3. อ่านข้อความและเรื่องสั้นๆ
4. ใช้คำศัพท์ สำนวนง่ายๆ

คำอธิบายรายวิชา

ปฏิบัติเกี่ยวกับการฟัง พูด อ่าน เขียน การสนทนาโต้ตอบสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน การใช้คำศัพท์สำนวน การอ่านข้อความ เรื่องสั้นๆ การเขียนรูปประโยคเบื้องต้น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศพัฒนาทักษะภาษาจีน

นอกจากนี้ หลักสูตรของสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ยังกำหนดให้มีรายวิชาภาษาจีนอีก 4 วิชา ในกลุ่มทักษะวิชาชีพเลือกของหมวดวิชาทักษะวิชาชีพ คือ 2212-2118 ภาษาจีน 1 (2-2-3), 2212-2119 ภาษาจีน 2 (2-2-3), 2212-2120 ภาษาจีน 3 (2-2-3) และ 2212-2121 ภาษาจีน 4 (2-2-3) วิชาละ 3 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 4 ชั่วโมง (คาบเรียน) ต่อสัปดาห์ กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือกในหมวดวิชาทักษะวิชาชีพมีรายวิชาทั้งสิ้น 35 วิชา ประกอบด้วยภาษาต่างประเทศ 10 ภาษา นอกจากรายวิชาภาษาจีนแล้ว ยังมีภาษาอังกฤษ ญี่ปุ่น เกาหลี มาเลเซีย อินโดนีเซีย เขมร พม่า ฟิลิปปิน และเวียดนามในที่นี้ ผู้วิจัยจะขอกล่าวถึงรายละเอียดของรายวิชาภาษาจีนเพียงอย่างเดียว

1. ภาษาจีน 1

จุดประสงค์รายวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจคำศัพท์ สำนวนที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
2. เพื่อให้มีทักษะในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน
3. เพื่อให้เห็นคุณค่าของการใช้ภาษาในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

สมรรถนะรายวิชา

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ สำนวน ประโยค และไวยากรณ์เบื้องต้น
2. ทักทาย แนะนำตนเอง กล่าวขอบคุณ ขอโทษ บอกเวลา และบอกทิศทาง

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับคำศัพท์ สำนวน ประโยค และไวยากรณ์เบื้องต้น การออกเสียง การสนทนาในชีวิตประจำวัน การทักทาย การแนะนำตนเอง การขอบคุณ การขอโทษ การบอกเวลา และการบอกทิศทาง

2. ภาษาจีน 2

วิชาบังคับก่อน : ภาษาจีน 1

จุดประสงค์รายวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจคำศัพท์ สำนวนที่ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ
2. เพื่อให้มีทักษะในการสื่อสารตามสถานการณ์ต่างๆ
3. เพื่อให้เห็นความสำคัญของการใช้ภาษาในการสื่อสารตามสถานการณ์ต่างๆ

สมรรถนะรายวิชา

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ และไวยากรณ์ที่ซับซ้อนขึ้น
2. กล่าวเชิญ ขออนุญาต ให้เหตุผล และคำแนะนำ
3. อ่านประโยคและข้อความ
4. เขียนประโยคและข้อความ

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับคำศัพท์ สำนวน ประโยค และไวยากรณ์ที่ซับซ้อนขึ้น การสนทนาในสถานการณ์ต่างๆ การเชิญ การขออนุญาต การให้เหตุผล การให้คำแนะนำ การให้ข้อมูล การอ่านและการเขียนประโยคและข้อความ

3. ภาษาจีน 3

วิชาบังคับก่อน : ภาษาจีน 2

จุดประสงค์รายวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเทคนิคและวิธีการอ่านและเขียน
2. เพื่อให้มีทักษะในการอ่านและเขียน
3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการอ่านและเขียน

สมรรถนะรายวิชา

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ และไวยากรณ์ในระดับที่สูงขึ้น
2. แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
3. สรุปความจากเรื่องที่อ่าน
4. เขียนข้อความและเรื่องราว

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับคำศัพท์ สำนวน ประโยค และไวยากรณ์ในระดับที่สูงขึ้น การใช้ภาษาในการแสดงความรู้สึก การแสดงความคิดเห็น การสรุปความจากเรื่องที่อ่าน การเขียนข้อความและเรื่องราว

4. ภาษาจีน 4

วิชาบังคับก่อน : ภาษาจีน 3

จุดประสงค์รายวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจคำศัพท์ สำนวนที่ใช้ในงานธุรกิจ
2. เพื่อให้มีทักษะในการสื่อสารในงานธุรกิจ
3. เพื่อให้เห็นความสำคัญของการใช้ภาษาในงานธุรกิจ

สมรรถนะรายวิชา

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ สำนวน และไวยากรณ์ที่ใช้ในงานธุรกิจ
2. สนทนาในสถานการณ์ซื้อขายสินค้าและบริการ
3. อ่านเอกสารทางธุรกิจ
4. เขียนจดหมายธุรกิจ

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการสื่อสารทางธุรกิจ การต้อนรับลูกค้า การซื้อขายและต่อรองราคา การสอบถาม และให้ข้อมูลสินค้าและบริการ การสนทนาทางโทรศัพท์ การอ่านเอกสารทางธุรกิจ การเขียนจดหมายธุรกิจ จดหมายสมัครงาน ประวัติส่วนตัว และการสัมภาษณ์งาน

สำหรับระดับปวส. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 กำหนดให้มี 9 ประเภทวิชา รวม 76 สาขาวิชา ดังนี้

1. ประเภทวิชาอุตสาหกรรม มี 25 สาขาวิชา คือ เทคนิคเครื่องกล เทคนิคการผลิต ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ ช่างก่อสร้าง อุตสาหกรรมเครื่องเรือนและตกแต่งภายใน เทคนิคสถาปัตยกรรม สำรอง เทคนิคพลังงาน เทคนิคกายอุปกรณ์ โยธา เทคโนโลยียาง เทคนิคโลหะ เขียนแบบเครื่องกล เทคนิคอุตสาหกรรม การพิมพ์ เทคโนโลยีการต่อเรือ เทคโนโลยีโทรคมนาคม เครื่องมือวัดและควบคุม เคมี อุตสาหกรรม ปิโตรเคมี ช่างอากาศยาน เมคคาทรอนิกส์และหุ่นยนต์ เทคโนโลยีปิโตรเลียม และ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

2. ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ มี 13 สาขาวิชา คือ การบัญชี การตลาด การเลขานุการ คอมพิวเตอร์ธุรกิจ การจัดการธุรกิจค้าปลีก การจัดการโลจิสติกส์ การจัดการสำนักงานการเงินและการธนาคาร การจัดการทรัพยากรมนุษย์ ธุรกิจสถานพยาบาล ภาษาต่างประเทศธุรกิจ การจัดการทั่วไป และธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ

3. ประเภทวิชาศิลปกรรม มี 13 สาขาวิชา คือ ทัศนศิลป์ การออกแบบ ศิลปหัตถกรรม เทคโนโลยีเซรามิก ศิลปหัตถกรรมรูปพรรณและเครื่องประดับ การถ่ายภาพและมัลติมีเดีย เทคโนโลยีศิลปกรรม คอมพิวเตอร์กราฟิก เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเครื่องหนัง เครื่องประดับอัญมณี ออกแบบเครื่องประดับอัญมณี ช่างทองหลวง และดนตรีและเทคโนโลยี

4. ประเภทวิชาคหกรรม มี 7 สาขาวิชา คือ เทคโนโลยีแฟชั่นและสิ่งทอ เทคโนโลยี ออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ เทคโนโลยีสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อาหารและโภชนาการ อุตสาหกรรม อาหาร การบริหารงาน คหกรรมศาสตร์ และเทคโนโลยีความงาม

5. ประเภทวิชาเกษตรกรรม มี 8 สาขาวิชา คือ เกษตรศาสตร์ พืชศาสตร์ สัตวศาสตร์ สัตวรักษ์ ช่างกลเกษตร อุตสาหกรรมเกษตร เกษตรอุตสาหกรรม และเทคโนโลยีภูมิทัศน์

6. ประเภทวิชาประมง มี 2 สาขาวิชา คือ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และแปรรูปสัตว์น้ำ

7. ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มี 3 สาขาวิชา คือ การโรงแรม การท่องเที่ยว และการจัดประชุมและนิทรรศการ

8. ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ มี 4 สาขาวิชา คือ เทคโนโลยีสิ่งทอ เคมีสิ่งทอ เทคโนโลยีเครื่องนุ่งห่ม (อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป) เทคโนโลยีการทอผ้าไหมและผ้าพื้นเมือง

9. ประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มี 1 สาขาวิชา คือ เทคโนโลยี สารสนเทศ

โครงสร้างหลักสูตรของทุกสาขาวิชาในทุกประเภทวิชานั้นเหมือนกัน กล่าวคือ ผู้สำเร็จ การศึกษาตามหลักสูตรจะต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่างๆ รวมไม่น้อยกว่า 83 หน่วยกิต และ เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาทักษะชีวิต	ไม่น้อยกว่า 21 หน่วยกิต
1.1 กลุ่มทักษะภาษาและการสื่อสาร	(ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต)
1.2 กลุ่มทักษะการคิดและการแก้ปัญหา	(ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต)
1.3 กลุ่มทักษะทางสังคมและการดำรงชีวิต	(ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต)
2. หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า 56 หน่วยกิต
2.1 กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน	(15 หน่วยกิต)
2.2 กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ	(21 หน่วยกิต)
2.3 กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือก	(ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต)
2.4 ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ	(4 หน่วยกิต)
2.5 โครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ	(4 หน่วยกิต)
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร (2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์)	
	รวมไม่น้อยกว่า 83 หน่วยกิต

หลักสูตรกำหนดให้รายวิชาภาษาจีนอยู่ในกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศของหมวดวิชาเลือกเสรี มี 2 วิชา คือ 3000-9201 ภาษาและวัฒนธรรมจีน (2-0-2) และ 3000-9202 การสนทนาภาษาจีน สำหรับการทำงาน (2-0-2) วิชาละ 2 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 2 ชั่วโมง (คาบเรียน) ต่อสัปดาห์

กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศในหมวดวิชาเลือกเสรีมีรายวิชาทั้งสิ้น 26 วิชา ประกอบด้วยภาษาต่างประเทศ 13 ภาษา นอกจากรายวิชาภาษาจีนแล้วยังมีภาษาญี่ปุ่น เกาหลี เวียดนาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย พม่า เขมร ลาว ฟิลิปปินส์ รัสเซีย เยอรมัน และฝรั่งเศส ในที่นี้ ผู้วิจัยจะขอกกล่าวถึงรายละเอียดของรายวิชาภาษาจีนเพียงอย่างเดียว

1. ภาษาและวัฒนธรรมจีน (Chinese Language and Culture)

จุดประสงค์รายวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมจีน
2. เพื่อให้สามารถนำภาษาจีนไปใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร
3. เพื่อให้ตระหนักและเห็นประโยชน์ของการใช้ภาษาจีนในงานอาชีพและการศึกษาต่อ

สมรรถนะรายวิชา

1. ฟังและออกเสียงคำ ประโยคภาษาจีนจากสื่อโสตทัศน
2. พูดยึดตามสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน
3. อ่านข้อความ เรื่องสั้นๆ จากสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ
4. ใช้ภาษาตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาในสถานการณ์ต่างๆ
5. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสืบค้นและฝึกฝนการฟัง พูดยึด อ่านและเขียน พร้อมแสดง

หลักฐานการเรียนรู้ด้วยตนเอง

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับประเทศ ประชาชน ภาษาและวัฒนธรรมจีน ระบบเสียงและระบบไวยากรณ์ภาษาจีน ฝึกการฟังและพูดภาษาจีน ฝึกการเขียนและอ่านอักษรจีน การสนทนาสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศพัฒนาทักษะทางภาษาจีน

2. การสนทนาภาษาจีนสำหรับการทำงาน (Chinese Conversation for Work)

จุดประสงค์รายวิชา

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ภาษาจีนสำหรับการทำงาน
2. เพื่อให้สามารถนำภาษาจีนไปใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร
3. เพื่อให้ตระหนักและเห็นประโยชน์ของการใช้ภาษาจีนในการทำงาน

สมรรถนะรายวิชา

1. ฟังและออกเสียงคำ ประโยคภาษาจีนจากสื่อโสตทัศน
2. พูดยึดตามสถานการณ์การทำงานอาชีพต่างๆ
3. อ่านและเขียนประโยค ข้อความต่างๆ ตามที่กำหนด
4. ใช้ภาษาตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาในสถานการณ์ต่างๆ

5. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสืบค้นและฝึกฝนการฟัง พูด อ่านและเขียน พร้อมแสดงหลักฐานการเรียนรู้ด้วยตนเอง

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับการฟังและพูดภาษาจีนกลาง ฝึกการอ่านและเขียนประโยค เรื่องสั้นๆ การสนทนาสถานการณ์การทำงานอาชีพต่างๆ การถามตอบข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่น การเดินทาง การอ่านป้ายประกาศ การกรอกแบบฟอร์มต่างๆ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศพัฒนาทักษะทางภาษาจีน

นอกจากนี้ หลักสูตรของสาขาวิชาภาษาต่างประเทศธุรกิจ ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ยังกำหนดให้มีรายวิชาภาษาจีนอีก 4 วิชา ในกลุ่มทักษะภาษาต่างประเทศของกลุ่มทักษะวิชาชีพเลือก ในหมวดวิชาทักษะวิชาชีพ คือ 3212-2134 ภาษาจีน 1 (2-2-3), 3212-2135 ภาษาจีน 2 (2-2-3), 3212-2136 ภาษาจีน 3 (2-2-3) และ 3212-2137 ภาษาจีน 4 (2-2-3) วิชาละ 3 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 4 ชั่วโมง (คาบเรียน) ต่อสัปดาห์ กลุ่มทักษะภาษาต่างประเทศของกลุ่มทักษะวิชาชีพเลือกในหมวดวิชาทักษะวิชาชีพมีรายวิชาทั้งสิ้น 30 วิชา ประกอบด้วยภาษาต่างประเทศ 6 ภาษา นอกจากรายวิชาภาษาจีนแล้ว ยังมีภาษาอังกฤษ ญี่ปุ่น เกาหลี ฝรั่งเศส และเยอรมันในที่นี้ ผู้วิจัยจะขอกล่าวถึงรายละเอียดของรายวิชาภาษาจีนเพียงอย่างเดียว

1. ภาษาจีน 1 (Chinese 1)

จุดประสงค์รายวิชา

1. เพื่อให้เข้าใจภาษาจีนระดับพื้นฐาน
2. เพื่อให้สามารถออกเสียง การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนคำศัพท์ และสำนวนต่างๆ ในชีวิตประจำวัน
3. เพื่อให้มีเจตคติและกิจนิสัยที่ดีในการปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ

สมรรถนะรายวิชา

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับภาษาจีนระดับพื้นฐาน
2. ออกเสียงคำศัพท์ และสำนวนที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
3. สื่อสารในชีวิตประจำวันด้วยคำศัพท์และสำนวนภาษาในระดับพื้นฐาน
4. ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับคำศัพท์ สำนวน หลักไวยากรณ์ โครงสร้างพื้นฐาน และระบบเสียงของภาษา ปฏิบัติการออกเสียง การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนคำศัพท์และสำนวนต่างๆ ไปในชีวิตประจำวัน

2. ภาษาจีน 2 (Chinese 2)

วิชาบังคับก่อน : ภาษาจีน 1

จุดประสงค์รายวิชา

1. เพื่อให้เข้าใจภาษาจีนที่ซับซ้อนขึ้น
2. เพื่อให้สามารถใช้ภาษาในการสนทนาได้ตอบตามสถานการณ์ต่างๆ
3. เพื่อให้มีเจตคติและกิจนิสัยที่ดีในการปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ

สมรรถนะรายวิชา

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับภาษาจีนที่ซับซ้อนขึ้น
2. กล่าวเชิญ ขออนุญาต ให้เหตุผล และคำแนะนำ
3. อ่านและเขียนประโยคภาษาจีน
4. ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับคำศัพท์ และสำนวนภาษา การสนทนาโต้ตอบในสถานการณ์ต่างๆ การกล่าวเชิญ การขออนุญาต การให้เหตุผล และการให้คำแนะนำ การอ่าน และการเขียนประโยคภาษาจีนที่ซับซ้อนขึ้น

3. ภาษาจีน 3 (Chinese 3)

วิชาบังคับก่อน : ภาษาจีน 2

จุดประสงค์รายวิชา

1. เพื่อให้เข้าใจภาษาจีนที่ใช้ในงานอาชีพ
2. เพื่อให้สามารถฟัง พูด อ่านและเขียนในการปฏิบัติงานอาชีพ
3. เพื่อให้มีเจตคติและกิจนิสัยที่ดีในการปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ

สมรรถนะรายวิชา

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับภาษาจีนที่ใช้ในงานอาชีพ
2. สนทนาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอาชีพ
3. สรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
4. เขียนข้อความที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพ
5. ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับคำศัพท์ และสำนวนภาษาที่ใช้ในงานอาชีพ ปฏิบัติสนทนาโต้ตอบในสถานการณ์ของงานอาชีพ ฝึกการให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติ การอ่านและสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน การเขียนข้อความที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพ

4. ภาษาจีน 4 (Chinese 4)

วิชาบังคับก่อน : ภาษาจีน 3

จุดประสงค์รายวิชา

1. เพื่อให้เข้าใจภาษาจีนที่ใช้ในงานธุรกิจ
2. เพื่อให้สามารถใช้ภาษาจีนในการติดต่อสื่อสารทางธุรกิจ
3. เพื่อให้มีเจตคติและกิจนิสัยที่ดีในการปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ

สมรรถนะรายวิชา

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับภาษาจีนที่ใช้ในงานธุรกิจ
2. สนทนาโต้ตอบในสถานการณ์ทางธุรกิจ
3. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าและบริการ
4. อ่านเรื่องทางธุรกิจ และสรุปใจความสำคัญ
5. ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับคำศัพท์ สำนวน และโครงสร้างภาษาที่ใช้ในงานธุรกิจ ฝึกปฏิบัติการสนทนาโต้ตอบในสถานการณ์ต่างๆ ทางธุรกิจ การสนทนาทางโทรศัพท์ ฝึกการให้ข้อมูลง่ายๆ เกี่ยวกับสินค้าและบริการ การฟังและการอ่านเรื่องทางธุรกิจ การสรุปใจความสำคัญ การเขียนข้อความง่ายๆ ทางธุรกิจ

เนื้อหาที่นำเสนอข้างต้นถือเป็นข้อมูลพื้นฐานของการศึกษาด้านหลักสูตรภาษาจีนระดับอาชีวศึกษา ต่อไปนี้ ผู้วิจัยต้องการตอบคำถามที่ว่าปัจจุบันนี้ (ปีการศึกษา 2557) สถาบันอาชีวศึกษาจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาจีนในวันและเวลาใดบ้าง เปิดสอนรายวิชาภาษาจีนใดบ้าง แต่ละรายวิชาใช้เวลาเรียนกี่ชั่วโมง (คาบเรียน) และมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอะไรบ้าง ทั้งนี้ มีบางประเด็นที่สถานศึกษาสามารถเลือกตอบได้หลายข้อ ดังปรากฏข้อมูลต่อไปนี้

4.2.1 วันและเวลาเรียน

ในด้านวันและเวลาเรียนรายวิชาภาษาจีน สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถเลือกตอบได้หลายข้อ จากผลสำรวจ พบว่า สถาบันอาชีวศึกษาส่วนมากซึ่งมีจำนวนถึง 50 แห่งระบุว่ามีการเรียนการสอนภาษาจีนในเวลากลางวันของวันจันทร์ถึงวันศุกร์ คิดเป็นร้อยละ 58.82 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 41 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 9 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 82 และร้อยละ 18 ตามลำดับ รองลงมาคือเลือกเวลาเรียนจนจบหลักสูตร 16 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 18.82 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 12 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 75 และร้อยละ 25 ตามลำดับ ลำดับที่สามคืออื่นๆ 15 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 17.65 โดยระบุว่าเรียนเฉพาะวันอาทิตย์ จัดตามตารางสอนในแผนการเรียนที่กำหนดในโครงสร้างหลักสูตร เรียนเฉพาะบางสาขาวิชาเท่านั้น เป็นต้น ลำดับที่สี่คือเรียนเวลา

กลางวันของทุกวัน 11 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 12.94 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 10 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 90.91 และร้อยละ 9.09 ตามลำดับ ลำดับที่ห้าคือเรียนเวลาเย็นของวันจันทร์ถึงวันศุกร์ 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 7.06 เป็นสถานศึกษารัฐทั้งหมด ลำดับสุดท้ายคือเรียนเวลากลางวันของวันเสาร์กับวันอาทิตย์ 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 4 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 80 และร้อยละ 20 ตามลำดับ นอกจากนี้ มีสถานศึกษา 2 แห่งไม่ตอบคำถามข้อนี้

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่าสถาบันอาชีวศึกษาส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนภาษาจีนในตอนกลางวันของวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ซึ่งเป็นช่วงเวลาการทำงานของสถานศึกษาทั่วไป เป็นที่น่าสังเกตว่ามีสถานศึกษาจำนวนหนึ่งปรับเวลาการเรียนการสอนภาษาจีนให้ยืดหยุ่นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนจนจบหลักสูตรได้ มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เลือกช่วงเวลาเย็นของวันจันทร์ถึงวันศุกร์และเวลากลางวันของวันเสาร์กับวันอาทิตย์

4.2.2 รายวิชาภาษาจีนที่เปิดสอน

ในด้านรายวิชาภาษาจีนที่เปิดสอน สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถเลือกตอบได้หลายข้อ จากผลสำรวจระดับ ปวช.1 สถาบันอาชีวศึกษาเปิดรายวิชาภาษาจีน 2 วิชา คือ ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1 และภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 2 มีสถานศึกษาเปิดรายวิชาภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1 จำนวน 66 แห่ง คิดเป็น ร้อยละ 77.65 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 51 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 15 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 77.27 และร้อยละ 22.73 ตามลำดับ และมีสถานศึกษาเปิดรายวิชาภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 2 จำนวน 16 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 18.82 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 11 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 68.75 และร้อยละ 31.25 ตามลำดับ

ในระดับ ปวช.2 สถาบันอาชีวศึกษาเปิดรายวิชาภาษาจีน 5 วิชา คือภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1 ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 2 สนทนาภาษาจีน ภาษาจีน 1 และภาษาจีน 2 มีสถานศึกษาเปิดรายวิชาภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1 จำนวน 41 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 48.24 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 33 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 80.49 และร้อยละ 19.51 ตามลำดับ มีสถานศึกษาเปิดรายวิชาภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 2 จำนวน 24 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 28.24 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 19 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 79.17 และร้อยละ 20.83 ตามลำดับ นอกจากนี้ มีสถานศึกษาเปิดรายวิชาสนทนาภาษาจีนจำนวน 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3.53 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 2 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 1 แห่ง มีสถานศึกษาเปิดรายวิชาภาษาจีน 1 และภาษาจีน 2 จำนวน 2 แห่ง โดยเป็นสถานศึกษารัฐ 1 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 1 แห่ง

ในระดับ ปวช.3 สถาบันอาชีวศึกษาเปิดรายวิชาภาษาจีน 6 วิชา คือ ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1 ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 2 สนทนาภาษาจีน ภาษาจีน 3 ภาษาจีน 4 และภาษาจีนขั้นสูง มีสถานศึกษาเปิดรายวิชาภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1 จำนวน 26 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 29.41

แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 18 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 69.23 และร้อยละ 30.77 ตามลำดับ มีสถานศึกษาเปิดรายวิชาภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 2 จำนวน 14 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 16.47 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 10 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 71.43 และร้อยละ 28.57 ตามลำดับ นอกจากนี้ มีสถานศึกษาเปิดรายวิชาสนทนาภาษาจีนจำนวน 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 7.06 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 4 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 2 แห่ง มีสถานศึกษาเปิดรายวิชาภาษาจีน 3 และภาษาจีน 4 จำนวน 2 แห่ง โดยเป็นสถานศึกษารัฐ 1 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 1 แห่ง และยังมีสถานศึกษารัฐเปิดรายวิชาภาษาจีนขั้นสูงจำนวน 1 แห่ง ด้วย

ทั้งนี้ มีสถานศึกษารัฐ 3 แห่ง เปิดสอนรายวิชาภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1 แต่ไม่ระบุว่าอยู่ในระดับ ปวช. ชั้นใด และมีสถานศึกษารัฐ 1 แห่ง เปิดสอนรายวิชาภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 2 แต่ไม่ระบุว่าอยู่ในระดับ ปวช. ชั้นใดเช่นเดียวกัน

ในระดับ ปวส.1 สถาบันอาชีวศึกษาเปิดรายวิชาภาษาจีน 2 วิชา คือ ภาษาและวัฒนธรรมจีน และการสนทนาภาษาจีนสำหรับการทำงานมีสถานศึกษาเปิดรายวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีนจำนวน 57 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 67.06 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 44 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 13 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 77.19 และร้อยละ 22.81 ตามลำดับ และมีสถานศึกษาเปิดรายวิชาการสนทนาภาษาจีนสำหรับการทำงานจำนวน 12 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.12 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 8 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 66.67 และร้อยละ 33.33 ตามลำดับ

ในระดับ ปวส.2 สถาบันอาชีวศึกษาเปิดรายวิชาภาษาจีน 2 วิชา คือ ภาษาและวัฒนธรรมจีน และการสนทนาภาษาจีนสำหรับการทำงานเช่นกันมีสถานศึกษาเปิดรายวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน จำนวน 33 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 38.82 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 26 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 78.79 และร้อยละ 21.21 ตามลำดับ และมีสถานศึกษาเปิดรายวิชาการสนทนาภาษาจีนสำหรับการทำงานจำนวน 17 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 20 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 12 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 70.59 และร้อยละ 29.41 ตามลำดับ

ทั้งนี้ มีสถานศึกษารัฐ 1 แห่งเปิดสอนรายวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีนแต่ไม่ระบุว่าอยู่ในระดับ ปวส. ชั้นใด มีสถานศึกษารัฐ 1 แห่ง เปิดสอนรายวิชาการสนทนาภาษาจีนสำหรับการทำงาน แต่ไม่ระบุว่าอยู่ในระดับ ปวส. ชั้นใด และมีสถานศึกษารัฐ 2 แห่งเปิดสอนรายวิชาภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร แต่ไม่ระบุว่าอยู่ในระดับ ปวส. ชั้นใดเช่นเดียวกัน

ตาราง 4.7 : รายวิชาภาษาจีนที่เปิดสอนระดับ ปวช.

รายวิชา	ปวช.1		ปวช.2		ปวช.3		ไม่ระบุระดับชั้น	
	รัฐ	เอกชน	รัฐ	เอกชน	รัฐ	เอกชน	รัฐ	เอกชน
ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1	51	15	33	8	18	8	3	-
ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 2	11	5	19	5	10	4	1	-
ภาษาจีน 1	-	-	1	1	-	-	-	-
ภาษาจีน 2	-	-	1	1	-	-	-	-
ภาษาจีน 3	-	-	-	-	1	1	-	-
ภาษาจีน 4	-	-	-	-	1	1	-	-
ภาษาจีนขั้นสูง	-	-	-	-	1	-	-	-
สนทนาภาษาจีน	-	-	2	1	4	2	-	-

ตาราง 4.8 : รายวิชาภาษาจีนที่เปิดสอนระดับ ปวส.

รายวิชา	ปวช.1		ปวช.2		ไม่ระบุระดับชั้น	
	รัฐ	เอกชน	รัฐ	เอกชน	รัฐ	เอกชน
ภาษาและวัฒนธรรมจีน	44	13	26	7	1	-
การสนทนาภาษาจีนสำหรับการทำงาน	8	4	12	5	1	-
ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร	-	-	-	-	2	-

4.2.3 จำนวนชั่วโมงเรียน (คาบเรียน)/สัปดาห์/รายวิชา

ในด้านจำนวนชั่วโมงเรียน (คาบเรียน) สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถเลือกตอบได้หลายข้อ จากผลสำรวจ พบว่า สถาบันอาชีวศึกษาส่วนมากซึ่งมีจำนวนถึง 74 แห่ง ระบุว่าใช้เวลา 2 ชั่วโมง (คาบเรียน)/สัปดาห์/รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 87.06 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 65 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 9 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 87.84 และร้อยละ 12.16 ตามลำดับ รองลงมาคือ 3-4 ชั่วโมง (คาบเรียน)/สัปดาห์/รายวิชา มีจำนวน 12 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.12 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 8 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 66.67 และร้อยละ 33.33 ตามลำดับ

ตาราง 4.9 : จำนวนชั่วโมงเรียน (คาบเรียน)/สัปดาห์/รายวิชา

จำนวนชั่วโมงเรียน (คาบเรียน)/สัปดาห์/รายวิชา	จำนวนสถานศึกษา (แห่ง)	
	รัฐ	เอกชน
2	65	9
3-4	8	4

4.2.4 กิจกรรมเสริมหลักสูตร

ในด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถเลือกตอบได้หลายข้อ จากผลสำรวจ พบว่า สถาบันอาชีวศึกษาส่วนมากซึ่งมีจำนวนถึง 61 แห่ง ระบุว่ามีกิจกรรมแข่งขัน พุทธสุนทรพจน์ภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 71.76 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 54 แห่ง และสถานศึกษา เอกชน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 88.52 และร้อยละ 11.48 ตามลำดับ รองลงมาคือ กิจกรรมแข่งขัน ร้องเพลงจีน มีจำนวน 22 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 25.88 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 14 แห่ง และ สถานศึกษาเอกชน 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 63.64 และร้อยละ 36.36 ตามลำดับ ลำดับที่สามคือ กิจกรรมวันตรุษจีน มีจำนวน 16 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 18.82 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 15 แห่ง และ สถานศึกษาเอกชน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 93.75 และร้อยละ 6.25 ตามลำดับ ลำดับที่สี่คือ กิจกรรม แข่งขันตอบคำถามความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประเทศจีน มีจำนวน 15 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 17.65 แบ่งเป็น สถานศึกษารัฐ 14 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 93.33 และร้อยละ 6.67 ตามลำดับ ลำดับสุดท้ายคือ กิจกรรมวันไหว้พระจันทร์ มีจำนวน 3 แห่ง แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 2 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 1 แห่ง

นอกจากนี้ มีสถานศึกษา 20 แห่ง ระบุว่ามีกิจกรรมด้านอื่นๆ อีก เช่น ด้านวัฒนธรรม มีกิจกรรมเทศกาลต๋วนอู่ (ห่อบ๊ะจ่าง) เขียนพู่กันจีน ถักไหมจิ้น ตัดกระดาษจีน และระบายสีหน้ากากจีน ด้านทักษะภาษามีกิจกรรมแข่งขันคัดลายมือ ภาษาจีนวันละคำ การอ่านภาษาจีนด้วยสัทอักษร (pinyin) ฟังพูดภาษาจีนในที่สาธารณะ (หน้าเสาธง เสียงตามสาย) ภาษาจีนหน้าแถว การแสดงผลงานนักเรียน ร่วมกิจกรรมแข่งขันเมื่อมีการจัดการแข่งขันต่างๆ ของสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา (สอศ.) ร่วมกิจกรรมของห้องเรียนขงจื้อ อบรมพัฒนาทักษะภาษาจีน ชมรมภาษาจีน ศึกษาดูงานที่สถาบันขงจื้อแห่งมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (วิทยาลัยเทคโนโลยีธิดา จัหวัด ร้อยเอ็ด) Chinese Camp และ ASEAN Camp + 3 + 6 ทั้งนี้ มีสถานศึกษา 6 แห่ง ไม่ระบุ รายละเอียดใดๆ เกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ตาราง 4.10 : กิจกรรมเสริมหลักสูตร

กิจกรรม	จำนวนสถานศึกษา (แห่ง)	
	รัฐ	เอกชน
แข่งขันพูดสุนทรพจน์ภาษาจีน	54	7
แข่งขันร้องเพลงจีน	14	8
วันตรุษจีน	15	1
แข่งขันตอบคำถามความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประเทศจีน	14	1
วันไหว้พระจันทร์	2	1
อื่นๆ	15	5
ไม่ระบุ	5	1

4.2.5 สรุป

เมื่อมองในภาพรวมของด้านหลักสูตรภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาแล้ว จะเห็นว่าในระดับ ปวช. สถาบันอาชีวศึกษาทั้งรัฐและเอกชนเปิดรายวิชาภาษาจีนตามหลักสูตรที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กำหนด คือ เปิดเป็นวิชาเลือกในกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศของหมวดวิชาเลือกเสรี 1 หน่วยกิต 2 ชั่วโมง (คาบเรียน) ต่อสัปดาห์ มี 2 รายวิชาคือ ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1 และภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 2 โดยเปิดในระดับชั้น ปวช.1 มากที่สุด รองลงมาคือระดับชั้น ปวช.2 และ ปวช.3 แต่ในขณะเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดว่า หากสถานศึกษาใดมีความพร้อม ผู้เรียนมีความจำเป็นต้องเรียนภาษาจีนในระดับที่สูงขึ้น หรือจำเป็นต้องฝึกทักษะภาษาจีนด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ สถานศึกษานั้นก็สามารถเปิดรายวิชาภาษาจีนในระดับที่สูงขึ้นหรือเฉพาะทางตามความเหมาะสมได้ ดังนั้น จะเห็นว่ามีสถานศึกษาหลายแห่งเปิดรายวิชาภาษาจีนในระดับที่สูงขึ้นในระดับชั้น ปวช.2 และ ปวช.3 เช่น ภาษาจีน 1 ภาษาจีน 2 ภาษาจีน 3 ภาษาจีน 4 ภาษาจีนขั้นสูง และสนทนาภาษาจีน

ในระดับ ปวส. สถาบันอาชีวศึกษาทั้งรัฐและเอกชนเปิดรายวิชาภาษาจีนตามหลักสูตรที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กำหนด คือ เปิดเป็นวิชาเลือกในกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศของหมวดวิชาเลือกเสรี 2 หน่วยกิต 2 ชั่วโมง (คาบเรียน) ต่อสัปดาห์ มี 2 รายวิชาคือ ภาษาและวัฒนธรรมจีนและการสนทนาภาษาจีนสำหรับการทำงานโดยเปิดในระดับชั้น ปวส.1 มากกว่าชั้น ปวส.2 แต่ในขณะเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดว่า หากสถานศึกษาใดมีความพร้อม ผู้เรียนมีความจำเป็นต้องเรียนภาษาจีนในระดับที่สูงขึ้น หรือจำเป็นต้องฝึกทักษะภาษาจีนด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ สถานศึกษานั้นก็สามารถเปิดรายวิชาภาษาจีนในระดับ

ที่สูงขึ้นหรือเฉพาะทางตามความเหมาะสมได้ ดังนั้น จะเห็นว่ามีสถานศึกษาบางแห่งเปิดรายวิชาภาษาจีนเพื่อการสื่อสารเพิ่มเติมด้วย

ส่วนเรื่องจำนวนชั่วโมงเรียน (คาบเรียน)/สัปดาห์/รายวิชา สถานศึกษาส่วนใหญ่ใช้เวลา 2 ชั่วโมง (คาบเรียน) เป็นหลัก และมีบางส่วนใช้เวลา 3-4 ชั่วโมง (คาบเรียน) โดยส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนในเวลาราชการปกติ แต่มีบางส่วนที่ปรับเวลาการเรียนการสอนภาษาจีนให้ยืดหยุ่น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนจนจบหลักสูตรได้ และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เลือกช่วงเวลาเย็นของวันจันทร์ถึงวันศุกร์ และเวลากลางวันของวันเสาร์กับวันอาทิตย์ ทั้งนี้ อาจจะเพื่อเอื้อความสะดวกแก่ผู้เรียนและผู้สอนก็เป็นได้

ในด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่มีกิจกรรมเสริมทักษะภาษาจีนและวัฒนธรรมจีน เช่น กิจกรรมแข่งขันพูดสุนทรพจน์ภาษาจีน แข่งขันร้องเพลงภาษาจีน แข่งขันตอบคำถามความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประเทศจีน แข่งขันคัดลายมือ กิจกรรมวันตรุษจีน วันไหว้พระจันทร์ วันสวนอู่ การเขียนพู่กันจีน ถักไหมจิ้น ตัดกระดาษจีน ระบายสีหน้ากากจีน ฝึกพูดภาษาจีนหน้าเสาธง เสียงตามสาย การแสดงผลงานนักเรียน และการจัดค่ายภาษาจีน

4.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน

ในด้านสื่อการเรียนการสอน ผู้วิจัยต้องการตอบคำถามที่ว่าปัจจุบันนี้สถาบันอาชีวศึกษาเลือกใช้หนังสือเรียนภาษาจีนเล่มใดบ้าง นอกจากหนังสือเรียนแล้ว ยังใช้สื่อมัลติมีเดียและสื่อออนไลน์อะไรบ้าง ใช้ตัวอักษรจีนแบบใดในการเรียนการสอน ใช้ระบบการถอดเสียงภาษาจีนแบบใด ใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาในการเรียนการสอนภาษาจีนเป็นประจำหรือไม่ และห้องสมุดมีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนหรือไม่

4.3.1 สื่อการเรียนการสอนที่ใช้

ในด้านหนังสือเรียน สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถเลือกตอบได้หลายข้อ จากผลสำรวจ พบว่า หนังสือเรียนที่สถาบันอาชีวศึกษาเลือกใช้มากที่สุด 5 ลำดับแรกคือ

ลำดับที่ 1 : สัมผัสภาษาจีน (体验汉语) เรียบเรียงโดยสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ หรือฮั่นป๋น (Hanban) จัดพิมพ์โดย Higher Education Press ประเทศจีน มีสถาบันอาชีวศึกษาเลือกใช้ 22 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 25.88 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 20 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 90.91 และร้อยละ 9.09 ตามลำดับ

ลำดับที่ 2 : ภาษาจีนกลาง (汉语教程) เรียบเรียงโดย กิตติ พรพิมลวัฒน์ จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์เอมพันธ์ มีสถาบันอาชีวศึกษาเลือกใช้ 21 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 24.71 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 18 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 85.71 และร้อยละ 14.29 ตามลำดับ

ลำดับที่ 3 : ตำราภาษาจีน ระดับอาชีวศึกษาขั้นต้น (职业基础华语) เรียบเรียงโดย ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดพิมพ์โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีสถาบันอาชีวศึกษาเลือกใช้ 19 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 22.35 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 17 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 89.47 และร้อยละ 10.53 ตามลำดับ

ลำดับที่ 4 : ภาษาจีนธรรมดา (快乐汉语) เรียบเรียงโดยสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ การสอนภาษาจีนนานาชาติ หรือฮั่นป๋าน (Hanban) จัดพิมพ์โดย Higher Education Press ประเทศจีน มีสถาบันอาชีวศึกษาเลือกใช้ 16 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 18.82 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 11 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 68.75 และร้อยละ 31.25 ตามลำดับ

ลำดับที่ 5 : แบบเรียนภาษาจีน (汉语教程) เรียบเรียงโดย Yang Jizhou จัดพิมพ์โดย Beijing Language and Culture University Press ประเทศจีน มีสถาบันอาชีวศึกษาเลือกใช้ 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 8.24 เป็นสถานศึกษารัฐทั้งหมด

นอกจากนี้ ยังมีสถานศึกษาเลือกใช้หนังสือเรียนภาษาจีนเล่มอื่นๆ อีกจำนวนหนึ่ง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตาราง 4.11 : หนังสือเรียนภาษาจีน

ที่	หนังสือเรียน	ผู้เรียบเรียง	สำนักพิมพ์	จำนวนสถานศึกษา		
				รัฐ	เอกชน	รวม
1	สัมผัสภาษาจีน (体验汉语)	สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (Hanban)	Higher Education Press	20	2	22
2	ภาษาจีนกลาง (汉语教程)	กิตติ พรพิมลวัฒน์	เอมพันธ์	18	3	21
3	ตำราภาษาจีน ระดับอาชีพศึกษาขั้นต้น (职业基础华语)	ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	17	2	19
4	ภาษาจีนทรรษา (快乐汉语)	สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (Hanban)	Higher Education Press	11	5	16
5	แบบเรียนภาษาจีน (汉语教程)	Yang Jizhou (杨寄洲)	Beijing Language and Culture University Press	7	0	7
6	ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (交际汉语)	สุรัชย์ ปัทมเดงศักดิ์	แม่เต็ดเต็ดเคชั่น	6	0	6
7	ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (中国会话)	ฉัตรดาร์พร มณีวัฒนา	วัชรินทร์การพิมพ์	4	0	4
	ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (通讯汉语)	หย่ง ซีฟาง (杨惜芳) หยิ่ง ลีเจี๋ยน (杨丽娟) ประพลสร แซ่จ้าว และหวัง เทวิน (王雯)	ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ	2	2	4

ตาราง 4.11 : หนังสือเรียนภาษาจีน (ต่อ)

ที่	หนังสือเรียน	ผู้เรียบเรียง	สำนักพิมพ์	จำนวนสถานศึกษา		
				รัฐ	เอกชน	รวม
8	ภาษาจีน (汉语应用)	สุรัชย์ ปัทมเดงต์ศักดิ์	แม็คเอ็ดดูเคชั่น	2	1	3
	ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (Chinese for Communication)	ฉัญชนก เล่งและฉินชมน จันรุ่งฟ้า	พัฒนาวิชาการ	3	0	3
9	เรียนภาษาจีนให้สนุก (快乐学中文)	GuoShaomei (郭少梅)	นานมีบุ๊คส์	2	0	2
	ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (Chinese for Communication)	อรสา ศศิภาณุเดช	เอมพันธ์	2	0	2
10	ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (Chinese for Communication)	นิธิดร พรออำไพสกุล และคณะ	เอมพันธ์	1	0	1
	ภาษาจีนระดับต้น (初级汉语)	เหวิน จิงเหวิน (任景文)	ซีเอ็ด	1	0	1
	Boya Chinese (博雅汉语)	Li Xiaooqi (李晓琪)	Peking University Press	1	0	1

รูป 4.1: หนังสือสัมผัสภาษาจีน

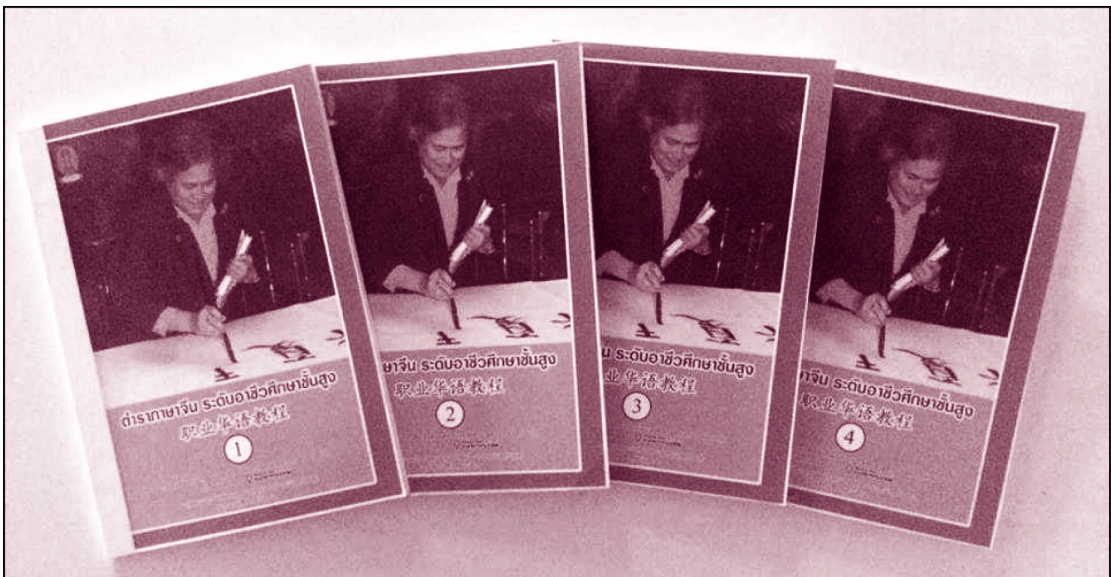
(เรียบเรียงโดย สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้การสอนภาษาจีนนานาชาติ (Hanban) Higher Education Press)
(ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่บริษัท นานมี จำกัด วันที่ 1 เมษายน 2559)

รูป 4.2 : หนังสือภาษาจีนกลาง (เรียบเรียงโดย กิตติ พรพิมลวัฒน์ สำนักพิมพ์เอมพันธ์)
(ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยนานาชาติปริดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วันที่ 4 เมษายน 2559)

รูป 4.3 : ตำราภาษาจีน ระดับอาชีวศึกษาขั้นต้น
 (เรียบเรียงโดย ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
 (ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยวันที่ 8 มีนาคม 2559)

รูป 4.4 : ตำราภาษาจีน ระดับอาชีวศึกษาขั้นสูง
 (เรียบเรียงโดย ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
 (ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยวันที่ 8 มีนาคม 2559)

รูป 4.5 : หนังสือภาษาจีนธรรมดา
 (เรียบเรียงโดย สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (Hanban) Higher Education Press)
 (ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่บริษัท นานมี จำกัด วันที่ 1 เมษายน 2559)

รูป 4.6 : หนังสือแบบเรียนภาษาจีน
 (เรียบเรียงโดย Yang Jizhou, Beijing Language and Culture University Press)
 (ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยนานาชาติปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วันที่ 27 มีนาคม 2559)

รูป 4.7 : หนังสือภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (เรียบเรียงโดย สุรัชชัย ปัทมผดุงศักดิ์ สำนักพิมพ์แม็คเอ็ดดูเคชั่น)
(ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ 11 มกราคม 2559)

รูป 4.8 : หนังสือภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร
(เรียบเรียงโดย หยัง ซีฟาง หยัง ลีเจี๋ยวิน ประพลสร แซ่โจ้ว และหวัง เทวิน สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ)
(ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยนานาชาติปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วันที่ 20 เมษายน 2559)

รูป 4.9 : หนังสือภาษาจีน (เรียบเรียงโดย สุรัชชัย ปัทมผดุงศักดิ์ สำนักพิมพ์แม็คเอ็ดดูเคชั่น) (ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ 11 มกราคม 2559)

รูป 4.10 : หนังสือภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (เรียบเรียงโดย อัญชนก เล่งและณิชมน จันรุ่งฟ้า สำนักพิมพ์พัฒนาวิชาการ) (ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยนานาชาติปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วันที่ 20 เมษายน 2559)

รูป 4.11 : หนังสือเรียนภาษาจีนให้สนุก (เรียบเรียงโดย GuoShaomei สำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์)
(ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่บริษัท นานมี จำกัด วันที่ 1 เมษายน 2559)

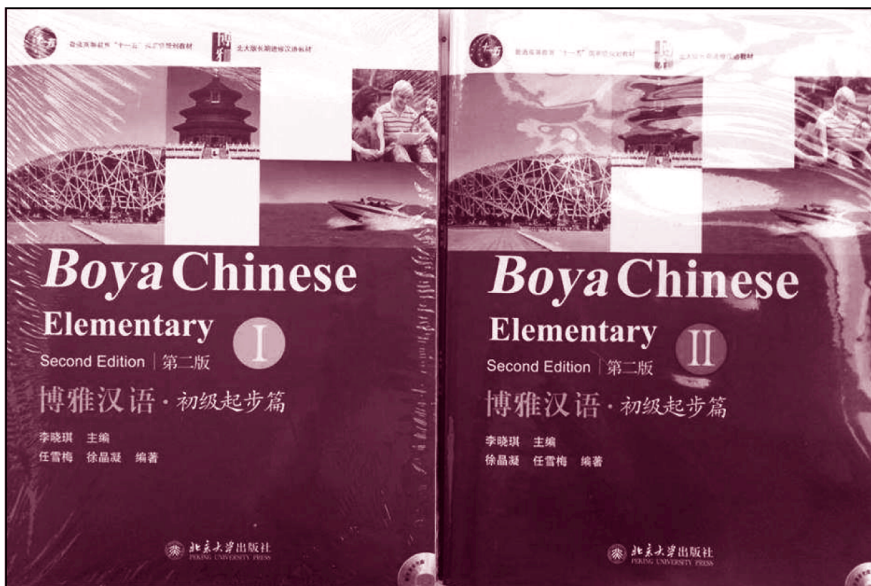
รูป 4.12 : หนังสือภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (เรียบเรียงโดย อรสา ศศิภานุเดช สำนักพิมพ์เอมพันธ์)
(ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยนานาชาติปริดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วันที่ 4 เมษายน 2559)

รูป 4.13 : หนังสือภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (เรียบเรียงโดย นิอิธ พรอำไพสกุล และคณะสำนักพิมพ์เอ็มพีเอ็น) (ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยนานาชาติปริติ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วันที่ 4 เมษายน 2559)

รูป 4.14 : หนังสือภาษาจีนระดับต้น (เรียบเรียงโดย เหยิน จิ่งเหวิน สำนักพิมพ์ซีเอ็ด) (ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่บริษัท นานมี จำกัด วันที่ 1 เมษายน 2559)

รูป 4.15 : หนังสือBoya Chinese (เรียบเรียงโดย Li Xiaoqi, Peking University Press)
(ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่บริษัท นานมี จำกัด วันที่ 1 เมษายน 2559)

นอกจากเลือกใช้หนังสือเรียนภาษาจีนที่สามารถหาซื้อได้ทั่วไปแล้ว ยังมีสถานศึกษา 10 แห่ง ตอบว่าเรียบเรียงหนังสือเอง เช่น โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการเรียบเรียงหนังสือเรียนทักษะรวมภาษาจีนขึ้นเองโดยเฉพาะ และเลือกใช้หนังสือ Standard Course HSK 1 และ Standard Course HSK 2 ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ หรือฮั่นป๋น (Hanban) ประเทศจีนสำหรับฝึกทักษะการฟังและการพูดควบคู่กันไปด้วย

รูป 4.16 : หนังสือเรียนทักษะรวมภาษาจีนของโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ
(ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ วันที่ 28 ตุลาคม 2558)

รูป 4.17 : หนังสือเรียนการฟังและการพูดภาษาจีนของโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ (ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ วันที่ 28 ตุลาคม 2558)

ทั้งนี้ มีสถานศึกษาจำนวนมากถึง 36 แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ 42.35 เลือกใช้หนังสือเรียนภาษาจีนมากกว่า 1 เล่ม ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน และมีสถานศึกษา 13 แห่ง ไม่ระบุว่าใช้หนังสือเรียนเล่มใด

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่าสถาบันอาชีวศึกษาเลือกใช้หนังสือเรียนภาษาจีนอย่างหลากหลาย มีทั้งหนังสือของประเทศจีน และหนังสือที่เรียบเรียงโดยอาจารย์ชาวไทยเอง เป็นที่น่าสังเกตว่าถึงแม้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ไม่ได้ประกาศอย่างเป็นทางการว่า กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่ง ใช้หนังสือเรียนภาษาจีนเล่มใดเป็นการเฉพาะ แต่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีการแนะนำหนังสือเรียนผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน (<http://bsq2.vec.go.th/learn/learn.html> สืบค้นวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2559) หนังสือดังกล่าวได้แก่

- ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (交际汉语) เรียบเรียงโดย สุรชัย ปัทมผดุงศักดิ์ สำนักพิมพ์แม็คเอดดูเคชั่น
 - ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (通讯汉语) เรียบเรียงโดย หยิง ซีฟาง หยิง ลีเจีวียน ประพลสร แซ่โจ้ว และหวัง เหวิน สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ
 - ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (交际汉语) เรียบเรียงโดย Higher Education Press ประเทศจีน และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) Higher Education Press
- หนังสือทั้งสามชุดนี้ไม่เพียงแต่เรียบเรียงขึ้นตามจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา และคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 ของ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เท่านั้น แต่ยังสามารถตรวจประเมินคุณภาพจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ครั้งที่ 1 ในหมวดวิชาเลือกเสรี กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ และประเภทวิชาทักษะชีวิต สาขาวิชาภาษาจีน อีกด้วย

รูป 4.18 : หนังสือภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร

(เรียบเรียงโดย Higher Education Press ประเทศจีน และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา Higher Education Press)

(ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยนานาชาติปริตี้ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วันที่ 20 เมษายน 2559)

ในจำนวนหนังสือที่สถานศึกษาเลือกใช้นั้น มีหนังสือจำนวนหนึ่งที่เรียบเรียงขึ้นตามจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา และคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยเฉพาะ เพียงแต่ไม่ได้ผ่านการตรวจประเมินคุณภาพจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หนังสือดังกล่าวได้แก่

- ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (Chinese for Communication) เรียบเรียงโดย ัญชนก เล่ง และณิชนน จันรุ่งฟ้า สำนักพิมพ์พัฒนาวิชาการ
- ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (Chinese for Communication) เรียบเรียงโดย อรสา ศศิภานุเดช สำนักพิมพ์เอมพันธ์
- ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (Chinese for Communication) เรียบเรียงโดย นิธิอร พรอำไพสกุล และคณะสำนักพิมพ์เอมพันธ์

นอกจากนี้ ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ยังเรียบเรียง และจัดพิมพ์ตำราภาษาจีน ระดับอาชีวศึกษาขั้นต้น 6 เล่ม และตำราภาษาจีน ระดับอาชีวศึกษา ขั้นสูง 4 เล่ม ในปี พ.ศ. 2552 ตามข้อสรุปจากการทำวิจัยเรื่องการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับอาชีวศึกษาปี พ.ศ. 2551 ว่า มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องผลิตตำราภาษาจีนที่มีคุณภาพ และเหมาะสมกับสังคมไทยออกมาใช้เอง โดยมีสถาบันอาชีวศึกษา 19 แห่ง เลือกใช้ตำราภาษาจีน ระดับอาชีวศึกษาขั้นต้น

ปัจจุบันทางเลือกในการใช้หนังสือเรียนภาษาจีนของสถาบันอาชีวศึกษามีมากขึ้นเรื่อยๆ ไม่เหมือนหลายปีก่อนที่หนังสือเรียนส่วนใหญ่มาจากประเทศจีน ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า สถานศึกษาอาจมีแนวโน้มเลือกใช้หนังสือเรียนที่เรียบเรียงโดยอาจารย์ชาวไทยมากขึ้น เนื่องจากได้เรียบเรียงขึ้นตามหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยเฉพาะ จึงน่าจะบรรลุจุดประสงค์ได้ดีกว่า

นอกจากหนังสือเรียนแล้วสถาบันอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ยังใช้สื่อการเรียนการสอนในรูปแบบของสื่อมัลติมีเดีย (พาวเวอร์พอยท์ Power Point) สื่อออนไลน์ (ยูทูป Youtube) และซีดี (CD) วีซีดี (VCD) ดีวีดี (DVD) อีกด้วย จากผลสำรวจ พบว่า ลำดับการเลือกใช้สื่อเหล่านี้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของสถาบันอาชีวศึกษาเป็น ดังนี้

ลำดับที่ 1 : ซีดี (CD) วีซีดี (VCD) หรือดีวีดี (DVD) มีสถาบันอาชีวศึกษาเลือกใช้ 44 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 51.76 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 37 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 84.09 และร้อยละ 15.91 ตามลำดับ

ลำดับที่ 2 : สื่อมัลติมีเดีย เช่น พาวเวอร์พอยท์ (Power Point) มีสถาบันอาชีวศึกษาเลือกใช้ 43 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 50.59 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 36 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 83.72 และร้อยละ 16.28 ตามลำดับ

ลำดับที่ 3 : สื่อออนไลน์ เช่น ยูทูป (Youtube) มีสถาบันอาชีวศึกษาเลือกใช้ 41 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 48.24 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 34 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 82.93 และร้อยละ 17.07 ตามลำดับ

ทั้งนี้ มีสถาบันอาชีวศึกษาจำนวน 44 แห่ง เลือกใช้สื่อเหล่านี้ควบคู่ตั้งแต่ 2 อย่างขึ้นไปในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนด้วย

ตาราง 4.12 : สื่อการเรียนการสอนอื่นที่ใช้

ที่	สื่อการเรียนการสอนอื่นที่ใช้	จำนวนสถานศึกษา		
		รัฐ	เอกชน	รวม
1	ซีดี (CD) วีซีดี (VCD) หรือดีวีดี (DVD)	37	7	44
2	สื่อมัลติมีเดีย เช่น พาวเวอร์พอยท์ (Power Point)	36	7	43
3	สื่อออนไลน์ เช่น ยูทูบ (Youtube)	34	7	41

4.3.2 ตัวอักษรเงินที่ใช้สอน

ในด้านตัวอักษรเงินที่ใช้สอน จากผลสำรวจ พบว่า สถาบันอาชีวศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 43 แห่ง ใช้เฉพาะตัวย่อ คิดเป็นร้อยละ 50.59 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 37 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 86.05 และร้อยละ 13.95 ตามลำดับ และมีสถานศึกษาส่วนหนึ่งจำนวน 28 แห่ง ใช้ทั้งตัวย่อและตัวเต็มควบคู่กันไป คิดเป็นร้อยละ 32.94 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 24 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 85.71 และร้อยละ 14.29 ตามลำดับ เป็นที่น่าสังเกตว่า ปัจจุบันนี้ผู้สอนเลือกใช้หนังสือเรียนจากประเทศจีน (แผ่นดินใหญ่) และหนังสือเรียนที่อาจารย์ชาวไทยเรียบเรียงขึ้นเป็นหลัก ซึ่งใช้ตัวอักษรเงินแบบย่อ ดังนั้น ผู้สอนจึงสอนเป็นตัวย่อ ในขณะที่เดียวกันก็มีสถานศึกษาบางส่วนที่สอนทั้งตัวย่อและตัวเต็มควบคู่กันไป ผู้วิจัยคาดว่าครูผู้สอนคุ้นเคยกับตัวอักษรเงินแบบตัวเต็มหรือสถานศึกษาเหล่านั้นคงเห็นว่าในอนาคตผู้สำเร็จการศึกษาอาจมีโอกาสเข้าทำงานกับหน่วยงานหรือองค์กรของไต้หวันหรือฮ่องกง ซึ่งใช้ตัวอักษรเงินแบบตัวเต็มก็เป็นได้

ตาราง 4.13 : ตัวอักษรเงินที่ใช้สอน

ที่	ตัวอักษรเงินที่ใช้สอน	จำนวนสถานศึกษา		
		รัฐ	เอกชน	รวม
1	เฉพาะตัวย่อ	37	6	43
2	ทั้งตัวย่อและตัวเต็ม	24	4	28
3	ไม่ตอบ	9	5	14
4	เฉพาะตัวเต็ม	0	0	0

4.3.3 ระบบการถอดเสียงภาษาจีน

ในด้านระบบการถอดเสียงภาษาจีนจากผลสำรวจ พบว่า สถาบันอาชีวศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 80 แห่ง ใช้ระบบพินอิน (pinyin) คิดเป็นร้อยละ 94.12 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 66 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 14 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 82.5 และร้อยละ 17.5 ตามลำดับ ในขณะที่เดียวกัน ในจำนวนนี้มีสถานศึกษา 14 แห่ง ที่ใช้การถอดเสียงด้วยภาษาไทยควบคู่กันไปด้วย คิดเป็นร้อยละ 16.47 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 10 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 71.43 และร้อยละ 28.57 ตามลำดับ นอกจากนี้ มีสถานศึกษาเอกชนแห่งหนึ่งคือวิทยาลัยเทคโนโลยีเอ็น-เทคอินเตอร์เนชั่นแนลจังหวัดบึงกาฬ ระบุว่าใช้ระบบจู้อิน (zhuyin) คู่กับพินอิน (pinyin) เนื่องจากผู้สอนเคยศึกษาที่ได้ห้วน จึงคุ้นเคยกับระบบจู้อินมากกว่า และเห็นว่าสามารถถอดเสียงภาษาจีนออกมาได้ชัดเจนกว่าระบบพินอิน

จากผลสำรวจ พบว่า ยังมีสถานศึกษาจำนวนไม่น้อยที่ยังต้องถอดเสียงอ่านภาษาจีนเป็นภาษาไทยให้ผู้เรียนควบคู่ไปกับระบบพินอิน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้เรียนยังไม่สามารถเข้าใจรายละเอียดของการถอดเสียงอ่านในระบบพินอินอย่างถ่องแท้ หรือไม่สามารถจำอักษรสัญลักษณ์ในระบบพินอินได้ทั้งหมด จึงต้องพึ่งพาการถอดเสียงภาษาจีนเป็นภาษาไทย

ตาราง 4.14 : ระบบการถอดเสียงภาษาจีน

ที่	ระบบการถอดเสียงภาษาจีน	จำนวนสถานศึกษา		
		รัฐ	เอกชน	รวม
1	พินอิน	66	14	80
2	ถอดเสียงด้วยภาษาไทย	10	4	14
3	ไม่ตอบ	4	1	5
4	จู้อิน	0	1	1

4.3.4 การใช้ห้องปฏิบัติทางภาษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน

ในการใช้ห้องปฏิบัติทางภาษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีนจากผลสำรวจ พบว่า สถาบันอาชีวศึกษา 42 แห่ง มีห้องปฏิบัติทางภาษาและใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีนเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 49.41 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 34 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 80.95 และร้อยละ 19.05 ตามลำดับ และยังมีสถาบันอาชีวศึกษาอีก 3 แห่ง ระบุว่าไม่มีห้องปฏิบัติทางภาษาแต่ไม่ได้ใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน ในขณะที่สถาบันอาชีวศึกษา 35 แห่ง ระบุว่าไม่มีห้องปฏิบัติทางภาษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 41.18 แบ่งเป็น

สถานศึกษารัฐ 29 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 82.86 และร้อยละ 17.14 ตามลำดับ

ตาราง 4.15 : ห้องปฏิบัติทางภาษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน

ที่	ห้องปฏิบัติทางภาษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน	จำนวนสถานศึกษา		
		รัฐ	เอกชน	รวม
1	มีและใช้ในการเรียนการสอนเป็นประจำ	34	8	42
2	ไม่มี	29	6	35
3	ไม่ตอบ	5	0	5
4	มีแต่ไม่ได้ใช้ในการเรียนการสอน	2	1	3

4.3.5 การใช้ห้องสมุดเสริมความรู้

ในด้านการใช้ห้องสมุดเสริมความรู้ จากผลสำรวจ พบว่า สถาบันอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 69 แห่ง มีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุดให้ผู้เรียนศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 81.18 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 57 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 12 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 82.61 และร้อยละ 17.39 ตามลำดับ ในขณะที่เดียวกันมีสถาบันอาชีวศึกษาจำนวน 10 แห่งระบุว่าไม่มี คิดเป็นร้อยละ 11.76 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 7 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 70 และร้อยละ 30 ตามลำดับ

ตาราง 4.16 : หนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุด

ที่	หนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุด	จำนวนสถานศึกษา		
		รัฐ	เอกชน	รวม
1	มี	57	12	69
2	ไม่มี	7	3	10
3	ไม่ตอบ	6	0	6

4.3.6 สรุป

เมื่อมองในภาพรวมของด้านสื่อการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาแล้ว จะเห็นว่าหนังสือเรียนที่สถาบันอาชีวศึกษาเลือกใช้มากที่สุด 5 ลำดับแรกคือ 1) สัมผัสภาษาจีน (体验汉语) เรียบเรียงโดย สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ หรือฮั่นป๋ัน (Hanban) จัดพิมพ์โดย Higher Education Press ประเทศจีน 2) ภาษาจีนกลาง (汉语教程) เรียบเรียงโดย กิตติ พรพิมลวัฒน์ จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์เอมพันธ์ 3) ภาษาจีนพื้นฐาน (汉语基础) เรียบเรียงโดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จัดพิมพ์โดย สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 4) ภาษาจีนธรรมดา (快乐汉语) เรียบเรียงโดย สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ หรือฮั่นป๋ัน (Hanban) จัดพิมพ์โดย Higher Education Press ประเทศจีน และ 5) แบบเรียนภาษาจีน (汉语教程) เรียบเรียงโดย Yang Jizhou จัดพิมพ์โดย Beijing Language and Culture University Press ประเทศจีน

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่าสถาบันอาชีวศึกษาเลือกใช้หนังสือเรียนภาษาจีนอย่างหลากหลาย มีทั้งหนังสือของประเทศจีน และหนังสือที่เรียบเรียงโดยอาจารย์ชาวไทยเอง นอกจากนี้ ยังมีหนังสือเรียนที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเรียบเรียงเอง รวมถึงหนังสือจำนวนหนึ่ง ที่เรียบเรียงขึ้นตามจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา และคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

นอกจากหนังสือเรียนแล้วสถาบันอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ยังนิยมใช้สื่อการเรียนการสอน ในรูปแบบของซีดี (CD) วีซีดี (VCD) ดีวีดี (DVD) สื่อมัลติมีเดีย (พาวเวอร์พอยท์ Power Point) สื่อออนไลน์ (ยูทูป Youtube) อีกด้วย

ในด้านตัวอักษรจีนที่ใช้สอน สถาบันอาชีวศึกษาส่วนใหญ่สอนเฉพาะตัวย่อ ในขณะที่ มีสถานศึกษาจำนวนหนึ่งใช้ทั้งตัวย่อและตัวเต็มควบคู่กันไป ส่วนเรื่องระบบการถอดเสียงภาษาจีน สถาบันอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ใช้ระบบพินอิน และมีส่วนหนึ่งใช้วิธีถอดเสียงภาษาจีนเป็นภาษาไทย ควบคู่กันไปด้วย

ส่วนเรื่องสถานที่และทรัพยากรอื่นที่เอื้อต่อการเรียนการสอนภาษาจีน สถาบันอาชีวศึกษาเกือบครึ่งหนึ่งระบุว่า มีห้องปฏิบัติทางภาษาและใช้ในการเรียนการสอนเป็นประจำ และมีสถานศึกษาจำนวนเกินครึ่งระบุว่า มีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนในห้องสมุดให้ผู้เรียนศึกษาเพิ่มเติม ด้วยตนเอง

4.4 ผ่านผู้สอน

ในด้านผู้สอน ผู้วิจัยต้องการตอบคำถามที่ว่าปัจจุบันนี้สถาบันอาชีวศึกษาแต่ละแห่งมีครูสอนภาษาจีนจำนวนเท่าใด สัญชาติอะไร สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาภาษาจีนหรือไม่ ใช้ภาษาอะไรในการสอน และสอนภาษาจีนเฉลี่ยกี่ชั่วโมง (คาบเรียน) ต่อสัปดาห์

4.4.1 จำนวน สัญชาติ และสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาของครูสอนภาษาจีน

ปัจจุบันครูสอนภาษาจีนในสถาบันอาชีวศึกษาสามารถแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม คือ ครูสัญชาติไทย ครูสัญชาติจีนที่สถานศึกษาจัดหาเอง ครูอาสาสมัครจีน ครูสัญชาติอื่น และครู/อาจารย์พิเศษ จากการสำรวจข้อมูลในแบบสอบถาม พบว่า มีครูสอนภาษาจีนทั้งหมด 172 คน เรียงตามลำดับจำนวนคนดังนี้

ลำดับที่ 1 : ครูอาสาสมัครจีน	72 คน
ลำดับที่ 2 : ครูสัญชาติไทย	53 คน
ลำดับที่ 3 : ครูสัญชาติจีน ที่สถานศึกษาจัดหาเอง	28 คน
ลำดับที่ 4 : ครู/อาจารย์พิเศษ	14 คน
ลำดับที่ 5 : ครูสัญชาติอื่น (ไต้หวันและฟิลิปปินส์)	5 คน

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่าสถาบันอาชีวศึกษายังพึ่งพาครูอาสาสมัครจีนเป็นหลัก เพราะครูสอนภาษาจีนส่วนใหญ่เป็นครูอาสาสมัครจีน มีจำนวนมากถึง 72 คน คิดเป็นร้อยละ 41.86 ส่วนครูสัญชาติไทยอยู่ในลำดับรองลงมา มีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 30.81 ถัดมาคือครูสัญชาติจีนที่สถานศึกษาจัดหาเอง มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 16.28 สองลำดับสุดท้ายคือครู/อาจารย์พิเศษและครูสัญชาติอื่น

ในด้านสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาของครูสอนภาษาจีน ในบรรดาครูสอนภาษาจีนทั้ง 172 คน ส่วนใหญ่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาด้านภาษาจีน มีจำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 80.23 ส่วนที่เหลือคือไม่ได้สำเร็จการศึกษาด้านภาษาจีน มีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 19.77 หากพิจารณาจากจำนวนร้อยละของครูสอนภาษาจีนที่สำเร็จการศึกษาด้านภาษาจีนแล้ว สามารถเรียงลำดับตามกลุ่มได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 : ครูสัญชาติจีน ที่สถานศึกษาจัดหาเอง	ร้อยละ 89.29
ลำดับที่ 2 : ครูอาสาสมัครจีน	ร้อยละ 88.89
ลำดับที่ 3 : ครู/อาจารย์พิเศษ	ร้อยละ 71.43
ลำดับที่ 4 : ครูสัญชาติไทย	ร้อยละ 69.81
ลำดับที่ 5 : ครูสัญชาติอื่น (ไต้หวันและฟิลิปปินส์)	ร้อยละ 40

เป็นที่น่าสังเกตว่าครูสัญชาติไทยอยู่ในลำดับรองสุดท้าย ในขณะที่ครูสัญชาติจีนที่สถานศึกษาจัดหาเองและครูอาสาสมัครจีนอยู่ในสองลำดับแรก ซึ่งล้วนเกินร้อยละ 80 ทั้งสิ้น

ตาราง 4.17 : จำนวนครูสอนภาษาจีนในสถาบันอาชีวศึกษา

ภาค	ครูผู้ชาวไทย (คน)			ครูผู้ชาติจีนที่ สถานศึกษาจัดหาเอง (คน)			ครูอาสาสมัครจีน (คน)			ครูผู้ชาติอื่น (คน)			ครู/อาจารย์พิเศษ (คน)			รวม (คน)
	รัฐ	เอกชน	รวม	รัฐ	เอกชน	รวม	รัฐ	เอกชน	รวม	รัฐ	เอกชน	รวม	รัฐ	เอกชน	รวม	
ส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร)	8	6	14	-	-	-	3	3	6	-	-	-	3	-	3	23
ภาคกลาง	-	-	-	-	2	2	4	3	7	-	-	-	1	-	1	11
ภาคตะวันออก	4	-	4	3	-	3	5	1	6	1	-	1	2	-	2	16
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง	1	3	4	2	4	6	11	3	14	2	-	2	-	-	2	28
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน	4	2	6	5	2	7	12	1	13	-	-	-	-	-	-	26
ภาคเหนือตอนบน	5	-	5	3	-	3	6	1	7	1	-	1	2	-	2	18
ภาคเหนือตอนล่าง	1	-	1	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	3
ภาคตะวันตก	3	-	3	1	-	1	4	1	5	-	-	-	1	-	1	10
ภาคใต้ตอนบน	6	-	6	3	2	5	9	2	11	-	-	-	2	-	2	24
ภาคใต้ตอนล่าง	10	-	10	1	-	1	1	-	1	-	-	-	1	-	1	13
รวม	42	11	53	18	10	28	57	15	72	5	-	5	14	-	14	172

ตาราง 4.18 : สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาของครูสอนภาษาจีนในสถาบันอาชีวศึกษา

สาขาวิชา	ครูผู้ขาดิเงินที่ สถานศึกษาจัดหาเอง (คน)			ครูอาสาสมัครเงิน (คน)			ครูผู้ขาดิเงิน (คน)			ครู/อาจารย์พิเศษ (คน)			รวม (คน)	
	รัฐ	เอกชน	รวม	รัฐ	เอกชน	รวม	รัฐ	เอกชน	รวม	รัฐ	เอกชน	รวม		
ภาษาจีน	28	9	37	15	10	25	50	14	64	2	-	2	10	138
ไม่ใช่ภาษาจีน	14	2	16	3	-	3	7	1	8	3	-	3	4	34
รวม	42	11	53	18	10	28	57	15	72	5	-	5	14	172

4.4.2 ภาษาที่ผู้สอนใช้สอน

ในด้านภาษาที่ผู้สอนใช้สอน สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถเลือกตอบได้หลายข้อ จากผลสำรวจ พบว่า ไม่ว่าผู้สอนจะเป็นชาวไทยหรือชาวจีนล้วนใช้ภาษาจีนในการสอนมากที่สุด กล่าวคือ ครูสัญชาติไทยจากสถานศึกษา 39 แห่งใช้ภาษาจีน รองลงมา 32 แห่ง ใช้ภาษาไทย ครูสัญชาติจีนที่สถานศึกษาจัดหาเองจากสถานศึกษา 16 แห่ง ใช้ภาษาจีน รองลงมา 7 แห่ง ใช้ภาษาอังกฤษครูอาสาสมัครจีนจากสถานศึกษา 63 แห่งใช้ภาษาจีน รองลงมา 39 แห่ง ใช้ภาษาอังกฤษ ครูสัญชาติอื่นจากสถานศึกษา 2 แห่ง ใช้ทั้งภาษาจีนและภาษาอังกฤษเท่ากัน และครู/อาจารย์พิเศษจากสถานศึกษา 12 แห่ง ใช้ภาษาจีน รองลงมา 10 แห่ง ใช้ภาษาไทย

ในขณะเดียวกัน มีสถานศึกษาจำนวนมากระบุว่าครูสอนภาษาจีนใช้ภาษาสองภาษา ขึ้นไปในการสอนภาษาจีน (ภาษาจีนกับภาษาอังกฤษ ภาษาจีนกับภาษาไทย ภาษาไทยกับภาษาอังกฤษ และทั้งสามภาษา) ผลการสำรวจเป็น ดังนี้ ครูสัญชาติไทย 32 แห่ง ครูสัญชาติจีนที่สถานศึกษาจัดหาเอง 8 แห่ง ครูอาสาสมัครจีน 39 แห่ง ครู/อาจารย์พิเศษ 10 แห่ง

ตาราง 4.19 : ภาษาที่ผู้สอนใช้สอน

ภาษา	ครูผู้ชาติไทย (แห่ง)			ครูผู้ชาติจีนที่สถานศึกษาจัดหาเอง (แห่ง)			ครูอาสาสมัครจีน (แห่ง)			ครูผู้ชาติอื่น (แห่ง)			ครู/อาจารย์พิเศษ (แห่ง)		
	รัฐ	เอกชน	รวม	รัฐ	เอกชน	รวม	รัฐ	เอกชน	รวม	รัฐ	เอกชน	รวม	รัฐ	เอกชน	รวม
ภาษาไทย	26	6	32	4	2	6	14	1	15	-	-	-	10	-	10
ภาษาจีน	34	5	39	12	4	16	52	11	63	3	-	3	12	-	12
ภาษาอังกฤษ	12	-	12	4	3	7	34	5	39	2	-	2	4	-	4
มากกว่า 1 ภาษา	28	4	32	5	3	8	34	5	39	-	-	-	10	-	10
ไม่ระบุ	34	8	42	57	11	68	18	4	22	65	15	80	56	15	71

4.4.3 จำนวนชั่วโมง (คาบเรียน) ที่ใช้สอนภาษาจีนต่อสัปดาห์

จากการสำรวจข้อมูลในแบบสอบถาม พบว่า จำนวนชั่วโมง (คาบเรียน) ที่ครูสอนภาษาจีนในสถาบันอาชีวศึกษาทั้งหมดใช้สอนภาษาจีนต่อสัปดาห์เฉลี่ยอยู่ที่ 13.74 ชั่วโมง (คาบเรียน) โดยจำนวนชั่วโมง (คาบเรียน) ที่ครูอาสาสมัครจีนสอนภาษาจีนเฉลี่ยต่อสัปดาห์มากที่สุดคือ 15.35 ชั่วโมง (คาบเรียน) รองลงมาคือครูสัญชาติจีนที่สถานศึกษาจัดหาเอง 14.4 ชั่วโมง (คาบเรียน) ลำดับที่สามคือครูสัญชาติไทย 11.45 ชั่วโมง (คาบเรียน) ลำดับที่สี่คือครู/อาจารย์พิเศษ 11 ชั่วโมง (คาบเรียน) และลำดับสุดท้ายคือครูสัญชาติอื่น 9 ชั่วโมง (คาบเรียน)

ตาราง 4.20 : จำนวนชั่วโมง (คาบเรียน) ที่ใช้สอนภาษาจีนต่อสัปดาห์

ชั่วโมง (คาบเรียน)	ครูผู้ขาดิไทย		ครูผู้ขาดิจีนที่ สถานศึกษาจัดทาเอง		ครูอาสาสมัครจีน		ครูผู้ขาดิอื่น		ครู/อาจารย์พิเศษ					
	รัฐ	เอกชน	รัฐ	เอกชน	รัฐ	เอกชน	รัฐ	เอกชน	รัฐ	เอกชน				
เฉลี่ย	12.04	7.75	11.45	12	16	14.4	15.71	13.13	15.35	9	-	11	-	11

4.4.4 สรุป

เมื่อมองในภาพรวมของด้านผู้สอนภาษาจีนในสถาบันอาชีวศึกษา จะเห็นว่าสถาบันอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ยังพึ่งพาครูอาสาสมัครจีน ส่วนครูสัญชาติไทยอยู่ในลำดับที่สอง ที่เหลือคือครูสัญชาติจีนที่สถานศึกษาจัดหาเอง ครู/อาจารย์พิเศษ และครูสัญชาติอื่น ในบรรดาครูสอนภาษาจีนทั้งหมดนี้ ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาด้านภาษาจีน ในจำนวนนี้ครูสัญชาติจีนที่สถานศึกษาจัดหาเอง และครูอาสาสมัครจีนอยู่ในสองลำดับแรก แต่ครูสัญชาติไทยอยู่ในลำดับรองสุดท้าย มีครูสอนภาษาจีนเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาด้านภาษาจีน ทั้งนี้ ไม่ว่าจะผู้สอนจะเป็นชาวไทยหรือชาวจีนล้วนใช้ภาษาจีนในการสอนมากที่สุด และยังมีสถานศึกษาจำนวนมากระบุว่าครูสอนภาษาจีนใช้ภาษาสองภาษาขึ้นไปในการสอนภาษาจีน นอกจากนี้ จำนวนชั่วโมง (คาบเรียน) ที่ครูสอนภาษาจีนในสถาบันอาชีวศึกษาทั้งหมดใช้สอนภาษาจีนต่อสัปดาห์เฉลี่ยอยู่ที่ 13.74 ชั่วโมง (คาบเรียน)

4.5 ด้านผู้เรียน

ในด้านผู้เรียน ผู้วิจัยต้องการตอบคำถามที่ว่าปัจจุบันนี้สถาบันอาชีวศึกษาแต่ละแห่งมีผู้เรียนภาษาจีนในแต่ละระดับชั้นเท่าใด จำนวนผู้เรียนภาษาจีนเฉลี่ยต่อห้องเท่าใด ผู้เรียนมีพื้นฐานภาษาจีนหรือไม่ เนื้อหาในรายวิชาภาษาจีนมีความต่อเนื่องจากระดับชั้นก่อนหน้าหรือไม่ และผู้เรียนได้รับประโยชน์อะไรจากการเรียนภาษาจีน

4.5.1 จำนวนผู้เรียน

ในด้านจำนวนผู้เรียน ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตไว้ที่ปีการศึกษา 2557 จากผลสำรวจระดับ ปวช. 1 สถาบันอาชีวศึกษา 46 แห่ง ระบุจำนวนผู้เรียนทั้งหมดและผู้เรียนภาษาจีนไว้ ดังนี้ ผู้เรียนทั้งหมด 15,375 คน ในจำนวนนี้เรียนภาษาจีน 10,577 คนคิดเป็นร้อยละ 68.79 สถานศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 28 แห่ง ระบุว่าจำนวนผู้เรียนภาษาจีนเฉลี่ยต่อห้องอยู่ที่ 20-30 คน รองลงมา 24 แห่ง ระบุว่า 30-40 คน นอกจากนี้ สถานศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 32 แห่ง ระบุว่าผู้เรียนบางคนมีพื้นฐานภาษาจีนแต่บางคนไม่มี รองลงมา 24 แห่ง ระบุว่าทุกคนไม่มีพื้นฐานภาษาจีนเลย ทั้งนี้ สถานศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 44 แห่ง ระบุว่าเนื้อหาในรายวิชาภาษาจีนไม่มีความต่อเนื่องจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (เริ่มต้นใหม่) ในขณะที่มีเพียง 2 แห่งระบุว่ามีความต่อเนื่อง

ในระดับ ปวช.2 สถาบันอาชีวศึกษา 41 แห่ง ระบุจำนวนผู้เรียนทั้งหมดและผู้เรียนภาษาจีนไว้ ดังนี้ ผู้เรียนทั้งหมด 10,574 คน ในจำนวนนี้เรียนภาษาจีน 5,489 คน คิดเป็นร้อยละ 51.91 สถานศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 29 แห่ง ระบุว่าจำนวนผู้เรียนภาษาจีนเฉลี่ยต่อห้องอยู่ที่ 20-30 คน รองลงมา 17 แห่ง ระบุว่า 30-40 คน นอกจากนี้ สถานศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 22 แห่ง ระบุว่าผู้เรียนบางคนมีพื้นฐานภาษาจีนแต่บางคนไม่มี รองลงมา 17 แห่ง ระบุว่าทุกคนไม่มีพื้นฐานภาษาจีนเลย ลำดับสุดท้ายคือ 10 แห่ง ระบุว่าทุกคนมีพื้นฐาน ทั้งนี้ สถานศึกษาส่วนใหญ่จำนวน

23 แห่ง ระบุว่าเนื้อหาในรายวิชาภาษาจีนไม่มีความต่อเนื่องจากชั้น ปวช.1 (เริ่มต้นใหม่) ในขณะที่มี 18 แห่ง ระบุว่ามีความต่อเนื่อง

ในระดับ ปวช.3 สถาบันอาชีวศึกษา 26 แห่ง ระบุจำนวนผู้เรียนทั้งหมดและผู้เรียนภาษาจีนไว้ ดังนี้ ผู้เรียนทั้งหมด 7,073 คน ในจำนวนนี้เรียนภาษาจีน 2,902 คน คิดเป็นร้อยละ 41.03 สถานศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 16 แห่ง ระบุว่าจำนวนผู้เรียนภาษาจีนเฉลี่ยต่อห้องอยู่ที่ 20-30 คน รองลงมา 7 แห่ง ระบุว่า 30-40 คน นอกจากนี้ สถานศึกษา 9 แห่ง ระบุว่าทุกคนมีพื้นฐาน และอีก 9 แห่ง เท่ากันระบุว่าบางคนมีพื้นฐานภาษาจีนแต่บางคนไม่มี รองลงมา 6 แห่ง ระบุว่าทุกคนไม่มีพื้นฐานภาษาจีนเลย ทั้งนี้ สถานศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 11 แห่ง ระบุว่าเนื้อหาในรายวิชาภาษาจีนไม่มีความต่อเนื่องจากชั้น ปวช.2 (เริ่มต้นใหม่) ในขณะที่มี 10 แห่ง ระบุว่ามีความต่อเนื่อง

ในระดับ ปวส.1 สถาบันอาชีวศึกษา 34 แห่ง ระบุจำนวนผู้เรียนทั้งหมดและผู้เรียนภาษาจีนไว้ ดังนี้ ผู้เรียนทั้งหมด 7,792 คน ในจำนวนนี้เรียนภาษาจีน 3,589 คน คิดเป็นร้อยละ 46.06 สถานศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 20 แห่ง ระบุว่าจำนวนผู้เรียนภาษาจีนเฉลี่ยต่อห้องอยู่ที่ 20-30 คน รองลงมา 10 แห่ง ระบุว่า 30-40 คน และลำดับสุดท้ายมี 2 แห่ง ระบุว่า 40-50 คน นอกจากนี้ สถานศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 31 แห่ง ระบุว่าผู้เรียนบางคนมีพื้นฐานภาษาจีนแต่บางคนไม่มี รองลงมา 9 แห่ง ระบุว่าทุกคนไม่มีพื้นฐานภาษาจีนเลย ทั้งนี้ สถานศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 19 แห่ง ระบุว่าเนื้อหาในรายวิชาภาษาจีนไม่มีความต่อเนื่องจากชั้น ปวช.3 (เริ่มต้นใหม่) ในขณะที่มีเพียง 7 แห่ง ระบุว่ามีความต่อเนื่อง

ในระดับ ปวส.2 สถาบันอาชีวศึกษา 26 แห่ง ระบุจำนวนผู้เรียนทั้งหมดและผู้เรียนภาษาจีนไว้ ดังนี้ ผู้เรียนทั้งหมด 5,270 คน ในจำนวนนี้เรียนภาษาจีน 1,804 คน คิดเป็นร้อยละ 34.23 สถานศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 18 แห่ง ระบุว่าจำนวนผู้เรียนภาษาจีนเฉลี่ยต่อห้องอยู่ที่ 20-30 คน รองลงมา 9 แห่ง ระบุว่า 30-40 คน นอกจากนี้ สถานศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 11 แห่ง ระบุว่าผู้เรียนบางคนมีพื้นฐานภาษาจีนแต่บางคนไม่มี รองลงมา 9 แห่ง ระบุว่าทุกคนไม่มีพื้นฐานภาษาจีนเลย ลำดับสุดท้ายคือ 8 แห่ง ระบุว่าทุกคนมีพื้นฐาน ทั้งนี้ สถานศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 13 แห่ง ระบุว่าเนื้อหาในรายวิชาภาษาจีนไม่มีความต่อเนื่องจากชั้น ปวส.1 (เริ่มต้นใหม่) ในขณะที่มี 8 แห่ง ระบุว่ามีความต่อเนื่อง

ตาราง 4.21 : จำนวนผู้เรียน

ชั้นปี	สถานศึกษา (แห่ง)	ผู้เรียนทั้งหมด (คน)	ผู้เรียนที่เรียนภาษาจีน (คน)	ร้อยละของผู้เรียน ที่เรียนภาษาจีน
ปวช.1	46	15,375	10,577	68.79
ปวช.2	40	10,574	5,489	51.91
ปวช.3	26	7,073	2,902	41.03
ปวส.1	34	7,792	3,589	46.06
ปวส.2	26	5,270	1,804	34.23

4.5.2 ประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ

ในด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนภาษาจีนจากผลสำรวจ พบว่า สถาบันอาชีวศึกษา 66 แห่ง ระบุว่าผู้เรียนหางานทำได้ง่ายขึ้น คิดเป็นร้อยละ 77.65 แบ่งเป็นสถานศึกษาภาครัฐ 56 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 10 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 84.85 และร้อยละ 15.15 ตามลำดับ และยังมีสถาบันอาชีวศึกษา 60 แห่ง ระบุว่าผู้เรียนได้เปรียบเมื่อสมัครเรียนระดับสูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 70.59 แบ่งเป็นสถานศึกษาภาครัฐ 49 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 11 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 81.67 และร้อยละ 18.33 ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังมีสถานศึกษาให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าผู้เรียนสามารถสื่อสารสนทนากับชาวจีน เป็นการเตรียมตัวด้านภาษาต่างประเทศเพื่อใช้ในการทำงานในอนาคต เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจส่วนตัว ได้เรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมจีน และมีความคล่องตัวและกล้าแสดงออกในการทำงานที่ต้องใช้ภาษาต่างประเทศมากขึ้น ทั้งนี้ มีสถานศึกษาแห่งหนึ่งแสดงความเห็นไปในทางตรงกันข้าม กล่าวคือระบุว่าผู้เรียนส่วนน้อยได้ประโยชน์จากการเรียนภาษาจีนเนื่องจากจำนวนชั่วโมงเรียนน้อย ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถใช้งานได้ในชีวิตจริง

4.5.3 สรุป

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของด้านผู้เรียนภาษาจีนในสถาบันอาชีวศึกษา จะเห็นว่าอัตราผู้เรียนภาษาจีนเมื่อเทียบกับจำนวนผู้เรียนทั้งหมดในระดับชั้นนั้นอยู่ที่ร้อยละ 30-60 ถือเป็นจำนวนไม่น้อย ในขณะที่จำนวนผู้เรียนภาษาจีนเฉลี่ยต่อห้องส่วนใหญ่อยู่ที่ 20-30 คน ถือเป็นจำนวนที่เหมาะสมต่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ แต่ในความเป็นจริงเนื้อหาการเรียนการสอนส่วนใหญ่ไม่ต่อเนื่องจากระดับชั้นก่อนหน้านี้ ดังนั้น ผู้สอนจึงต้องเริ่มสอนตั้งแต่ต้นใหม่ การที่ผู้เรียนในห้องเดียวกันมีพื้นฐานภาษาจีนไม่เท่ากันก็อาจเป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอนได้ ทั้งนี้ สถานศึกษาส่วนใหญ่เชื่อว่าการเรียนภาษาจีนเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนโดยตรง โดยเฉพาะด้านการทำงานและการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในอนาคต

4.6 ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

ในด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ผู้วิจัยต้องการตอบคำถามที่ว่าปัจจุบันนี้สถาบันอาชีวศึกษาแต่ละแห่งมีความร่วมมือด้านภาษาจีนกับหน่วยงานภายในประเทศและภายนอกประเทศแห่งใดบ้าง และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่ทำความร่วมมือด้านใดบ้าง

4.6.1 หน่วยงานที่มีความร่วมมือด้านภาษาจีน

จากการสำรวจข้อมูลในแบบสอบถาม พบว่าสถาบันอาชีวศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 65 แห่ง มีความร่วมมือด้านภาษาจีนกับหน่วยงานอื่น คิดเป็นร้อยละ 76.47 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 53 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 12 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 81.54 และร้อยละ 18.46 ตามลำดับ ในขณะที่สถาบันอาชีวศึกษาที่เหลือจำนวน 20 แห่ง ระบุว่าไม่มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น คิดเป็นร้อยละ 23.53 แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 17 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 85 และร้อยละ 15 ตามลำดับ

หน่วยงานภายในประเทศที่สถาบันอาชีวศึกษามีความร่วมมือด้านภาษาจีนสามารถแบ่งเป็น 6 กลุ่ม คือ ห้องเรียนขงจื่อ สถาบันขงจื่อ ศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน สถาบันอาชีวศึกษาอื่น มหาวิทยาลัย และหน่วยงานอื่นๆ ตามรายละเอียด ดังนี้

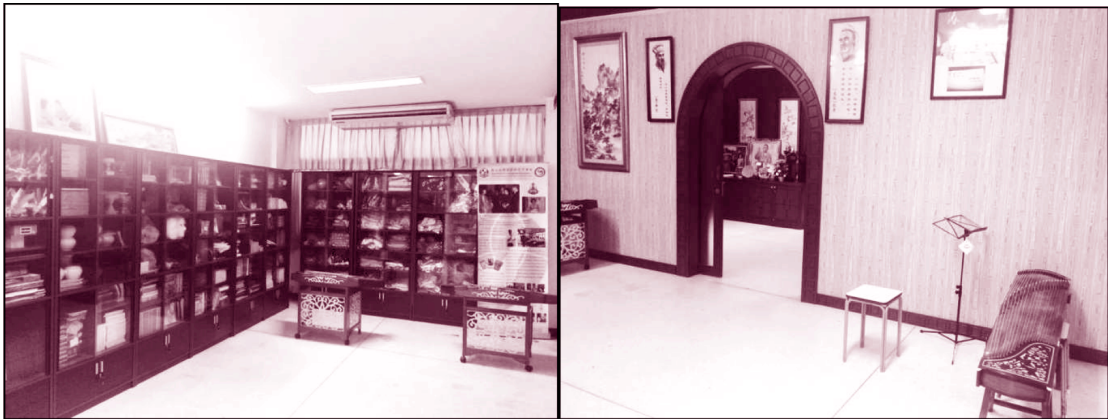
1) ห้องเรียนขงจื่อ:

- ห้องเรียนขงจื่อโรงเรียนระยองวิทยาคม (วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี วิทยาลัยเทคนิคโยธธ)
- ห้องเรียนขงจื่อโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย (วิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต)
- ห้องเรียนขงจื่อโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ (โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ)
- ห้องเรียนขงจื่อโรงเรียนสว่างบริบูรณ์ (วิทยาลัยเทคโนโลยีชลบุรี)

2) สถาบันขงจื่อ:

- สถาบันขงจื่อแห่งมหาวิทยาลัยขอนแก่น (วิทยาลัยเทคนิคโยธธ วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น วิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด วิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี)
- สถาบันขงจื่อแห่งมหาวิทยาลัยบูรพา (วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี วิทยาลัยเทคนิคนครนายก วิทยาลัยเทคโนโลยีชลบุรี)
- สถาบันขงจื่อแห่งมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (วิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด วิทยาลัยเทคโนโลยีธีรภาค)
- สถาบันขงจื่อแห่งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง (วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงราย วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์)

- สถาบันขงจื้อแห่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต (วิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต)
 - สถาบันขงจื้อแห่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ (วิทยาลัยเทคนิคสตูล)
 - สถาบันขงจื้อแห่งเทศบาลเมืองเบตง (วิทยาลัยเทคนิคสตูล)
 - สถาบันขงจื้อแห่งมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ)
- 3) ศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน :
- ศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน (วิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต)
- 4) สถาบันอาชีวศึกษาอื่น :
- วิทยาลัยเทคนิคยโสธร (วิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี)
 - วิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ด (วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ วิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด)
 - วิทยาลัยอาชีวศึกษาอำนาจเจริญ (วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์)
 - วิทยาลัยการอาชีพร้อยเอ็ด (วิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด)
 - วิทยาลัยเทคนิคลำปาง (วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์)
 - วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี (วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี)
 - วิทยาลัยอาชีวศึกษายโสธร (วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี)
- 5) มหาวิทยาลัย :
- มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง (วิทยาลัยการอาชีพเชียงราย วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี วิทยาลัยเทคนิคสตูล)
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต (วิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต)
- 6) หน่วยงานอื่นๆ :
- สมาคมครูภาษาจีนแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (วิทยาลัยเทคนิคพะเยา วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา)
 - ชมรมครูสอนภาษาจีนอาชีวศึกษา (วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี)
 - ชมรมภาษาจีน สำนักพัฒนาสมรรถนะและบุคลากรอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร (วิทยาลัยเทคนิคสตูล)
 - สมาคมครูภาษาไทยแห่งประเทศไทย (วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์)
 - โรงเรียนภาษาหัวเตี้อะวิทยา (วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี)
 - สถาบันสอนภาษาจีนไคฟง (วิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต)

รูป 4.19 : ห้องเรียนขงจื่อโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ
(ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่ห้องเรียนขงจื่อโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ วันที่ 28 ตุลาคม 2558)

รูป 4.20 : สถาบันขงจื่อแห่งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
(ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่สถาบันขงจื่อแห่งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง วันที่ 3 ธันวาคม 2557)

หน่วยงานภายนอกประเทศที่สถาบันอาชีวศึกษามีความร่วมมือด้านภาษาจีนสามารถแบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ หรือฮั่นป๋น (Hanban) โรงเรียน สถาบันอาชีวศึกษาอื่น และมหาวิทยาลัย ตามรายละเอียด ดังนี้

- 1) สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ หรือฮั่นป๋น (Hanban) : สถาบันอาชีวศึกษารัฐ 35 แห่ง และสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน 5 แห่ง
- 2) โรงเรียน : Tianjin Chong Hua High School (天津市崇化中学)
(โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ)

3) สถาบันอาชีวศึกษาอื่น :

- Yunnan College of Tourism Vocation (云南旅游职业学院)
(วิทยาลัยพณิชยการบางนา)
- Leshan Vocational and Technical College (乐山职业技术学院)
(วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์)
- Tianjin College of Commerce (天津商务职业学院) (วิทยาลัย
อาชีวศึกษาภูเก็ต)

4) มหาวิทยาลัย :

- MingDao University (明道大学) (วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา วิทยาลัย
สารพัดช่างสมุทรปราการ)
- Southwest University (西南大学) (วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์
วิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต)
- Guangxi Normal University (广西师范大学) (วิทยาลัยเทคนิคสตูล
โรงเรียนอัสสัมชัญพณิชยการ)
- Tianjin Normal University (天津师范大学) (โรงเรียนอัสสัมชัญ
พณิชยการ)
- Guangxi University (广西大学) (วิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการอยุธยา)

4.6.2 สิ่งที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่ทำความร่วมมือ

ในด้านสิ่งที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่ทำความร่วมมือทั้งจากหน่วยงานภายในประเทศและหน่วยงานภายนอกประเทศ สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถเลือกตอบได้หลายข้อจากผลสำรวจ พบว่า สิ่งที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายในประเทศมากที่สุด 5 ลำดับแรกคือ

ลำดับที่ 1 : ด้านผู้สอน (เช่น สนับสนุนผู้สอนหรือแลกเปลี่ยนผู้สอนภาษาจีน) มีสถาบันอาชีวศึกษาระบุว่าได้รับการสนับสนุนด้านนี้ 26 แห่ง แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 20 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 6 แห่ง

ลำดับที่ 2 : ด้านสื่อการสอน (เช่น สนับสนุนสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน ทั้งหนังสือหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ) มีสถาบันอาชีวศึกษาระบุว่าได้รับการสนับสนุนด้านนี้ 22 แห่ง แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 18 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 4 แห่ง

ลำดับที่ 3 : ด้านหลักสูตร (เช่น สนับสนุนการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน) มีสถาบันอาชีวศึกษาระบุว่าได้รับการสนับสนุนด้านนี้ 15 แห่ง แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 13 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 2 แห่ง

ลำดับที่ 4 : ด้านทุนการศึกษา (เช่น ให้ทุนการศึกษาแก่อาจารย์หรือนักเรียน) มีสถาบันอาชีวศึกษาระบุว่าได้รับการสนับสนุนด้านนี้ 9 แห่ง แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 8 แห่งและสถานศึกษาเอกชน 1 แห่ง

ลำดับที่ 5 : ด้านผู้เรียน (เช่น สนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานมาเรียนภาษาจีนที่สถานศึกษาของตนเอง) มีสถาบันอาชีวศึกษาระบุว่าได้รับการสนับสนุนด้านนี้ 7 แห่ง แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 6 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 1 แห่ง

นอกจากนี้ ยังมีสถาบันอาชีวศึกษาจำนวนระบุว่าได้รับการสนับสนุนด้านอื่นๆ เช่น สามารถส่งนักเรียนไปเข้าค่ายภาษาจีนช่วงปิดเทอม ได้รับงบประมาณในการจัดทำห้องเรียนขงจื้อ ช่วยส่งวิทยากรมาฝึกอบรมให้โอกาสนักเรียน ครู และผู้บริหารได้ไปศึกษาดูงาน และช่วยจัดทดสอบความรู้ภาษาจีน

สำหรับสิ่งที่สถาบันอาชีวศึกษาได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกประเทศมากที่สุด 5 ลำดับแรกคือ

ลำดับที่ 1 : ด้านผู้สอน (เช่น สนับสนุนผู้สอนหรือแลกเปลี่ยนผู้สอนภาษาจีน) มีสถาบันอาชีวศึกษาระบุว่าได้รับการสนับสนุนด้านนี้ 32 แห่ง แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 28 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 4 แห่ง

ลำดับที่ 2 : ด้านสื่อการสอน (เช่น สนับสนุนสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน ทั้งหนังสือหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ) มีสถาบันอาชีวศึกษาระบุว่าได้รับการสนับสนุนด้านนี้ 17 แห่ง แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 15 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 2 แห่ง

ลำดับที่ 3 : ด้านทุนการศึกษา (เช่น ให้ทุนการศึกษาแก่อาจารย์หรือนักเรียน) มีสถาบันอาชีวศึกษาระบุว่าได้รับการสนับสนุนด้านนี้ 14 แห่ง แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 12 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 2 แห่ง

ลำดับที่ 4 : ด้านหลักสูตร (เช่น สนับสนุนการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน) มีสถาบันอาชีวศึกษาระบุว่าได้รับการสนับสนุนด้านนี้ 12 แห่ง ซึ่งเป็นสถานศึกษารัฐทั้งสิ้น

ลำดับที่ 5 : ด้านผู้เรียน (เช่น สนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานมาเรียนภาษาจีนที่สถานศึกษาของตนเอง) มีสถาบันอาชีวศึกษาระบุว่าได้รับการสนับสนุนด้านนี้ 5 แห่ง แบ่งเป็นสถานศึกษารัฐ 4 แห่ง และสถานศึกษาเอกชน 1 แห่ง

นอกจากนี้ ยังมีสถาบันอาชีวศึกษาแห่งหนึ่งระบุว่าได้รับการสนับสนุนให้สามารถแลกเปลี่ยนนักเรียนระหว่างกันได้

4.6.3 สรุป

เมื่อมองในภาพรวมของด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นของสถาบันอาชีวศึกษา จะเห็นว่าสถาบันอาชีวศึกษาหลายแห่งมีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ หน่วยงานที่สำคัญเหล่านี้คือ สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ หรือ ฮันบัน (Hanban) สถาบันขงจื่อ ห้องเรียนขงจื่อ โรงเรียน สถาบันอาชีวศึกษาอื่น และมหาวิทยาลัย ทั้งนี้สถาบันอาชีวศึกษาได้รับประโยชน์จากความร่วมมือหลายด้าน โดยเฉพาะด้านผู้สอน ด้านสื่อ การสอน ด้านทุนการศึกษา ด้านหลักสูตร และด้านผู้เรียน นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนเรื่องการจัด ค่ายภาษาจีน การแลกเปลี่ยนนักเรียน การฝึกอบรม และการศึกษาดูงาน เป็นต้น

บทที่ 5

ปัญหาและข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ ในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอน ภาษาจีนระดับอาชีวศึกษา

ในบทนี้ ผู้วิจัยรวบรวมปัญหาในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาจากข้อมูลที่ตอบในแบบสอบถาม และจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้รับผิดชอบการเรียนการสอนภาษาจีนของสถาบันอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จากนั้นนำมาวิเคราะห์และสรุปข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป เนื้อหาในบทนี้แบ่งเป็น 6 ส่วน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

สำหรับปัญหาที่สถานศึกษาตอบในแบบสอบถาม ผู้วิจัยแบ่งระดับความรุนแรงเป็น 5 ระดับ เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ ระดับ 5 หมายถึง แสดงระดับมากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง แสดงระดับมาก ระดับ 3 หมายถึง แสดงระดับปานกลาง ระดับ 2 หมายถึง แสดงระดับน้อย และระดับ 1 หมายถึง แสดงระดับน้อยที่สุด ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้อมาคำนวณค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นเรียงลำดับตามระดับความรุนแรงของปัญหา ตามรายละเอียด ดังนี้

5.1 ด้านการบริหารจัดการ

5.1.1 ปัญหา

จากการสำรวจข้อมูลในแบบสอบถาม พบว่า ปัญหาและอุปสรรคด้านการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษามีดังนี้

ตาราง 5.1 : ปัญหาด้านการบริหารจัดการ

ลำดับ	ปัญหา	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1	สถานศึกษาขาดระบบในการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนที่ดี	2.8	1.04
	ระบบการประเมินการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนยังขาดประสิทธิภาพ		1.11
2	ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบหลักสูตรภาษาจีนไม่ใช่ผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาคัดเลือกผู้สอนภาษาจีน	2.41	1.1
3	ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบหลักสูตรภาษาจีนไม่ให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาจีน	2.37	1.07

นอกจากนี้ ยังมีสถานศึกษาหลายแห่งระบุปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม สรุปได้ ดังนี้

- ผู้บริหารให้ความสำคัญเฉพาะระดับนโยบาย แต่ไม่ได้กำหนดการบริหารจัดการในทางปฏิบัติที่ชัดเจน
- ผู้บริหารให้ความสำคัญเฉพาะผลงานที่แสดงออกมาภายนอก เช่น การแข่งขันสุนทรพจน์ภาษาจีน การสร้างงานวิจัย และผลการประเมินโครงการต่างๆ แต่ไม่ได้สนับสนุนการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างแท้จริง
- สถาบันอาชีวศึกษายังไม่มีกำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนร่วมกัน

5.1.2 ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์

ข้อมูลในบทที่ 4 ระบุว่า สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการวางแผนมากที่สุดแต่กลับนำผลประเมินมาปรับปรุงในปีต่อไปน้อยลง จึงอาจเป็นสาเหตุให้ไม่สามารถพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้ตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้แต่แรก และอาจไม่สามารถแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นอีกอย่างมีประสิทธิภาพ

เท่าที่ควร แต่จากข้อมูลเรื่องปัญหาด้านการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนข้างต้นจะเห็นว่า ในความเป็นจริงแล้วสถานศึกษายังขาดระบบในการบริหารจัดการที่ดีอยู่ ดังนั้น ข้อมูลจึงขัดแย้งกันเอง ผู้วิจัยเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ว่า ผู้บริหารควรสร้างระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนที่มีประสิทธิภาพ โดยจัดประชุมเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันสร้างแผนการทำงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตั้งแต่การวางแผน ปฏิบัติตามแผน ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน ติดตามและปรับปรุงแก้ไข เมื่อทุกฝ่ายเห็นความมุ่งมั่น ความจริงจัง และความเอาใจใส่ของผู้บริหารแล้ว ก็ยอมปฏิบัติตามนโยบายอย่างเคร่งครัดตามไปด้วย

5.2 ด้านหลักสูตร

5.2.1 ปัญหา

จากการสำรวจข้อมูลในแบบสอบถาม พบว่า ปัญหาและอุปสรรคด้านหลักสูตรภาษาจีนระดับอาชีวศึกษามี ดังนี้

ตาราง 5.2 : ปัญหาด้านหลักสูตร

ลำดับ	ปัญหา	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1	หลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนยังไม่เชื่อมโยงกับหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (สำหรับระดับ ปวช.) และระดับ ปวช. (สำหรับระดับ ปวส.)	2.93	1.14
2	ผู้รับผิดชอบหลักสูตรขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน	2.84	1.12
3	สถานศึกษาขาดการปรับปรุงหลักสูตรและรายวิชาอย่างต่อเนื่อง	2.66	1.05
	สถานศึกษาไม่มีการจัดทำคู่มือการใช้หลักสูตร		1.21
4	หลักสูตรขาดการพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน	2.6	1.17
5	หลักสูตรขาดความทันสมัยที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน	2.51	1.19
6	สถานศึกษาไม่มีแนวทางการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	2.49	1.16
7	หลักสูตรขาดความเหมาะสมสำหรับผู้เรียน	2.48	1.09
8	สถานศึกษาไม่มีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียน แต่ละระดับชั้นให้เหมาะกับวัยและศักยภาพ	2.44	1.2

- นอกจากนี้ ยังมีสถานศึกษาหลายแห่งระบุปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม สรุปได้ ดังนี้
- จำนวนชั่วโมงเรียน (คาบเรียน) น้อยเกินไป 2 ชั่วโมง (คาบเรียน) ต่อสัปดาห์ (ยกเว้นสาขาวิชาต่างประเทศระดับ ปวช. และสาขาวิชาภาษาต่างประเทศธุรกิจระดับ ปวส. เรียน 4 ชั่วโมง) ทำให้ผู้เรียนเรียนได้ไม่เต็มที่
 - จำนวนรายวิชาภาษาจีนน้อยเกินไป ทั้งระดับ ปวช. และ ปวส. มีเพียง 2 วิชา (ยกเว้นสาขาวิชาต่างประเทศระดับ ปวช. และสาขาวิชาภาษาต่างประเทศธุรกิจระดับ ปวส. มี 4 วิชา) ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ในระดับเบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถต่อยอดจนถึงระดับกลางได้

5.2.2 ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ว่า เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนภาษาจีนได้อย่างต่อเนื่องในระดับที่สูงขึ้น ควรจัดให้หลักสูตรภาษาจีนระดับ ปวช. มีความต่อเนื่องกับระดับมัธยมต้น และหลักสูตรภาษาจีนระดับ ปวส. มีความต่อเนื่องกับระดับ ปวช. ควรเพิ่มจำนวนชั่วโมงเรียน (คาบเรียน) เป็น 3-4 ชั่วโมง (คาบเรียน) ต่อสัปดาห์ โดยแยกเรียนครั้งละ 1 ชั่วโมง (คาบเรียน) ชั่วโมงเรียนที่เพิ่มขึ้นไม่จำเป็นต้องให้ครูสอนอย่างเดียว แต่อาจให้ผู้เรียนมาฝึกห้องบทยสนทนาเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม หรือจัดกิจกรรมเสริมก็ได้ ผู้เรียนจะได้มีโอกาสทบทวนและฝึกฝนบ่อยขึ้น ควรเพิ่มรายวิชาภาษาจีนในระดับ ปวช. เป็น 6 วิชา (ภาคการศึกษาละ 1 วิชา) และระดับ ปวส. เป็น 4 วิชา (ภาคการศึกษาละ 1 วิชา) ทั้งนี้ สามารถกำหนดให้เป็นวิชาเลือกเสรีไว้ก่อน เนื่องจากต้องดูความพร้อมของสถานศึกษาแต่ละแห่งด้วย หากสถานศึกษาแห่งใดมีความพร้อมก็สามารถเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาภาษาจีนจำนวนมากขึ้นตามลำดับ

หลักสูตรภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาปัจจุบันกำหนดจุดประสงค์รายวิชาไว้อย่างชัดเจนว่า เพื่อให้สามารถนำไปสื่อสารในสถานการณ์ชีวิตประจำวันเป็นหลัก มีเนื้อหาครอบคลุมทุกด้าน แต่ที่สถานศึกษาระบุมาว่าหลักสูตรขาดการพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ผู้วิจัยเชื่อว่าคงมาจากการนำไปปฏิบัติที่ไม่ได้เน้นฝึกทักษะการสื่อสารของผู้เรียนมากพอ นอกจากนี้หลักสูตรควรได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในโลกปัจจุบันอันจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อตัวผู้เรียนเอง

5.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน

5.3.1 ปัญหา

จากการสำรวจข้อมูลในแบบสอบถาม พบว่า ปัญหาและอุปสรรคด้านสื่อการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษามี ดังนี้

ตาราง 5.3 : ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน

ลำดับ	ปัญหา	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1	ขาดแคลนสื่อการสอนที่ทันสมัยและหลากหลาย	3.27	1.15
2	ขาดแคลนสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ	3.22	1.17
3	ขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมกับวิชาในหลักสูตร	3.16	1.2
4	ไม่มีงบประมาณเพียงพอให้ครูจัดทำสื่อการสอน	3.13	1.26
5	ไม่มีสื่อการสอนเพียงพอในการจัดการเรียนการสอน	3.09	1.15
	ห้องปฏิบัติการสอนภาษาจีนมีไม่เพียงพอ		1.41
6	ไม่สามารถพัฒนาสื่อการสอนที่มีคุณภาพได้เอง	2.87	1.18
7	หนังสือเรียนในแต่ละระดับชั้นไม่ต่อเนื่องกันและไม่เป็นระบบ	2.71	1.23
8	ไม่นำสื่อการสอนมาใช้ในการเรียนการสอน	2.64	1.21
9	หนังสือเรียนที่ใช้ไม่เหมาะสมกับผู้เรียน	2.46	1.18

5.3.2 ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ว่า ในด้านสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนและจัดหาสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ให้สถานศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาในระยะสั้นไปก่อน จากนั้นควรสนับสนุนด้านงบประมาณและจัดอบรมให้ครูภาษาจีนสามารถจัดทำสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ได้ด้วยตนเอง เนื่องจากครูเหล่านั้นเป็นผู้รู้สภาพการเรียนการสอนภาษาจีนในสถานศึกษาของตนเองดีที่สุด จึงน่าจะทำสื่อการเรียนการสอนที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ดีที่สุดเช่นกัน

ในด้านหนังสือเรียนภาษาจีน ปัจจุบันสถาบันอาชีวศึกษาเลือกใช้หนังสือเรียนภาษาจีนอย่างหลากหลาย มีทั้งหนังสือของประเทศจีนและหนังสือที่เรียบเรียงโดยอาจารย์ชาวไทยเอง ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ไม่ได้ประกาศอย่างเป็นทางการว่ากำหนด

ให้สถานศึกษาทุกแห่งใช้หนังสือเรียนภาษาจีนเล่มใดโดยเฉพาะ แต่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีการแนะนำหนังสือเรียนผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน หนังสือจำนวนนี้ไม่เพียงแต่เรียบเรียงขึ้นตามจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา และคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เท่านั้น แต่ยังได้ผ่านการตรวจประเมินคุณภาพจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ครั้งที่ 1 ในหมวดวิชาเลือกเสรี กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ และประเภทวิชาที่ทักษะชีวิต สาขาวิชาภาษาจีนอีกด้วย นอกจากนี้ ยังมีหนังสืออีกจำนวนหนึ่งที่ยังไม่ผ่านการตรวจประเมินคุณภาพจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ดังนั้น ผู้วิจัยเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดว่าหากสถานศึกษาใดยังไม่มีหนังสือเรียนภาษาจีนขึ้นมาใช้เอง ก็ให้ใช้หนังสือเรียนภาษาจีนชุดใดชุดหนึ่งผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแล้วว่ามีคุณภาพสูงสุด และควรจัดทำคู่มือการสอนสำหรับครูพร้อมด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่สอดคล้องกันไปด้วย ทั้งนี้ หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ใช้หนังสือเรียนภาษาจีนชุดนี้ในระดับ ปวช. เนื้อหาของหนังสือก็ควรมีความต่อเนื่องกับหนังสือของระดับมัธยมต้น และหากหนังสือเรียนภาษาจีนชุดนี้ใช้ในระดับ ปวส. เนื้อหา ก็ควรมีความต่อเนื่องกับหนังสือของระดับ ปวช. เช่นกัน นอกจากนี้ ควรมีการสำรวจความเห็นในด้านการใช้หนังสือเรียนภาษาจีนเป็นระยะ เพื่อจะได้ดำเนินการปรับปรุงให้ทันสมัยต่อไป

ในด้านห้องปฏิบัติการภาษาจีนและห้องเรียนภาษาจีน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดสร้างห้องปฏิบัติการภาษาจีนและห้องเรียนภาษาจีนหรืออำนวยความสะดวกเครื่องมือต่างๆ ให้สถานศึกษาที่มีความพร้อม จากนั้นค่อยขยายไปยังสถานศึกษาแห่งอื่น เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ภาษาจีนแก่ผู้เรียนให้มากที่สุด

5.4 ด้านผู้สอน

5.4.1 ปัญหา

จากการสำรวจข้อมูลในแบบสอบถาม พบว่า ปัญหาและอุปสรรคด้านผู้สอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษามี ดังนี้

ตาราง 5.4 : ปัญหาด้านผู้สอน

ลำดับ	ปัญหา	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1	ผู้สอนชาวต่างประเทศไม่สามารถช่วยงานด้านอื่นได้ ภาระส่วนใหญ่ตกอยู่กับอาจารย์ชาวไทย	2.98	1.34
2	การเปลี่ยนครูอาสาสมัครชาวจีนบ่อยครั้งทำให้ไม่สามารถ พัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนได้อย่างต่อเนื่อง	2.94	1.31
3	ผู้สอนชาวต่างประเทศไม่สามารถควบคุมชั้นเรียนได้	2.67	1.31
4	สถานศึกษาขาดระบบการวัดระดับความรู้ผู้สอนภาษาจีน	2.58	1.28
5	สถานศึกษาขาดการจัดหลักสูตรอบรมเทคนิคการสอนภาษาจีน ให้แก่ครูสอนภาษาจีน	2.55	1.28
6	สถานศึกษาพึ่งพาครูอาสาสมัครชาวจีนมากเกินไป โดยไม่เน้น การพัฒนาผู้สอนสัญชาติไทย	2.52	1.32
7	ผู้สอนชาวต่างประเทศไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนได้ดี เท่าที่ควร	2.45	1.26
8	จำนวนผู้สอนไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน	2.41	1.28
9	ผู้สอนขาดประสบการณ์ ความชำนาญ ความรู้ความสามารถ ทางวิชาการในการสอนภาษาจีน	2.24	1.21
10	ผู้สอนมีภาระงานอย่างอื่นมาก ทำให้ไม่สามารถทุ่มเท กับการสอนภาษาจีนได้เท่าที่ควร	2.19	1.27
11	สถานศึกษาไม่สนับสนุนให้ครูภาษาจีนเข้าอบรมหรือศึกษาต่อ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านการสอนภาษาจีน	2.07	1.18
12	ผู้สอนลาออกบ่อย ทำให้การดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง	1.69	1.07

นอกจากนี้ ผู้วิจัย พบว่า สถานศึกษาระบุปัญหาเรื่องผู้สอนอย่างเป็นรูปธรรมจำนวนมากที่สุด ปัญหาลำดับแรกที่กล่าวถึงมากที่สุดคือเรื่องครูอาสาสมัครจีน กล่าวคือครูอาสาสมัครจีนมาทำงานเพียง 1 ปี แล้วกลับประเทศจีน ทำให้ไม่มีการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ครูอาสาสมัครจีนไม่มีประสบการณ์การสอน คุณชั้นเรียนไม่ค่อยได้ ไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ เป็นต้น ผู้วิจัยเห็นว่าปัญหานี้เกิดขึ้นจากสถานศึกษาพึ่งพาครูอาสาสมัครจีนมากเกินไป และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สร้างครูไทยที่มีคุณภาพ ข้อมูลสถิติจำนวนครูอาสาสมัครจีนที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) รับมาสอนในสถาบันอาชีวศึกษารัฐเผยให้เห็นว่าสถานศึกษาที่รับครูอาสาสมัครจีนเพิ่มขึ้นเกือบทุกปีอย่างชัดเจน ตามรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 5.5 : จำนวนครูอาสาสมัครที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) รับมาสอนในสถาบันอาชีวศึกษารัฐ

ปี	จำนวนครูอาสาสมัครจีน (คน)	จำนวนสถาบันอาชีวศึกษารัฐ (แห่ง)
2549	3	3
2550	12	12
2551	24	18
2552	40	35
2553	65	61
2554	64	57
2555	90	78
2556	115	101
2557	127	101
2558	114	101

5.4.2 ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ว่า สถานศึกษาควรลดการพึ่งพาครูอาสาสมัครจีนและเร่งพัฒนาศักยภาพของครูไทยและครูจีนประจำ ในส่วนของการลดการพึ่งพาครูอาสาสมัครจีน หากในระยะใกล้สถานศึกษาใดยังมีความจำเป็นต้องพึ่งพาก็ควรจัดให้มีระบบครูพี่เลี้ยง กล่าวคือกำหนดให้มีครูไทยหรือครูจีนที่เป็นครูอัตราประจำเป็นผู้แนะนำครูอาสาสมัครจีนในด้านการเรียนการสอนภาษาจีน ช่วงแรกอาจให้ครูพี่เลี้ยงกับครูอาสาสมัครจีนเข้าสอนในชั้นเรียนพร้อมกัน สลับกันสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน หลังจากนั้น เมื่อ

ครูอาสาสมัครจีนเริ่มคุ้นเคยกับชั้นเรียนแล้ว ครูที่เลี้ยงอาจไม่จำเป็นต้องเข้าสอนด้วยกัน แต่ควรเข้าไปสังเกตการณ์สอนอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้คำแนะนำไปโดยตลอด เป็นต้น เมื่อสถานศึกษามีความพร้อมแล้ว ก็สามารถลดการพึ่งพาครูอาสาสมัครจีนอย่างค่อยเป็นค่อยไป

ในส่วนของการพัฒนาศักยภาพครูไทยและครูจีนประจำ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูไทยและครูจีนประจำได้เข้าร่วมการประชุม อบรม และสัมมนา ด้านการเรียนการสอนภาษาจีน ให้ทุนการศึกษาเพื่อศึกษาต่อแบบระยะสั้นและระยะยาว ทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมให้ผลิตงานวิชาการเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้านภาษาจีน และจัดประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ในหมู่ครูภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาระดับจังหวัด ภูมิภาค และประเทศ เพื่อพัฒนาครูไทยและครูจีนประจำเหล่านี้ให้เป็นการสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาอย่างยั่งยืนต่อไป

๕.๕ ด้านผู้เรียน

5.5.1 ปัญหา

จากการสำรวจข้อมูลในแบบสอบถาม พบว่า ปัญหาและอุปสรรคด้านผู้เรียนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษามี ดังนี้

ตาราง 5.6 : ปัญหาด้านผู้เรียน

ลำดับ	ปัญหา	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1	ผู้เรียนขาดสภาพแวดล้อมทางภาษาจีน	3.76	1.14
2	ผู้เรียนขาดทักษะในการเรียนรู้แบบการพึ่งพาตนเอง	3.55	1.07
3	ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญในการเรียนภาษาจีน ทำให้ไม่ตั้งใจเรียน	3.4	1.18
4	ผู้เรียนมีปัญหาในการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับวิชาที่เรียนจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ด้วยตนเอง	3.25	1.18
5	จำนวนผู้เรียนต่อห้องมากเกินไป ทำให้ผู้สอนดูแลได้ไม่ทั่วถึง	2.85	1.27

5.5.2 ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์

จุดประสงค์สำคัญที่สุดของการศึกษาคือการทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประกอบวิชาชีพได้จริงและยึดค่านิยมสั่งสอนเป็นแนวทางในการดำรงชีพออย่างมีศีลธรรม อันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง สังคม และประเทศ ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนใดๆ ก็ตาม ผู้เรียนย่อมถือเป็นหัวใจสำคัญที่สุด กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ไม่ว่าปัจจัยภายนอกอย่างการบริหารจัดการ หลักสูตร หรือผู้สอนจะสมบูรณ์พร้อม อย่างไรก็ตาม แต่หากผู้เรียนไม่ให้ความร่วมมือด้วยแล้ว ก็ไม่มีทางประสบความสำเร็จได้

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ว่า ผู้บริหารและครูจำเป็นต้องเร่งสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนภาษาจีนในสถานศึกษาให้มากขึ้น การจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นการฝึกทักษะและปฏิบัติจริงสามารถช่วยสร้างสภาพแวดล้อมนี้ได้ เช่น การแข่งขันร้องเพลงจีน เทศกาลภาพยนตร์จีน ชมรมภาษาจีน เสียงตามสาย บอร์ดนิทรรศการแนะนำประเทศจีน กิจกรรมวัฒนธรรมในวันสำคัญต่างๆ ของประเทศจีน ค่ายภาษาจีนระหว่างสถาบัน นอกจากนี้ ทุกฝ่ายต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจและเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาจีน สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการศึกษาคู่และการทำงาน สถานศึกษาอาจเชิญศิษย์เก่าหรือบุคคลที่มีชื่อเสียงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับที่สูงขึ้น หรือทำงานเกี่ยวข้องกับภาษาจีน หรือนักธุรกิจที่ทำธุรกิจกับประเทศจีน ที่ประสบความสำเร็จและมีชื่อเสียง มาแบ่งปันประสบการณ์แก่ผู้เรียน สถานศึกษาอาจจัดนิทรรศการจัดหางาน (Job Fair) เชิญผู้ประกอบการต่างๆ ที่ต้องการหาผู้สำเร็จการศึกษาสายอาชีวศึกษาที่รู้ภาษาจีนเข้ามามีบทบาทสร้างแรงจูงใจผู้เรียน เป็นต้น

๕.๖ ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

5.6.1 ปัญหา

จากการสำรวจข้อมูลในแบบสอบถาม พบว่า ปัญหาและอุปสรรคด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในด้านภาษาจีนระดับอาชีวศึกษามี ดังนี้

ตาราง 5.7 : ปัญหาด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

ลำดับ	ปัญหา	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1	สถานศึกษาขาดความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น	2.85	1.27
	กระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทยขาดความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาของประเทศจีนในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนที่เป็นรูปธรรม		1.24
2	สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกแต่ไม่ต่อเนื่อง	2.8	1.06
3	สถานศึกษาขาดหน่วยงานกลางในการประสานงานเพื่อสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก	2.79	1.18
4	การสนับสนุนที่ได้รับจากหน่วยงานภายนอกไม่ตรงกับความต้องการที่เป็นจริง	2.76	1.16

5.6.2 ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์

ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นถือว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากหน่วยงานที่ร่วมมือด้วยสามารถช่วยเสริมจุดที่ยังทำได้ไม่สมบูรณ์ของสถานศึกษาได้ จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสร้างความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการของประเทศจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ หรือฮั่นป๋าน (Hanban) ให้มากขึ้น เน้นการสนับสนุนด้านสื่อการเรียนการสอนภาษาจีน หลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญ และทุนการศึกษา เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนการสอน หลักสูตร และศักยภาพของครูไทยและครูจีนประจำ ในขณะเดียวกัน ก็ควรแนะนำช่องทางหรือเป็นตัวกลางในการสร้างความร่วมมือกับสถาบันอาชีวศึกษา และมหาวิทยาลัยของประเทศจีนให้สถานศึกษาไทยด้วย เพื่อจะได้สร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันด้วยตนเองในรูปแบบการส่งนักเรียนไปฝึกงาน หรือการแลกเปลี่ยนนักเรียนและครู เป็นต้น ทั้งนี้ ความร่วมมือกับหน่วยงานภายในประเทศก็สำคัญไม่น้อยไปกว่าหน่วยงานภายนอกประเทศ กล่าวคือสถานศึกษาควรสร้างความร่วมมือกับสถาบันอาชีวศึกษาและมหาวิทยาลัยอื่นในจังหวัดหรือภูมิภาคเดียวกัน เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ ยังควรทำความร่วมมือกับผู้ประกอบการ สมาคมหรือองค์กรเอกชนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีนในชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มโอกาสการทำงานของผู้เรียนต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2557. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและแนวปฏิบัติการเรียนการสอนภาษาจีน ระดับอาชีวศึกษา. เอกสารแนบหนังสือจากสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ถึงผู้อำนวยการศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ ศธ 0606/228 วันที่ 16 เมษายน 2558.
- จรัสศรี จิรภาส และคณะ. 2551. การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ฉบับปรับปรุง ปีพุทธศักราช 2544. สมุทราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- ประพิณ มโนมัยวิบูลย์. 2550. “พัฒนาการของการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย”. วารสารอักษรศาสตร์ ปีที่ 36 ฉบับที่ 2, หน้า 64-82. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราณี กุลละวณิช และคณะ. 2550. ข้อมูลพื้นฐานการจัดการเรียนการสอนและความต้องการภาษาต่างประเทศในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เมธาวิ ยุทธพงษ์ธาดา. 2550. นโยบายการสอนภาษาต่างประเทศของไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2557. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2556 (เพิ่มเติมพ.ศ.2557 และเพิ่มเติมพ.ศ.2558). เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา <http://bsq2.vec.go.th/course/2556/course56new.html>. สืบค้นวันที่ 24 มีนาคม 2559.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2557. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557. เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา <http://bsq2.vec.go.th/course/ปวส/ปวส57/course57.html>. สืบค้นวันที่ 24 มีนาคม 2559.
- ศุภชัย แจ่มใจ. 2553. รายงานวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนภาษาจีนของผู้เรียนสาขาวิเทศธุรกิจจีนและสาขาจีนศึกษา คณะวิเทศศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต. ภูเก็ต: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2551. รายงานวิจัยการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย: การศึกษานอกระบบ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2551. รายงานวิจัยการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย: ระดับประถม-มัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2551. รายงานวิจัยการเรียนการสอน
ภาษาจีนในประเทศไทย: ระดับอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2551. รายงานวิจัยการเรียนการสอน
ภาษาจีนในประเทศไทย: ระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

帕恰妮·旦日勇. 2007. 《泰国的华文教育沿革——中泰合作的新里程碑》. 中泰关系三十年：回顾与展望，第178-190页. 香港社会科学出版社有限公司.

张美君. 2012. 《泰国华文教育与汉语教学曲折发展的原因分析》. 北京大学博士研究生学位论文.

บรรณานุกรมรูป

บทที่ 4

- รูป 4.1 : หนังสือสัมผัสภาษาจีน
ผู้วิจัยถ่ายที่บริษัท นานมี จำกัด วันที่ 1 เมษายน 2559
- รูป 4.2 : หนังสือภาษาจีนกลาง
ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยนานาชาติปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วันที่ 4 เมษายน 2559
- รูป 4.3 : ตำราภาษาจีน ระดับอาชีวศึกษาขั้นต้น
ผู้วิจัยถ่ายที่ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 8 มีนาคม 2559
- รูป 4.4 : ตำราภาษาจีน ระดับอาชีวศึกษาขั้นสูง
ผู้วิจัยถ่ายที่ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 8 มีนาคม 2559
- รูป 4.5 : หนังสือภาษาจีนพรรษา
ผู้วิจัยถ่ายที่บริษัท นานมี จำกัด วันที่ 1 เมษายน 2559
- รูป 4.6 : หนังสือแบบเรียนภาษาจีน
ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยนานาชาติปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วันที่ 27 มีนาคม 2559
- รูป 4.7 : หนังสือภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (สุรัชย์ ปัทมแดงศักดิ์)
ผู้วิจัยถ่ายที่คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ 11 มกราคม 2559
- รูป 4.8 : หนังสือภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (หยิ่ง ซีฟาง หยิ่ง ลี่เจี๋ยน ประพลสร แซ่โจ้ว และหวัง เทวิน)
ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยนานาชาติปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วันที่ 20 เมษายน 2559
- รูป 4.9 : หนังสือภาษาจีน
ผู้วิจัยถ่ายที่คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ 11 มกราคม 2559
- รูป 4.10 : หนังสือภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (อัญชนก เล่งและณิชนน จันรุ่งฟ้า)
ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยนานาชาติปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วันที่ 20 เมษายน 2559
- รูป 4.11 : หนังสือเรียนภาษาจีนให้สนุก
ผู้วิจัยถ่ายที่บริษัท นานมี จำกัด วันที่ 1 เมษายน 2559
- รูป 4.12 : หนังสือภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (อรสา ศศิภานูเดช)
ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยนานาชาติปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วันที่ 4 เมษายน 2559
- รูป 4.13 : หนังสือภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (นิธอร พรอำไพสกุล และคณะ)
ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยนานาชาติปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วันที่ 4 เมษายน 2559
- รูป 4.14 : หนังสือภาษาจีนระดับต้น
ผู้วิจัยถ่ายที่บริษัท นานมี จำกัด วันที่ 1 เมษายน 2559

- รูป 4.15 : หนังสือ Boya Chinese
ผู้วิจัยถ่ายที่บริษัท นานมี จำกัด วันที่ 1 เมษายน 2559
- รูป 4.16 : หนังสือเรียนทักษะรวมภาษาจีนของโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ
ผู้วิจัยถ่ายที่โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ วันที่ 28 ตุลาคม 2558
- รูป 4.17 : หนังสือเรียนการฟังและการพูดภาษาจีนของโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ
ผู้วิจัยถ่ายที่โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ วันที่ 28 ตุลาคม 2558
- รูป 4.18 : หนังสือภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (Higher Education Press และสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา)
ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยนานาชาติปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วันที่ 20 เมษายน 2559
- รูป 4.19 : ห้องเรียนขงจื้อโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ
ผู้วิจัยถ่ายที่ห้องเรียนขงจื้อโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ วันที่ 28 ตุลาคม 2558
- รูป 4.20 : สถาบันขงจื้อแห่งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
ผู้วิจัยถ่ายที่สถาบันขงจื้อแห่งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงวันที่ 3 ธันวาคม 2557

ภาคผนวก

- รูป 1 : โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ
ผู้วิจัยถ่ายที่โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ วันที่ 1 เมษายน 2559
- รูป 2 : หนังสือเรียนทักษะรวมภาษาจีนของโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ
ผู้วิจัยถ่ายที่โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ วันที่ 28 ตุลาคม 2558
- รูป 3 : หนังสือเรียนการฟังและการพูดภาษาจีนของโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ
ผู้วิจัยถ่ายที่โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ วันที่ 28 ตุลาคม 2558
- รูป 4 : หนังสือเรียนภาษาจีนสำหรับนักเรียนโรงเรียนวังไกลกังวล
ผู้วิจัยถ่ายที่โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ วันที่ 28 ตุลาคม 2558
- รูป 5 : หนังสือเรียนภาษาจีนของโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล
ผู้วิจัยถ่ายที่โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ วันที่ 28 ตุลาคม 2558
- รูป 6 : วิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรพาณิชยการและวิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรบริหารธุรกิจ
ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรพาณิชยการและวิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตร
บริหารธุรกิจวันที่ 8 เมษายน 2559
- รูป 7 : วิทยาลัยพาณิชยการเซตุน
ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยพาณิชยการเซตุน วันที่ 24 มีนาคม 2559
- รูป 8 : หนังสือภาษาจีน 1 และภาษาจีน 2
ผู้วิจัยถ่ายที่ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยพาณิชยการเซตุน วันที่ 24 มีนาคม 2559

- รูป 9 : หนังสือภาษาจีนในห้องสมุด
ผู้วิจัยถ่ายที่ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยพัฒนชยการเซตุน วันที 24 มีนาคม 2559
- รูป 10 : สมุดคัดภาษาจีน
ผู้วิจัยถ่ายที่ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยพัฒนชยการเซตุน วันที 24 มีนาคม 2559
- รูป 11 : วิทยาลัยพัฒนชยการธนบุรี
ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยพัฒนชยการธนบุรี วันที 27 มีนาคม 2559
- รูป 12 : สถานที่จัดกิจกรรมภาษาจีนวันละคำ
ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยพัฒนชยการธนบุรี วันที 27 มีนาคม 2559
- รูป 13 : รายงานวิจัยสรุปลองการกิจกรรมภาษาจีนวันละคำ
ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยพัฒนชยการธนบุรี วันที 16 มีนาคม 2559
- รูป 14 : วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา
ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา วันที 8 เมษายน 2559
- รูป 15 : หนังสือเรียนวิชาภาษาจีนระดับ ปวช.
ผู้วิจัยถ่ายที่คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที 11 มกราคม 2559
- รูป 16 : หนังสือเรียนวิชาภาษาจีนระดับ ปวส.
ผู้วิจัยถ่ายที่บริษัท นานมี จำกัด วันที 1 เมษายน 2559

五七風山牝コ丸

ព្រឹត្តិបត្រ 1

ករណីស្រាវជ្រាវ: ការអង្កេតស្តីពីការអប់រំបច្ចេកទេស

กรณีศึกษา: โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ³

โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ (Assumption Commercial College หรือ ACC) ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2481 เป็นโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล และเป็นโรงเรียนพาณิชยแห่งแรกในประเทศไทยที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการเรียนการสอน ในสมัยแรกเริ่ม โรงเรียนมีนโยบายฝึกฝนนักเรียนให้มีความรู้ด้านธุรกิจและภาษาอังกฤษเป็นหลัก ต่อมา เนื่องจากผู้บริหารเห็นความสำคัญของภาษาจีน จึงเริ่มจัดการเรียนการสอนภาษาจีนขึ้นในปี พ.ศ. 2539 ด้วยความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยชั้นนำในประเทศจีน

ตลอด 19 ปีที่ผ่านมา การเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องปัจจุบันหมวดวิชาภาษาจีนมีอาจารย์ทั้งหมด 10 คน ประกอบด้วยอาจารย์ชาวไทย 7 คน และอาจารย์อาสาสมัครชาวจีน 3 คน (มาสเตอร์อภินพ การุณยเลิศ เป็นหัวหน้าหมวด) อาจารย์ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ในสาขาวิชาการสอนภาษาจีน สำหรับชาวต่างชาติหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องแทบทั้งสิ้น ทั้งนี้ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาจีนเป็นผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนเป็นหลัก

โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการกำหนดให้นักเรียนในระดับชั้นปีที่ 1 (ปวช.1) ชั้นปีที่ 2 (ปวช.2) และชั้นปีที่ 3 (ปวช.3) ทุกคนเรียนวิชาภาษาจีนภาคการศึกษาละ 1 วิชา ตลอดทั้งสามปีรวม 6 วิชา วิชาภาษาจีนหนึ่งวิชาใช้เวลาเรียน 4 คาบเรียนต่อสัปดาห์ แบ่งเรียน 4 ครั้ง ครั้งละ 1 คาบ เพื่อให้นักเรียนได้ทบทวนฝึกฝนบ่อยขึ้นในจำนวน 4 คาบนี้ แบ่งตามเนื้อหาเป็นทักษะรวม 3 คาบ และการฟังกับการพูด 1 คาบ หมวดวิชาภาษาจีนกำหนดว่าในการสอบกลางภาคและปลายภาคทุกครั้ง นักเรียนทุกคนนอกจากต้องสอบข้อเขียนแล้ว ยังต้องสอบฟังและพูดอีกด้วย นอกจากนี้ยังกำหนดว่านักเรียนชั้นปีที่ 1 จะต้องสอบผ่าน HSK ระดับ 1 นักเรียนชั้นปีที่ 2 จะต้องสอบผ่าน HSK ระดับ 2 และนักเรียนชั้นปีที่ 3 จะต้องสอบผ่าน HSK ระดับ 2 โดยได้คะแนนสูงขึ้น

ในด้านหนังสือเรียน โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการกำหนดให้ใช้หนังสือเรียนทักษะรวมภาษาจีนที่เรียบเรียงขึ้นโดยความร่วมมือกับคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยชั้นนำในประเทศจีนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 ส่วนหนังสือเรียนการฟังและการพูดใช้หนังสือ Standard Course HSK 1 และ Standard Course HSK 2 ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ หรือฮันบัน (Hanban) ประเทศจีนเป็นหลัก เนื้อหาในหนังสือเรียนของแต่ละชุดมีความต่อเนื่องกัน ทำให้นักเรียน

³ ผู้วิจัยขอขอบคุณมาสเตอร์อภินพ การุณยเลิศ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาจีน โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ ที่กรุณาให้สัมภาษณ์ ณ โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ วันที่ 28 ตุลาคม 2558

ได้เรียนเนื้อหาต่อยอดสูงขึ้นไป นอกจากแบบเรียนแล้วอาจารย์ยังใช้สื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนอีกด้วย เช่น พาวเวอร์พอยท์ ซีดี ดีวีดีอินเตอร์เน็ต

ในด้านกิจกรรมภาษาและวัฒนธรรมจีนเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาจีนเป็นอย่างมาก และในขณะเดียวกันโรงเรียนก็มีความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นอย่างกว้างขวาง ดังนั้น กิจกรรมด้านภาษาและวัฒนธรรมจีนที่โรงเรียนจัดขึ้น จึงมีจำนวนมากมีความต่อเนื่อง และมีความหลากหลาย เช่น กิจกรรมเทศกาลวันไหว้บ๊ะจ่าง วันตรุษจีน การแข่งพูดสุนทรพจน์ Chinese Bridge การแข่งหมากล้อม การแข่งเขียนพู่กันจีน การแข่งตอบคำถามเกี่ยวกับตัวอักษรจีน การประกวดแผนการสอนและเทคนิคการสอนของอาจารย์อาสาสมัครชาวจีน ค่ายภาษาและวัฒนธรรมจีนสำหรับนักเรียนค่ายภาษา และวัฒนธรรมจีนสำหรับอาจารย์โรงเรียนอาชีวศึกษา โครงการอบรมภาษาจีนสำหรับอาจารย์โรงเรียนอาชีวศึกษา โครงการอบรมอาจารย์อาสาสมัครชาวจีน โครงการอบรมภาษาจีนสำหรับนักศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) โครงการอบรมภาษาจีนสำหรับบุคคลภายนอกโครงการสอนภาษาจีนให้นักเรียนโรงเรียนวังไกลกังวล เป็นต้น

ในด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เนื่องจากโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการได้รับเกียรติให้จัดตั้งห้องเรียนขงจื่อเมื่อ ปี พ.ศ. 2552 และใน ปี พ.ศ. 2553 ได้ทำความร่วมมือกับโรงเรียนมัธยมฉงฮว่า เทียนจิน ประเทศจีน (Tianjin Chonghua High School) ในการนี้ โรงเรียนได้รับความช่วยเหลือจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ หรือฮั่นป๋าน (Hanban) เป็นอย่างมาก ทั้งด้านหนังสือเรียน สื่อการเรียนการสอน และอาจารย์อาสาสมัครชาวจีน นอกจากนี้โรงเรียนยังมีความร่วมมือกับโรงเรียนวังไกลกังวล โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม โรงเรียนอัสสัมชัญหลักสูตรภาษาอังกฤษ โรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา โรงเรียนเซนต์หลุยส์ฉะเชิงเทรา มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยครุศาสตร์เทียนจิน (Tianjin Normal University) มหาวิทยาลัยครุศาสตร์กว่างซี (Guangxi Normal University) มหาวิทยาลัยฝูโจว (Fuzhou University) และมหาวิทยาลัยเซี่ยเหมิน (Xiamen University) เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนและกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องของโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก แต่มาสเตอร์อภินพ การุณยเลิศ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาจีนได้แสดงความคิดเห็นว่า โรงเรียนยังมีปัญหาและอุปสรรคด้านการเรียนการสอนภาษาจีนอยู่อีกหลายด้าน ปัญหาที่สำคัญที่สุดคือ นักเรียนขาดสภาพแวดล้อมทางภาษาจีน เนื่องจากเมื่อนักเรียนออกมาจากห้องเรียนแล้ว หากไม่ได้เจออาจารย์ภาษาจีน ก็แทบจะไม่มีโอกาสใช้ภาษาจีนเลย นอกจากนี้ ยังมีปัญหาเรื่องลมอากอีกหลายอย่าง เช่น แบบเรียนภาษาจีนไม่มีคู่มือการสอนสำหรับอาจารย์ ทำให้ต้องมีการประชุมจัดทำแผนการสอนเพื่อให้มีการสอนที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน การเปลี่ยนอาจารย์อาสาสมัครชาวจีนบ่อยครั้งทำให้ไม่สามารถพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนได้อย่างต่อเนื่อง อาจารย์อาสาสมัครชาวจีนไม่สามารถควบคุมชั้นเรียนได้ในบางครั้ง

หมวดวิชาภาษาจีนจึงจัดให้อาจารย์ชาวไทยเป็นครูพี่เลี้ยงประกบคู่กับอาจารย์อาสาสมัครชาวจีน อาจารย์ชาวไทยมีหน้าที่เข้าสังเกตการณ์การสอนวิชาทักษะรวมภาษาจีนของอาจารย์อาสาสมัครชาวจีนเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และให้คำแนะนำ อาจารย์อาสาสมัครชาวจีนไม่สามารถช่วยงานเอกสารภาษาไทยได้ ทำให้ภาระงานส่วนใหญ่ตกอยู่กับอาจารย์ชาวไทย นักเรียนบางส่วนไม่เห็นความสำคัญของการเรียนภาษาจีนทำให้ไม่ค่อยตั้งใจเรียน นักเรียนขาดทักษะการเรียนรู้แบบพึ่งพาตนเอง ไม่รู้จักค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับวิชาที่เรียนจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ด้วยตนเอง และอาจารย์ชาวไทยมีภาระงานอย่างอื่นมาก ทำให้ไม่สามารถทุ่มเทกับการสอนได้เท่าที่ควร

รูป 1: โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ
(ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ วันที่ 1 เมษายน 2559)

รูป 2 : หนังสือเรียนทักษะรวมภาษาจีนของโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ
(ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ วันที่ 28 ตุลาคม 2558)

รูป 3 : หนังสือเรียนการฟังและการพูดภาษาจีนของโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ
(ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ วันที่ 28 ตุลาคม 2558)

รูป 4 : หนังสือเรียนภาษาจีนสำหรับนักเรียนโรงเรียนวังไกลกังวล
(ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ วันที่ 28 ตุลาคม 2558)

รูป 5 : หนังสือเรียนภาษาจีนของโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล
(ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ วันที่ 28 ตุลาคม 2558)

ក្រាហ្វិក ២

**ករណីទី១ : វិធានការណ៍ត្រួតពិនិត្យផ្ទាល់ដោយផ្ទាល់
និងវិធានការណ៍ត្រួតពិនិត្យបរិច្ឆេទ**

กรณีศึกษา : วิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรพาณิชย์การ และวิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรบริหารธุรกิจ⁴

วิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรพาณิชย์การก่อตั้งขึ้นใน ปี พ.ศ. 2514 โดยใช้ชื่อว่าโรงเรียนพาณิชย์การตั้งตรงจิตรวัดพระเชตุพน ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนตั้งตรงจิตรพาณิชย์การเพื่อความเหมาะสม หลังจากนั้นเนื่องจากมีนักเรียนมากขึ้น จึงขยายเปิดการเรียนการสอนในภาคบ่าย โดยใช้ชื่ออีกชื่อหนึ่งว่าโรงเรียนพาณิชย์การตั้งตรงจิตร ปัจจุบันนี้โรงเรียนตั้งตรงจิตรพาณิชย์การเปลี่ยนชื่อเป็นวิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรพาณิชย์การ ดำเนินการเรียนการสอนรอบเช้า และโรงเรียนพาณิชย์การตั้งตรงจิตรเปลี่ยนชื่อเป็นวิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรบริหารธุรกิจ ดำเนินการเรียนการสอนรอบบ่าย สถานศึกษาทั้งสองแห่งนี้ตั้งอยู่ในสถานที่เดียวกัน มีผู้อำนวยการสองท่าน ปัจจุบันทั้งสองแห่งเปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในสาขาวิชาการบัญชี การขาย การเลขานุการ และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในสาขาวิชาการบัญชี การตลาดคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และการท่องเที่ยว

ในส่วนของการเรียนการสอนภาษาจีน วิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรพาณิชย์การ (รอบเช้า) เปิดสอนภาษาจีนให้นักเรียนระดับ ปวช. ปี 2 สาขาวิชาการบัญชี การขาย การเลขานุการ และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ส่วนวิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรบริหารธุรกิจ (รอบบ่าย) เปิดสอนภาษาจีนให้นักเรียนระดับ ปวช. ปี 2 สาขาวิชาการบัญชี การขาย และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ เรียนเป็นวิชาเลือกเสรี 2 วิชา คือ ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1 และภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 2 วิชาละ 1 หน่วยกิต เรียนสัปดาห์ละ 2 คาบ นักเรียนห้องละประมาณ 40 คน มีบางคนเคยเรียนภาษาจีนมาก่อน จึงพอมีพื้นฐานมาบ้างแต่ส่วนใหญ่ไม่มีพื้นฐานภาษาจีน

ในด้านสื่อการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนเลือกใช้หนังสือเรียนภาษาจีนเพื่อการสื่อสารเรียบเรียงโดย หย่ง ซีฟาง หย่ง ลีเจีวียน และประพลสร แซ่โจ้ว สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ นอกจากนี้ อาจารย์ผู้สอนยังจัดหาเอกสารที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่างๆ และจัดทำสื่อการสอนอื่นๆ มาใช้เพิ่มเติมในการเรียนการสอนอีกด้วย เช่น ทำบัตรคำศัพท์ภาษาจีนให้นักเรียนเล่นเกมทายคำศัพท์หรือทำเนื้อเพลงภาษาจีนให้นักเรียนเรียนภาษาจีนจากการฟังเพลงจีน

⁴ ผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์ขวัญฤทัย เจียวพงษ์พิพัฒน์ และอาจารย์ผกามาศ แก้ววารี วิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรพาณิชย์การและวิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรบริหารธุรกิจ ที่กรุณาให้สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ วันที่ 30 มีนาคม 2559

ในด้านบุคลากรผู้สอนวิชาภาษาจีน ปัจจุบันวิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรพณิชยการ และวิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรบริหารธุรกิจมีอาจารย์สอนภาษาจีนชาวไทย 2 ท่าน และอาจารย์ชาวจีน 1 ท่าน นอกจากนี้ ในภาคการศึกษา 2 ปีการศึกษา 2558 มีนักศึกษาปริญญาตรีชาวจีนจากมหาวิทยาลัยเหอโจว (Hezhou University) 2 คนมาฝึกสอน

ในด้านกิจกรรมภาษาและวัฒนธรรมจีน วิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรพณิชยการและวิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรบริหารธุรกิจ ส่งเสริมให้นักเรียนร่วมกิจกรรมภาษาและวัฒนธรรมจีนอย่างสม่ำเสมอ ล่าสุดส่งนักเรียนเข้าแข่งขันพูดสุนทรพจน์ภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาในเดือนมกราคม 2559 ได้รับรางวัลชนะเลิศ

ในด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น วิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรพณิชยการและวิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรบริหารธุรกิจมีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเหอโจว (Hezhou University) เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง ประเทศจีน รูปแบบความร่วมมือคือวิทยาลัยส่งนักเรียนไปศึกษาภาษาและวัฒนธรรมจีนประมาณ 2-3 สัปดาห์ในช่วงปิดภาคการศึกษาฤดูร้อน ครั้งละประมาณ 10 คน นักเรียนรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเอง และมหาวิทยาลัยเหอโจวส่งนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยมาฝึกสอนที่วิทยาลัย

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าวิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรพณิชยการและวิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรบริหารธุรกิจให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน มีการสร้างความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในประเทศจีน ทำให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ภาษาจีนมากขึ้น ทั้งนี้ยังต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกส่วนเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนต่อไป

รูป 6 : วิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรพณิชยการและวิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรบริหารธุรกิจ (ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรพณิชยการและวิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรบริหารธุรกิจ วันที่ 8 เมษายน 2559)

ព្រះគម្ពីរ ៣

អរមីស្តីកម្មា : វិញ្ញាណសាស្ត្រនៃប្រាសាទបាវ័ន

กรณีศึกษา : วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์⁵

วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ก่อตั้งขึ้นใน ปี พ.ศ. 2547 โดยใช้ชื่อว่าโรงเรียนปัญญาภิวัฒน์ เทคโนโลยี ต่อมาใน ปี พ.ศ. 2555 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นวิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ และใช้ชื่อนี้เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์จัดการเรียนการสอนในรูปแบบทวิภาคี ซึ่งเป็นการเรียนการสอนโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ กำหนดให้ผู้เรียนเรียน ทฤษฎีควบคู่กับการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการตลอดระยะเวลาในหลักสูตร ปัจจุบันเปิดสอน เฉพาะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในสาขาวิชาธุรกิจค้าปลีกและไฟฟ้ากำลัง

ในส่วนการเรียนการสอนภาษาจีน วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์เปิดสอนภาษาจีนมา ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งโรงเรียน ปัจจุบันปีการศึกษา 2558 วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์เปิดสอน รายวิชาภาษาจีนให้นักเรียนสาขาวิชาธุรกิจค้าปลีกและคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ตั้งแต่ปีการศึกษา 2559 เป็นต้นไป วิทยาลัยไม่เปิดรับนักเรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ) สำหรับสาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก กำหนดให้นักเรียนชั้น ปวช. ปี 2 และปี 3 จำนวนชั้นปีละประมาณ 600 คน เรียนภาษาจีนเป็น วิชาเลือกเสรี 4 วิชา คือ ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1 ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 2 ภาษาจีนเสริม 1 และ ภาษาจีนเสริม 2 สองวิชาแรกวิชาละ 2 หน่วยกิต เรียน 4 ชั่วโมง/สัปดาห์/วิชา ประเมินผลการเรียน ด้วยระบบตัดเกรด ส่วนสองวิชาหลังไม่คิดหน่วยกิต เรียน 2 ชั่วโมง/สัปดาห์/วิชา ประเมินผล การเรียนด้วยการให้ผ่านหรือไม่ผ่าน (70 คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่าน) สำหรับสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ กำหนดให้นักเรียนชั้น ปวช. ปี 2 จำนวนประมาณ 40 คน เรียนภาษาจีนเป็นวิชาเลือกเสรี 2 วิชา คือ ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1 และภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 2 วิชาละ 2 หน่วยกิต เรียน 4 ชั่วโมง/ สัปดาห์/วิชา ประเมินผลการเรียนด้วยระบบตัดเกรด

ในด้านสื่อการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนเรียบเรียงหนังสือเรียนเองและใช้เอกสารการสอน อื่นประกอบโดยอ้างอิงจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) นอกจากนั้น ยังมีสื่อ อิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ เช่น ซีดี ดีวีดี และมีหนังสือภาษาจีนเพิ่มเติมในห้องสมุดด้วย

ในด้านบุคลากรผู้สอนวิชาภาษาจีน ปัจจุบันวิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์มีอาจารย์ สอนภาษาจีน 3 ท่าน เป็นอาจารย์ชาวไทยทั้งหมด อาจารย์ทุกท่านมีประสบการณ์การศึกษา ณ ประเทศจีนมาก่อนเข้าปฏิบัติงาน

⁵ ผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์สุภาวดี ตังวงษ์ วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ ที่กรุณาให้สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ วันที่ 5 เมษายน 2559

ในด้านกิจกรรมภาษาและวัฒนธรรมจีน วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ส่งนักเรียนเข้าร่วมแข่งขันร้องเพลงและพูดสุนทรพจน์ภาษาจีนในการแข่งขันภาษาจีนเพชรยอดมงกุฎอย่างสม่ำเสมอ และยังส่งนักเรียนเข้าร่วมแข่งขันพูดสุนทรพจน์ภาษาจีน ซึ่งจัดโดยสมาคมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (อ.เทค) และหอการค้าจังหวัดนนทบุรีอีกด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าวิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างมาก เนื่องจากมีการกำหนดให้นักเรียนสาขาวิชาธุรกิจค้าปลีกเรียนภาษาจีนมากถึง 4 วิชา วิชาละ 2 หน่วยกิต เรียน 4 ชั่วโมง/สัปดาห์/วิชา ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กำหนดไว้ในหลักสูตร นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันภาษาจีนในรูปแบบต่างๆ ผู้วิจัยเชื่อว่าปัจจัยต่างๆ เหล่านี้จะช่วยผลักดันให้การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของวิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์พัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ក្រណាមក ៤

ក្រណាមក : ជំនាញវិស្វកម្មក្រសួងកសិកម្ម

กรณีศึกษา : วิทยาลัยพณิชยการเซตุพน⁶

วิทยาลัยพณิชยการเซตุพนก่อตั้งขึ้นใน ปี พ.ศ. 2500 อยู่บริเวณสังฆาราม วัดพระเซตุพน วิมลมังคลาราม ท่าเตียน กรุงเทพมหานคร โดยใช้ชื่อว่าโรงเรียนวัดพระเซตุพนตั้งตรงจิตรวิทยาลัย ต่อมาใน ปี พ.ศ. 2513 ได้ย้ายไปตั้งที่ใหม่บริเวณถนนประชาอุทิศ เขตราชบุรณะ เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนพณิชยการเซตุพน หลังจากนั้นใน ปี พ.ศ. 2516 ได้เปลี่ยนชื่ออีกครั้งหนึ่งเป็นวิทยาลัยพณิชยการเซตุพน และใช้ชื่อนี้เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน นับเวลาก่อตั้งสถานศึกษาแห่งนี้ได้เกือบ 60 ปี ปัจจุบันเปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในสาขาวิชาการบัญชี การตลาด คอมพิวเตอร์ ธุรกิจ การเลขานุการ ธุรกิจค้าปลีก การโรงแรม และคอมพิวเตอร์กราฟฟิก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในสาขาวิชาการบัญชี การตลาด คอมพิวเตอร์ธุรกิจ การเลขานุการ ธุรกิจค้าปลีก และการโรงแรม

ในส่วนการเรียนการสอนภาษาจีน วิทยาลัยพณิชยการเซตุพนเปิดสอนภาษาจีนมาตั้งแต่เริ่มก่อตั้งโรงเรียน แต่ไม่มีความต่อเนื่อง ทั้งนี้ เนื่องจากขาดแคลนอาจารย์ภาษาจีน ปัจจุบันเปิดสอนรายวิชาภาษาจีนให้นักเรียนระดับ ปวช. ในทุกสาขาวิชา เรียนเป็นวิชาเลือกเสรี 2 วิชา คือ ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1 และภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 2 วิชาละ 1 หน่วยกิต เรียนสัปดาห์ละ 2 คาบ ทว่า ตั้งแต่ปีการศึกษา 2559 เป็นต้นไป วิทยาลัยจะยกเลิกรายวิชาภาษาจีนออกจากหลักสูตรทุกสาขาวิชา (ยกเว้นนักเรียน ปวช. สาขาวิชาการบัญชีที่กำลังศึกษาอยู่) เพื่อไปเพิ่มจำนวนชั่วโมงเรียนให้รายวิชาภาษาอังกฤษ เนื่องจากมีนโยบายเน้นภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศหลัก

ในด้านสื่อการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนเลือกใช้หนังสือเรียนภาษาจีน 1 (สำหรับรายวิชาภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1) และภาษาจีน 2 (สำหรับรายวิชาภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1) เรียบเรียงโดย กิตติ พรพิมลวัฒน์ สำนักพิมพ์เอมพันธ์ เนื่องจากเนื้อหามีความเหมาะสมกับนักเรียน อาจารย์ผู้สอนยังจัดหาเอกสารที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่างๆ และจัดทำสื่อการสอนอื่นๆ มาใช้เพิ่มเติมในการเรียนการสอน นอกจากนี้ ห้องสมุดยังมีหนังสือภาษาจีนจำนวนมากสำรองไว้ให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเองด้วยตนเองอีกด้วย

ในด้านบุคลากรผู้สอนวิชาภาษาจีน วิทยาลัยพณิชยการเซตุพนไม่มีอาจารย์ประจำชาวไทยที่สำเร็จการศึกษาด้านภาษาจีนโดยตรง จึงส่งอาจารย์ที่สนใจและเคยศึกษาภาษาจีนมาบ้างไปอบรมที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง แต่เนื่องจากไม่ได้อบรมอย่างต่อเนื่องทุกปี และอาจารย์มีรายวิชาที่

⁶ ผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์อรพิน จริยาธนะเบญญา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และอาจารย์สุภาพร ตั้งเจริญกิจสกุล วิทยาลัยพณิชยการเซตุพน ที่กรุณาให้สัมภาษณ์ ณ วิทยาลัยพณิชยการเซตุพน วันที่ 24 มีนาคม 2559

รับผิดชอบสอนอยู่ก่อนแล้ว จึงไม่ได้พัฒนาต่อ นอกจากนี้ วิทยาลัยยังจ้างอาจารย์พิเศษชาวไทย และรับครูอาสาสมัครจีนจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ หรือฮันบัน (Hanban) ผ่านทางสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) อีกด้วย เนื่องจากอาจารย์พิเศษ และครูอาสาสมัครจีนไม่ได้เป็นอาจารย์ประจำ จึงไม่สามารถพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนได้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะครูอาสาสมัครจีนส่วนใหญ่ใช้ภาษาจีนในการสอนตั้งแต่ต้น ไม่สามารถสื่อสารกับนักเรียนด้วยภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ ส่งผลให้นักเรียนไม่ค่อยเข้าใจบทเรียน

ในด้านกิจกรรมภาษาและวัฒนธรรมจีน วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซตุนพ่นส่งนักเรียนเข้าร่วมแข่งขัน พุดสุนทรพจน์ภาษาจีน ซึ่งเป็นการแข่งขันในกลุ่มสถาบันอาชีวศึกษาด้วยกันเอง นอกจากนี้ ล่าสุดวิทยาลัยยังส่งนักเรียน ปวช. สาขาวิชาการตลาดจำนวน 2 คน ไปเข้าร่วมโครงการเพิ่มขีดความสามารถทางภาษาจีนสำหรับนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษากลุ่มภาคกลาง ภาคตะวันออก และกรุงเทพมหานคร ที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ระหว่างวันที่ 7-28 มีนาคม 2559 อีกด้วย อาจารย์ผู้รับผิดชอบระบุว่า นักเรียน 2 คน นี้มีความสามารถด้านภาษาจีนในระดับดีถึงดีมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนึ่งในนั้นมีมารดาเป็นชาวจีน จึงใช้ภาษาจีนสื่อสารกับมารดาในชีวิตประจำวัน ดังนั้น จึงสนับสนุนให้นักเรียน 2 คน นี้ได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพด้านภาษาจีนต่อไป

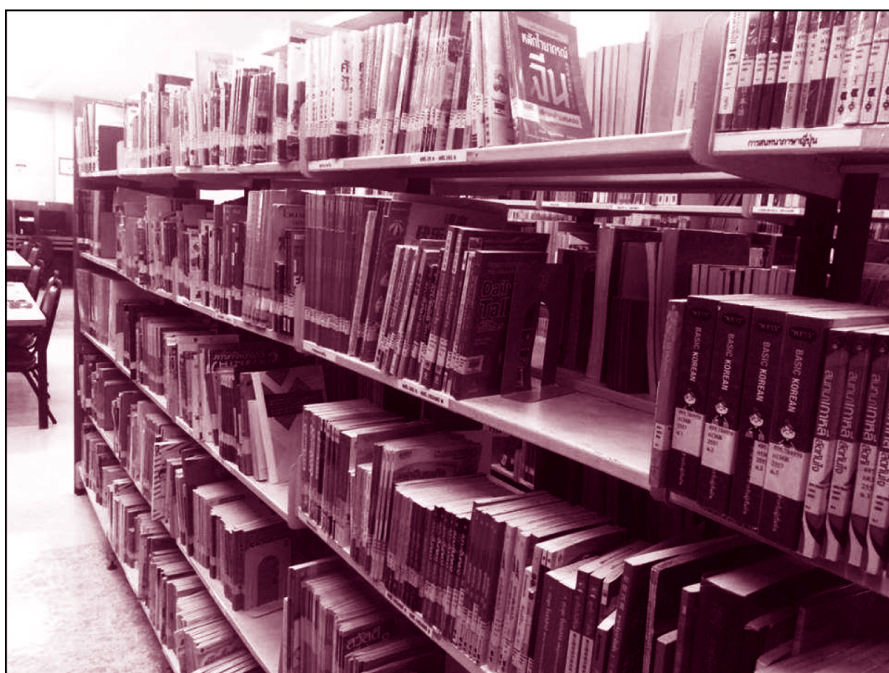
จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของวิทยาลัยพัฒนวิชาการเซตุนพ่น มีประวัติความเป็นมายาวนาน แต่ด้วยปัจจัยต่างๆ ทำให้การเรียนการสอนภาษาจีนไม่ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง และตั้งแต่ปีการศึกษา ปี พ.ศ. 2559 เป็นต้นไปจะไม่มีการเรียนการสอนภาษาจีนอีก (ยกเว้นนักเรียนปวช. สาขาวิชาการบัญชีที่กำลังศึกษาอยู่) จึงเป็นเรื่องน่าเสียดายอย่างยิ่ง เนื่องจากการเรียนภาษาจีนถือเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของโรงเรียนพาณิชย์มาตั้งแต่สมัยก่อน และนักเรียนพาณิชย์ที่เรียนภาษาจีนจะมีโอกาสหางานทำได้ง่ายกว่า

รูป 7 : วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซตุนพ่น
(ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซตุนพ่น วันที่ 24 มีนาคม 2559)

รูป 8 : หนังสือภาษาจีน 1 และภาษาจีน 2
 (เรียบเรียงโดย กิตติ พรพิมลวัฒน์ สำนักพิมพ์เอมพันธ์)
 (ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซตุน วันที่ 24 มีนาคม 2559)

รูป 9 : หนังสือภาษาจีนในห้องสมุด
 (ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซตุน วันที่ 24 มีนาคม 2559)

รูป10 : สมุดคัดภาษาจีน
(ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยพาณิชย์การเชตุพน วันที่ 24 มีนาคม 2559)

ក្រាហ្វិក ៥

ក្រុមហ៊ុន : វិទ្យាស្ថានបណ្ឌិតសិក្សាបុរី

กรณีศึกษา : วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี⁷

วิทยาลัยพณิชยการธนบุรีก่อตั้งขึ้นใน ปี พ.ศ. 2500 โดยใช้ชื่อว่าโรงเรียนพณิชยการธนบุรี ต่อมาในปี พ.ศ. 2515 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นวิทยาลัยพณิชยการธนบุรี และใช้ชื่อนี้เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน นับเวลาก่อตั้งสถานศึกษาแห่งนี้ได้เกือบ 60 ปี ปัจจุบันเปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในสาขาวิชาการบัญชี การตลาด การเลขานุการ คอมพิวเตอร์ธุรกิจ ภาษาต่างประเทศ การประชาสัมพันธ์ และธุรกิจค้าปลีก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในสาขาวิชาการบัญชี การตลาด การเลขานุการ การจัดการสำนักงาน คอมพิวเตอร์ธุรกิจ และการจัดการธุรกิจค้าปลีก และในระดับปริญญาตรี หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี การตลาด และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

ในส่วนการเรียนการสอนภาษาจีน วิทยาลัยพณิชยการธนบุรีเปิดสอนภาษาจีนมาตั้งแต่เริ่มก่อตั้งโรงเรียน แต่สอนเป็นภาษาจีนแต้จิ๋ว ไม่ใช่ภาษาจีนกลาง ต่อมาหยุดสอนภาษาจีนไปประมาณ 10 ปี หลังจากนั้นใน ปี พ.ศ. 2545 กลับมาเริ่มสอนใหม่ สอนเป็นภาษาจีนกลาง ใช้ตัวอักษรจีน แบบย่อและระบบการถอดเสียงแบบพินอิน โดยเปิดสอนให้นักเรียนระดับ ปวช. สาขาวิชาการบัญชีก่อน ต่อมา ปี พ.ศ. 2552 สอนเพิ่มให้นักเรียนระดับ ปวช. สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ปัจจุบันปีการศึกษา 2558 วิทยาลัยพณิชยการธนบุรีเปิดสอนรายวิชาภาษาจีนให้นักเรียนระดับ ปวช. ปี 2 สาขาวิชาการบัญชี 7 กลุ่ม จำนวนกว่า 200 คน และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ 8 กลุ่ม จำนวนกว่า 200 คน รวมกว่า 400 คน เรียนเป็นวิชาเลือกเสรี 2 วิชา คือ ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1 (ภาคการศึกษาต้น) และภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 2 (ภาคการศึกษาปลาย) วิชาละ 1 หน่วยกิต เรียน สัปดาห์ละ 2 คาบ

ในด้านสื่อการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนเลือกใช้หนังสือเรียนภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1 (ภาคการศึกษาต้น) และภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 2 (ภาคการศึกษาต้น) เรียบเรียงโดย อาจารย์สุรชัย ปัทมผดุงศักดิ์ สำนักพิมพ์แม็คเอ็ดดูเคชั่น อาจารย์ผู้สอนให้ความเห็นว่า แม้ว่าปัจจุบันนี้จะมีการผลิตหนังสือเรียนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาออกสู่ตลาดมากขึ้น แต่หนังสือเรียนส่วนใหญ่ยังไม่สมบูรณ์นัก โดยเฉพาะเนื้อหาในบทเรียน ควรแนะนำเนื้อหาเกี่ยวกับประเทศไทยมากกว่าประเทศจีน เช่น เงินตราไทย ประเพณีวัฒนธรรมไทย อาหารไทย และเทศกาลไทย เนื่องจากผู้เรียนจะได้นำไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน วิทยาลัยพณิชยการธนบุรีเคยได้รับการสนับสนุนสื่อการเรียนการสอนจำนวนหนึ่งจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ หรือฮันบัน (Hanban) นอกจากนี้

⁷ ผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์อัมพร จิตอารยะกุล วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี ที่กรุณาให้สัมภาษณ์ ณ วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี วันที่ 16 มีนาคม 2559

อาจารย์ผู้สอนยังจัดหาเอกสารที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่างๆ และจัดทำสื่อการสอนอื่นๆ มาใช้เพิ่มเติมในการเรียนการสอนอีกด้วย

ในด้านบุคลากรผู้สอนวิชาภาษาจีน ปัจจุบันวิทยาลัยพณิชยการธนบุรีมีอาจารย์สอนภาษาจีนชาวไทย 2 ท่าน ซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทในสาขาวิชาการบริหารจัดการทั่วไป และกำลังจะสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ในสาขาวิชาภาษาจีนของมหาวิทยาลัยหัวเฉียว ประเทศจีน 1 ท่าน ส่วนอีกหนึ่งท่านสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทในสาขาวิชาการสอนภาษาไทย อาจารย์ทั้ง 2 ท่านศึกษาภาษาและวัฒนธรรมจีน เข้าร่วมอบรมภาษาจีนทั้งในประเทศและที่ประเทศจีน และรับผิดชอบการสอนภาษาจีนมาอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ด้านการสอนภาษาจีนเป็นอย่างดี

ในด้านกิจกรรมภาษาและวัฒนธรรมจีน วิทยาลัยพณิชยการธนบุรีส่งนักเรียนเข้าร่วมประชุมองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย และร่วมแข่งขันพูดสุนทรพจน์ภาษาจีนระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับชาติ เพื่อคัดเลือกเป็นตัวแทนไปแข่งระดับประเทศไทยอย่างสม่ำเสมอ เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้เข้าแข่งขันในรอบสุดท้ายไม่ได้มาจากระดับอาชีวศึกษาระดับเดียว แต่มาจากระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาซึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เนื่องจากผู้เข้าแข่งขันจากโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาซึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้เรียนภาษาจีนหลายวิชาแบบต่อเนื่อง แต่ผู้เข้าแข่งขันจากสถาบันอาชีวศึกษาเรียนภาษาจีนเพียง 2 วิชาเท่านั้น ดังนั้น การแข่งขันจึงค่อนข้างสูง ทำให้ความหวังในการได้รับรางวัลค่อนข้างน้อย อาจารย์ผู้สอนให้ความเห็นว่าควรจัดรางวัลโดยแยกตามประเภทสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เข้าแข่งขันได้รางวัลอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ วิทยาลัยพณิชยการธนบุรียังจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ภาษาจีนภายในสถานศึกษาอีกหลายอย่าง กิจกรรมที่สำคัญคือภาษาจีนวันละคำ อาจารย์ผู้สอนกำหนดให้นักเรียนในชมรมภาษาจีนผลัดกันออกมาแนะนำคำศัพท์ภาษาจีน และตัวอย่างประโยควันละ 1 คำที่หน้าเสาธงเวลาเช้าแถวเคารพธงชาติตอนเช้า นักเรียนมีหน้าที่หาคำศัพท์และแต่งประโยคหรือบทสนทนา ส่วนอาจารย์ผู้สอนทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ช่วยตรวจแก้ไขประโยคหรือบทสนทนา กิจกรรมนี้ทำให้นักเรียนกระตือรือร้นชวนหาความรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ในที่ประชุมชน และยังช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ภาษาจีนภายในสถานศึกษาอีกด้วย เมื่อถึงปลายภาคการศึกษา นักเรียนในชมรมภาษาจีนยังได้ร่วมกันทำวิจัยสรุปกิจกรรมดังกล่าวส่งสถานศึกษาเพื่อเป็นผลงานที่สามารถใช้อ้างอิงต่อไปด้วย

ในด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น วิทยาลัยพณิชยการธนบุรีมีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยครุศาสตร์กว่างซี (Guangxi Normal University) มีการวางแผนสร้างความร่วมมือแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างกัน มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อและการฝึกงานเพื่อหาประสบการณ์ โครงการความร่วมมือดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารทั้งสองฝ่ายเป็นอย่างดี

เพียงระยะเวลาที่เหมาะสมและความพร้อมในด้านต่างๆ โดยเชื่อว่าจะส่งผลดีต่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของวิทยาลัยพณิชยการธนบุรีพัฒนาขึ้นตามลำดับ ผู้วิจัยเชื่อว่าความร่วมมือที่จริงจังของผู้บริหาร อาจารย์ ผู้ปกครอง และนักเรียนจะทำให้คุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนของวิทยาลัยพณิชยการธนบุรีดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพออกสู่สังคมต่อไป

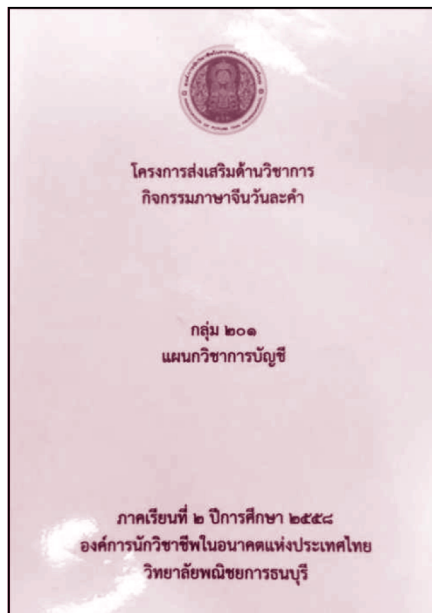

รูป 11 : วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี

(ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี วันที่ 27 มีนาคม 2559)

รูป 12 : สถานที่จัดกิจกรรมภาษาจีนวันละคำ
(ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี วันที่ 27 มีนาคม 2559)

รูป 13 : รายงานวิจัยสรุปโครงการกิจกรรมภาษาจีนวันละคำ
(ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี วันที่ 16 มีนาคม 2559)

ក្រាហ្វិកស្តង់ដារ ៨

ក្រសួងព័ត៌មាន : វិទ្យាស័យខ្មែរធីតាស្ថាប័នស្ថាប័ន

กรณีศึกษา : วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา⁸

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภาก่อตั้งขึ้นใน ปี พ.ศ. 2444 โดยใช้ชื่อว่าโรงเรียนเสาวภา หลังจากนั้น ได้มีการประกาศรวมสถานศึกษา 8 แห่งใน ปี พ.ศ. 2519 และต่อมาใน ปี พ.ศ. 2521 ได้มีประกาศของกระทรวงศึกษาธิการแยกวิทยาลัยอาชีวศึกษากรุงเทพมหานครออกเป็น 3 วิทยาลัย คือ วิทยาลัยเสาวภา วิทยาลัยธนบุรี วิทยาลัยเอี่ยมละออ กระทั่งเมื่อ ปี พ.ศ. 2523 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา และใช้ชื่อนี้เรื่อยมาถึงปัจจุบัน นับเวลาก่อตั้งสถานศึกษาแห่งนี้ได้ 115 ปี ปัจจุบัน เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในหลายสาขาวิชา เช่น แฟชั่นและสิ่งทอ อาหารและโภชนาการ คหกรรมศาสตร์ การโรงแรม ทัศนศิลป์ การออกแบบ ศิลปหัตถกรรม การพิมพ์สกรีน ออกแบบนิเทศศิลป์ และการบริหารงานคหกรรมศาสตร์

ในส่วนการเรียนการสอนภาษาจีน เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญของภาษาจีน ในปีการศึกษา 2556 จึงมีการเชิญอาจารย์พิเศษมาบรรยายความรู้เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมจีนให้นักศึกษาในสาขาวิชาต่างๆ ต่อมาปีการศึกษา 2557 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา เปิดสอนวิชาภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1 และภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 2 ให้นักศึกษา ปวช. สาขาวิชาการโรงแรม เรียนสัปดาห์ละ 2 คาบ ปีการศึกษา 2558 จัดให้มีการเรียนภาษาจีนในระดับ ปวช. สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ และสาขาวิชาการโรงแรม เรียนสัปดาห์ละ 2 คาบ และยังจัดให้มีการเรียนภาษาจีนในวิชาการสนทนาภาษาจีนสำหรับการทำงานในระดับ ปวส. สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ เรียนสัปดาห์ละ 2 คาบ

ในด้านสื่อการเรียนการสอน ระดับ ปวช. ได้เลือกใช้หนังสือเรียนภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1 และภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 2 เรียบเรียงโดย อาจารย์สุรัชย์ ปัทมดุงศักดิ์ สำนักพิมพ์แม็ค เอ็ดดูเคชั่น ส่วนระดับ ปวส. ใช้หนังสือเรียนภาษาจีนทรรษา (快乐汉语) สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยภาษาและวัฒนธรรมปักกิ่ง (Beijing Language and Culture University Press) และหนังสือเรียนของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) เน้นการสนทนาภาษาจีนเพื่องานอาชีพ นอกจากนี้ อาจารย์ผู้สอนยังจัดหาเอกสารที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่างๆ มาใช้เพิ่มเติมในการเรียนการสอนอีกด้วย

⁸ ผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์สุภาณี พรพันธุ์ไพบูลย์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา ที่กรุณาให้สัมภาษณ์ ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา วันที่ 15 มกราคม 2559

ในด้านบุคลากรผู้สอนวิชาภาษาจีน ปัจจุบันวิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภาคมีอาจารย์สอนภาษาจีน 2 ท่าน ซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทในสาขาวิชาการศึกษาจำนวน 1 ท่าน สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทในสาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์จากมหาวิทยาลัยในประเทศจีนจำนวน 1 ท่าน อาจารย์ทั้งสองท่านศึกษาภาษาและวัฒนธรรมจีน เข้าร่วมอบรมภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์อย่างดี

ในด้านกิจกรรมภาษาและวัฒนธรรมจีน วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภาคเคยส่งนักศึกษาเข้าร่วมการแข่งขันพูดสุนทรพจน์ภาษาจีน

ในด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยหมิงเต๋า (Ming Dao University) สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) ได้มาเยี่ยมชมการเรียนการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ และแสดงเจตจำนงให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภาคไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยหมิงเต๋า อีกทั้งผู้บริหารของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภาคก็ได้มีโอกาสไปศึกษาดูงานที่มหาวิทยาลัยหมิงเต๋า และยังมีโครงการความร่วมมือแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างกัน มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อและการฝึกงานเพื่อหาประสบการณ์ โครงการความร่วมมือดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารทั้งสองฝ่ายเป็นอย่างดี และเชื่อว่าจะส่งผลดีต่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภาคได้มีการพัฒนาขึ้น และเชื่อว่าการมีโครงการความร่วมมือแลกเปลี่ยนนักศึกษา กับหน่วยงานอื่นดังกล่าวจะส่งผลให้ทุกฝ่าย กล่าวคือผู้บริหาร ผู้ปกครอง และนักศึกษา เห็นความสำคัญของภาษาจีน และนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนให้ดียิ่งขึ้น เพื่อผลิตนักศึกษาที่มีคุณภาพและเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานต่อไป

รูป 14 : วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภาค
(ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภาค วันที่ 8 เมษายน 2559)

รูป 15 : หนังสือเรียนวิชาภาษาจีนระดับ ปวช. (เรียบเรียงโดย สุรัชชัย ปัทมผดุงศักดิ์ สำนักพิมพ์แม่แคเอ็ดดูเคชั่น) (ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ 11 มกราคม 2559)

รูป 16 : หนังสือเรียนวิชาภาษาจีนระดับ ปวส. (สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยภาษาและวัฒนธรรมปักกิ่ง) (ที่มารูป : ผู้วิจัยถ่ายที่บริษัท นานมี จำกัด วันที่ 1 เมษายน 2559)

ภาคผนวก 7

แบบสอบถาม

**โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอน
ภาษาจีนในประเทศไทย : ระดับอาชีวศึกษา**

แบบสอบถามนี้เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษาในประเทศไทย และนำผลจากการศึกษามาใช้เป็นข้อมูลเพื่อเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษา ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้จะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่าง

1. ชื่อสถานศึกษา.....
2. ที่อยู่
เลขที่..... หมู่ที่..... ตรอก/ซอย..... ถนน.....
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์..... อีเมล.....
3. เปิดสอนภาษาจีนเมื่อปี พ.ศ.

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษา

คำชี้แจง : โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่าง และใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. ด้านการบริหารจัดการ

- 1.1 สถานศึกษาของท่านมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนหรือไม่
 มี ไม่มี
- 1.2 สถานศึกษาของท่านมีการกำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างชัดเจนหรือไม่
 มี ไม่มี
- 1.3 ถ้ามี ใครคือผู้รับผิดชอบการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของสถานศึกษาของท่าน (ตอบได้เพียง 1 ข้อ)
 ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
 หัวหน้าแผนกวิชาภาษาต่างประเทศ ครูสอนภาษาจีนชาวไทย
 ครูสอนภาษาจีนชาวจีนที่สถานศึกษาจัดหาเองและ/หรือครูอาสาสมัครชาวจีน
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- 1.4 ผู้ที่มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของสถานศึกษาของท่านคือใครบ้าง (ตอบได้หลายข้อ)
 ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
 หัวหน้าแผนกวิชาภาษาต่างประเทศ ครูสอนภาษาจีนชาวไทย
 ครูสอนภาษาจีนชาวจีนที่สถานศึกษาจัดหาเองและ/หรือครูอาสาสมัครชาวจีน
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

1.5 สถานศึกษาของท่านมีการใช้ข้อมูลใดในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน (ตอบได้หลายข้อ)

- นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของกลุ่มสถานศึกษารัฐบาล
 นโยบายของกลุ่มสถานศึกษาเอกชน นโยบายของสถานศึกษาของท่านเอง
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

1.6 สถานศึกษาของท่านมีการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่กำหนดไว้หรือไม่

- มี ไม่มี

1.7 สถานศึกษาของท่านมีการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่กำหนดไว้อย่างไร (ตอบได้หลายข้อ)

- จัดให้มีการประชุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน
 มีการกำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบในส่วนต่างๆ
 มีการติดตามผลการดำเนินการในส่วนต่างๆ เป็นระยะ
 มีการวิเคราะห์ปัญหาในด้านต่างๆของการจัดการเรียนการสอน
 มีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการ
 ให้ครูทำแผนการสอนและบันทึกการสอน
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

1.8 สถานศึกษาของท่านมีการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่กำหนดไว้ในส่วนใดบ้าง (ตอบได้หลายข้อ)

- หลักสูตร สื่อการสอน ผู้สอน
 ผู้เรียน อื่นๆ (โปรดระบุ).....

1.9 สถานศึกษาของท่านมีการประเมินผลการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่กำหนดไว้หรือไม่

- มี ไม่มี

1.10 สถานศึกษาของท่านมีการประเมินผลการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่กำหนดไว้อย่างไร (ตอบได้หลายข้อ)

- สำนวความความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน
 จัดประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานและวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ
 มีการทำรายงานเพื่อสรุปผลการดำเนินงาน
 สำนวความความคิดเห็นของนักเรียน
 สำนวความความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน

1.11 สถานศึกษาของท่านมีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนหรือไม่

- มี ไม่มี

2. ด้านหลักสูตร

2.1 วันและเวลาเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ เรียนทุกวัน เวลากลางวัน	☐ เรียนทุกวัน เวลาเย็น
☐ เรียนวันจันทร์-ศุกร์ เวลากลางวัน	☐ เรียนวันจันทร์-ศุกร์ เวลาเย็น
☐ เรียนวันเสาร์-อาทิตย์ เวลากลางวัน	☐ เรียนวันเสาร์-อาทิตย์ เวลาเย็น
☐ เลือกเวลาเรียนจนจบหลักสูตร	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2.2 รายวิชาภาษาจีนที่เปิดสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ปวช.1	ปวช.2	ปวช.3
☐ ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1	☐ ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1	☐ ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1
☐ ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 2	☐ ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 2	☐ ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 2
☐ ภาษาจีนขั้นสูง	☐ ภาษาจีนขั้นสูง	☐ ภาษาจีนขั้นสูง
☐ สนทนาภาษาจีน	☐ สนทนาภาษาจีน	☐ สนทนาภาษาจีน
☐ อื่นๆ (โปรดระบุทั้งรายวิชาและระดับชั้น).....		

ปวส.1	ปวส.2
☐ ภาษาและวัฒนธรรมจีน	☐ ภาษาและวัฒนธรรมจีน
☐ การสนทนาภาษาจีนสำหรับการทำงาน	☐ การสนทนาภาษาจีนสำหรับการทำงาน
☐ ภาษาจีนขั้นสูง	☐ ภาษาจีนขั้นสูง
☐ สนทนาภาษาจีน	☐ สนทนาภาษาจีน
☐ อื่นๆ (โปรดระบุทั้งรายวิชาและระดับชั้น).....	

2.3 จำนวนชั่วโมงเรียน (คาบเรียน)/สัปดาห์/รายวิชา

☐ 2 ชั่วโมง (คาบเรียน)	☐ 3-4 ชั่วโมง (คาบเรียน)
☐ 5-6 ชั่วโมง (คาบเรียน)	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2.4 กิจกรรมเสริมหลักสูตร

- กิจกรรมแข่งขันพูดสุนทรพจน์ภาษาจีน
- กิจกรรมแข่งขันร้องเพลงจีน
- กิจกรรมแข่งขันตอบคำถามความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประเทศจีน
- กิจกรรมวันตรุษจีน
- กิจกรรมวันไหว้พระจันทร์
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. ด้านสื่อการเรียนการสอน

3.1 สื่อการเรียนการสอนที่ใช้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- หนังสือเรียน
 - 《体验汉语》 โดย สำนักงาน Hanban, Higher Education Press
 - 《快乐汉语》 โดย สำนักงาน Hanban, People's Education Press
 - 《汉语教程》 โดย Yang Jizhou, Beijing Language and Culture University Press
 - 《汉语教程》 โดย กิตติ พรพิมลวัฒน์ สำนักพิมพ์เอ็มพันธ์

- 《中国语文》 โดย จงฟวง มณีวัฒนา และฉัตรดาร์พร มณีวัฒนา สำนักพิมพ์มณฑลการพิมพ์
- 《汉语入门》 โดย สุรัชย์ ปัทมผดุงศักดิ์ สำนักพิมพ์แม็คเอ็ดดูเคชั่น
- 《汉语应用》 โดย สุรัชย์ ปัทมผดุงศักดิ์ สำนักพิมพ์แม็คเอ็ดดูเคชั่น
- 《快乐学中文》 โดย GuoShaomei สำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์
- 《中国国话会话》 โดย ฉัตรดาร์พร มณีวัฒนา สำนักพิมพ์วัชรินทร์การพิมพ์
- 《职业基础华语》 โดย ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เรียบเรียงเอง (โปรดระบุ).....
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

- คอมพิวเตอร์
 - สื่อมัลติมีเดีย เช่น พาวเวอร์พอยท์(Power Point)
- สื่อออนไลน์ เช่น ยูทูบ (Youtube)
- ซีดี (CD) วีซีดี (VCD) หรือดีวีดี (DVD)
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3.2 ตัวอักษรจีนที่ใช้สอน

- เฉพาะตัวย่อ
- เฉพาะตัวเต็ม
- ทั้งตัวย่อและตัวเต็ม

3.3 การถอดเสียงภาษาจีนใช้ระบบ

- พินอิน
- จู้อิน
- ถอดเสียงด้วยภาษาไทย

3.4 ห้องปฏิบัติทางภาษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน

- มีและใช้ในการเรียนการสอนเป็นประจำ
- มีแต่ไม่ได้ใช้ในการเรียนการสอน
- ไม่มี

3.5 ห้องสมุดมีหนังสือเสริมความรู้ภาษาจีนหรือไม่

- มี
- ไม่มี

4. ด้านผู้สอน

4.1 สัญชาติ วุฒิการศึกษาสูงสุด และจำนวนของครูภาษาจีน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

4.1.1 ครูสัญชาติไทย

- มีประกาศนียบัตรด้านภาษาจีน คน ไม่ตรงวุฒิ คน
 - มีวุฒิปริญญาตรี ด้านภาษาจีน คน ไม่ตรงวุฒิ คน
 - มีวุฒิปริญญาโท ด้านภาษาจีน คน ไม่ตรงวุฒิ คน
 - มีวุฒิปริญญาเอก ด้านภาษาจีน คน ไม่ตรงวุฒิ คน
- มีประสบการณ์การสอน 1-5 ปี คน 6-10 ปี คน 10 ปีขึ้นไป คน

4.1.2 ครูสัญญาชาติจีนที่สถานศึกษาจัดหาเอง

- มีประกาศนียบัตรด้านภาษาจีน คน ไม่ตรงวุฒิ คน
- มีวุฒิปริญญาตรี ด้านภาษาจีน คน ไม่ตรงวุฒิ คน
- มีวุฒิปริญญาโท ด้านภาษาจีน คน ไม่ตรงวุฒิ คน
- มีวุฒิปริญญาเอก ด้านภาษาจีน คน ไม่ตรงวุฒิ คน
- มีประสบการณ์การสอน 1-5 ปี คน 6-10 ปี คน 10 ปีขึ้นไป คน

4.1.3 ครูอาสาสมัครจีน

- มีประกาศนียบัตรด้านภาษาจีน คน ไม่ตรงวุฒิ คน
- มีวุฒิปริญญาตรี ด้านภาษาจีน คน ไม่ตรงวุฒิ คน
- มีวุฒิปริญญาโท ด้านภาษาจีน คน ไม่ตรงวุฒิ คน
- มีวุฒิปริญญาเอก ด้านภาษาจีน คน ไม่ตรงวุฒิ คน
- มีประสบการณ์การสอน 1-5 ปี คน 6-10 ปี คน 10 ปีขึ้นไป คน

4.1.4 ครูสัญญาชาติอื่น เช่น ไต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย เป็นต้น (โปรดระบุสัญชาติ

- มีประกาศนียบัตรด้านภาษาจีน คน ไม่ตรงวุฒิ คน
- มีวุฒิปริญญาตรี ด้านภาษาจีน คน ไม่ตรงวุฒิ คน
- มีวุฒิปริญญาโท ด้านภาษาจีน คน ไม่ตรงวุฒิ คน
- มีวุฒิปริญญาเอก ด้านภาษาจีน คน ไม่ตรงวุฒิ คน
- มีประสบการณ์การสอน 1-5 ปี คน 6-10 ปี คน 10 ปีขึ้นไป คน

4.1.5 ครู/อาจารย์พิเศษ

- มีประกาศนียบัตรด้านภาษาจีน คน ไม่ตรงวุฒิ คน
- มีวุฒิปริญญาตรี ด้านภาษาจีน คน ไม่ตรงวุฒิ คน
- มีวุฒิปริญญาโท ด้านภาษาจีน คน ไม่ตรงวุฒิ คน
- มีวุฒิปริญญาเอก ด้านภาษาจีน คน ไม่ตรงวุฒิ คน
- มีประสบการณ์การสอน 1-5 ปี คน 6-10 ปี คน 10 ปีขึ้นไป คน

4.2 ภาษาที่ครูใช้สอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

4.2.1 ครูสัญชาติไทย

- ภาษาไทย
- ภาษาจีน
- ภาษาอังกฤษ

4.2.2 ครูสัญญาชาติจีนที่สถานศึกษาจัดหาเอง

- ภาษาไทย
- ภาษาจีน
- ภาษาอังกฤษ

4.2.3 ครูอาสาสมัครจีน

- ภาษาไทย
- ภาษาจีน
- ภาษาอังกฤษ

4.2.4 ครูสัญชาติอื่น เช่น ไต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย เป็นต้น (โปรดระบุสัญชาติ

- ภาษาไทย
- ภาษาจีน
- ภาษาอังกฤษ

4.2.5 ครู/อาจารย์พิเศษ

- ภาษาไทย
- ภาษาจีน
- ภาษาอังกฤษ

4.3 ชั่วโมง (คาบเรียน) สอนภาษาจีน

☐ ครูสัญชาติไทย	สอนสัปดาห์ละประมาณ	ชั่วโมง (คาบเรียน)
☐ ครูสัญชาติจีนที่สถานศึกษาจัดหาเอง	สอนสัปดาห์ละประมาณ	ชั่วโมง (คาบเรียน)
☐ ครูอาสาสมัครจีน	สอนสัปดาห์ละประมาณ	ชั่วโมง (คาบเรียน)
☐ ครูสัญชาติอื่น	สอนสัปดาห์ละประมาณ	ชั่วโมง (คาบเรียน)
☐ ครู/อาจารย์พิเศษ	สอนสัปดาห์ละประมาณ	ชั่วโมง (คาบเรียน)

5. ด้านผู้เรียน

5.1 จำนวนผู้เรียนปัจจุบัน (ปีการศึกษา 2557)

- 5.1.1 ปวช.1 มี ห้อง มีผู้เรียนทั้งหมด คน ในจำนวนนี้เรียนภาษาจีน คน
ผู้เรียนมีพื้นฐานภาษาจีนหรือไม่ ทุกคนมี บางคนมีบางคนไม่มี ไม่มีเลย
จำนวนผู้เรียนภาษาจีนเฉลี่ยต่อห้อง 20-30 30-40 40-50
เรียนเนื้อหาภาษาจีนต่อเนื่องจากชั้นม.3 หรือไม่ ใช่ ไม่ใช่ (เริ่มต้นใหม่)
- 5.1.2 ปวช.2 มี ห้อง มีผู้เรียนทั้งหมด คน ในจำนวนนี้เรียนภาษาจีน คน
ผู้เรียนมีพื้นฐานภาษาจีนหรือไม่ ทุกคนมี บางคนมีบางคนไม่มี ไม่มีเลย
จำนวนผู้เรียนภาษาจีนเฉลี่ยต่อห้อง 20-30 30-40 40-50
เรียนเนื้อหาภาษาจีนต่อเนื่องจากชั้นปวช.1 หรือไม่ ใช่ ไม่ใช่ (เริ่มต้นใหม่)
- 5.1.3 ปวช.3 มี ห้อง มีผู้เรียนทั้งหมด คน ในจำนวนนี้เรียนภาษาจีน คน
ผู้เรียนมีพื้นฐานภาษาจีนหรือไม่ ทุกคนมี บางคนมีบางคนไม่มี ไม่มีเลย
จำนวนผู้เรียนภาษาจีนเฉลี่ยต่อห้อง 20-30 30-40 40-50
เรียนเนื้อหาภาษาจีนต่อเนื่องจากชั้นปวช.2 หรือไม่ ใช่ ไม่ใช่ (เริ่มต้นใหม่)
- 5.1.4 ปวส.1 มี ห้อง มีผู้เรียนทั้งหมด คน ในจำนวนนี้เรียนภาษาจีน คน
ผู้เรียนมีพื้นฐานภาษาจีนหรือไม่ ทุกคนมี บางคนมีบางคนไม่มี ไม่มีเลย
จำนวนผู้เรียนภาษาจีนเฉลี่ยต่อห้อง 20-30 30-40 40-50
เรียนเนื้อหาภาษาจีนต่อเนื่องจากชั้นปวช.3 หรือไม่ ใช่ ไม่ใช่ (เริ่มต้นใหม่)
- 5.1.5 ปวส.2 มี ห้อง มีผู้เรียนทั้งหมด คน ในจำนวนนี้เรียนภาษาจีน คน
ผู้เรียนมีพื้นฐานภาษาจีนหรือไม่ ทุกคนมี บางคนมีบางคนไม่มี ไม่มีเลย
จำนวนผู้เรียนภาษาจีนเฉลี่ยต่อห้อง 20-30 30-40 40-50
เรียนเนื้อหาภาษาจีนต่อเนื่องจากชั้นปวส.1 หรือไม่ ใช่ ไม่ใช่ (เริ่มต้นใหม่)

5.2 จำนวนผู้เรียนภาษาจีน 3 ปีการศึกษาที่ผ่านมา

- ปวช.1 ปี 2554 คน ปี 2555 คน ปี 2556 คน
 ปวช.2 ปี 2554 คน ปี 2555 คน ปี 2556 คน
 ปวช.3 ปี 2554 คน ปี 2555 คน ปี 2556 คน
 ปวส.1 ปี 2554 คน ปี 2555 คน ปี 2556 คน
 ปวส.2 ปี 2554 คน ปี 2555 คน ปี 2556 คน

5.3 ประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ได้เปรียบเมื่อสมัครเรียนระดับสูงขึ้น
 หางานทำง่ายขึ้น
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

6.1 มีความร่วมมือด้านภาษาจีนกับหน่วยงานอื่นหรือไม่

- มี
 ไม่มี (ข้ามไปตอนที่ 3)

6.2 หน่วยงานที่มีความร่วมมือด้านภาษาจีน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

หน่วยงานภายในประเทศ

- ห้องเรียนขงจื้อ (โรงเรียน.....)
 สถาบันขงจื้อ (มหาวิทยาลัย.....)
 ศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน (โรงเรียน.....)
 สถาบันอาชีวศึกษาอื่น (โปรดระบุ.....)
 มหาวิทยาลัย (โปรดระบุ.....)
 บริษัทเอกชน (โปรดระบุ.....)
 มูลนิธิ (โปรดระบุ.....)
 อื่นๆ (โปรดระบุ.....)

หน่วยงานภายนอกประเทศ

- สำนักงาน Hanban
 สถาบันอาชีวศึกษาอื่น (โปรดระบุ.....)
 มหาวิทยาลัย (โปรดระบุ.....)
 บริษัทเอกชน (โปรดระบุ.....)
 มูลนิธิ (โปรดระบุ.....)
 อื่นๆ (โปรดระบุ.....)

6.3 ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่ทำความร่วมมือด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

หน่วยงานภายในประเทศ

- ด้านหลักสูตร (เช่น สนับสนุนการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน)
 ด้านสื่อการสอน (เช่น สนับสนุนสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน ทั้งหนังสือหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ)

- ด้านผู้สอน (เช่น สนับสนุนผู้สอนหรือแลกเปลี่ยนผู้สอนภาษาจีน)
- ด้านผู้เรียน (เช่น สนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานมาเรียนภาษาจีนที่สถานศึกษาของท่าน)
- ด้านทุนการศึกษา (เช่น ให้ทุนการศึกษาแก่อาจารย์หรือนักเรียน)
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

หน่วยงานภายนอกประเทศ

- ด้านหลักสูตร (เช่น สนับสนุนการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน)
- ด้านสื่อการสอน (เช่น สนับสนุนสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีน ทั้งหนังสือหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ)
- ด้านผู้สอน (เช่น สนับสนุนผู้สอนหรือแลกเปลี่ยนผู้สอนภาษาจีน)
- ด้านผู้เรียน (เช่น สนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานมาเรียนภาษาจีนที่สถานศึกษาของท่าน)
- ด้านทุนการศึกษา (เช่น ให้ทุนการศึกษาแก่อาจารย์หรือนักเรียน)
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษา

คำชี้แจง : โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษามากที่สุด

- 5 หมายถึง แสดงระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง แสดงระดับมาก
- 3 หมายถึง แสดงระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง แสดงระดับน้อย
- 1 หมายถึง แสดงระดับน้อยที่สุด

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษา	ระดับปัญหาและอุปสรรค				
	5	4	3	2	1
ด้านการบริหารจัดการ					
1. สถานศึกษาขาดระบบในการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนที่ดี					
2. ระบบการประเมินการบริหารจัดการการเรียนการสอนภาษาจีนยังขาดประสิทธิภาพ					
3. ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบหลักสูตรภาษาจีนไม่ให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาจีน					
4. ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบหลักสูตรภาษาจีนไม่ใช่ผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาคัดเลือกผู้สอนภาษาจีน					

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ระดับอาชีวศึกษา	ระดับปัญหาและอุปสรรค				
	5	4	3	2	1
ด้านหลักสูตร					
<ol style="list-style-type: none"> หลักสูตรขาดความทันสมัยที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน หลักสูตรขาดการพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน หลักสูตรขาดความเหมาะสมสำหรับผู้เรียน สถานศึกษาขาดการปรับปรุงหลักสูตรและรายวิชาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาไม่มีแนวทางการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร สถานศึกษาไม่มีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนแต่ละระดับชั้นให้เหมาะกับวัยและศักยภาพ สถานศึกษาไม่มีการจัดทำคู่มือการใช้หลักสูตร หลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนยังไม่เชื่อมโยงกับหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (สำหรับระดับปวช.) และระดับปวช. (สำหรับระดับปวส.) ผู้รับผิดชอบหลักสูตรขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรภาษาจีน 					
ด้านสื่อการเรียนการสอน					
<ol style="list-style-type: none"> หนังสือเรียนในแต่ละระดับชั้นไม่ต่อเนื่องกันและไม่เป็นระบบ หนังสือเรียนที่ใช้ไม่เหมาะสมกับผู้เรียน ขาดแคลนสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมกับวิชาในหลักสูตร ขาดแคลนสื่อการสอนที่ทันสมัยและหลากหลาย ไม่มีสื่อการสอนเพียงพอในการจัดการเรียนการสอน ไม่นำสื่อการสอนมาใช้ในการเรียนการสอน ไม่สามารถพัฒนาสื่อการสอนที่มีคุณภาพได้เอง ไม่มีงบประมาณเพียงพอให้ครูจัดทำสื่อการสอน ห้องปฏิบัติการสอนภาษาจีนมีไม่เพียงพอ 					
ด้านผู้สอน					
<ol style="list-style-type: none"> จำนวนผู้สอนไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ผู้สอนขาดประสบการณ์ ความชำนาญ ความรู้ความสามารถทางวิชาการในการสอนภาษาจีน ผู้สอนมีภาระงานอื่นมาก ทำให้ไม่สามารถทุ่มเทกับการสอนภาษาจีนได้เท่าที่ควร ผู้สอนลาออกบ่อย ทำให้การดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง 					

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ระดับอาชีวศึกษา	ระดับปัญหาและอุปสรรค				
	5	4	3	2	1
ด้านผู้สอน (ต่อ)					
5. สถานศึกษาขาดการจัดหลักสูตรอบรมเทคนิคการสอนภาษาจีนให้แก่ครูสอนภาษาจีน					
6. สถานศึกษาขาดระบบการวัดระดับความรู้ผู้สอนภาษาจีน					
7. การเปลี่ยนครูอาสาสมัครชาวจีนบ่อยครั้งทำให้ไม่สามารถพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนได้อย่าง					
8. สถานศึกษาพึ่งพาครูอาสาสมัครชาวจีนมากเกินไป โดยไม่ได้เน้นการพัฒนาผู้สอนสัญชาติไทย					
9. สถานศึกษาไม่สนับสนุนให้ครูภาษาจีนเข้าอบรมหรือศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านการสอนภาษาจีน					
10. ผู้สอนชาวต่างประเทศไม่สามารถควบคุมชั้นเรียนได้					
11. ผู้สอนชาวต่างประเทศไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนได้ดีเท่าที่ควร					
12. ผู้สอนชาวต่างประเทศไม่สามารถช่วยงานด้านอื่นได้ ภาระส่วนใหญ่ตกอยู่กับอาจารย์ชาวไทย					
ด้านผู้เรียน					
1. ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญในการเรียนภาษาจีน ทำให้ไม่ตั้งใจเรียน					
2. ผู้เรียนมีปัญหาในการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับวิชาที่เรียนจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ด้วยตนเอง					
3. ผู้เรียนขาดทักษะในการเรียนรู้แบบการพึ่งพาตนเอง					
4. ผู้เรียนขาดสภาพแวดล้อมทางภาษาจีน					
5. จำนวนผู้เรียนต่อห้องมากเกินไป ทำให้ผู้สอนดูแลได้ไม่ทั่วถึง					
ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก					
1. สถานศึกษาขาดความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก					
2. สถานศึกษาขาดหน่วยงานกลางในการประสานงานเพื่อสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก					
3. การสนับสนุนที่ได้รับจากหน่วยงานภายนอกไม่ตรงกับความต้องการที่เป็นจริง					
4. สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก แต่ไม่ต่อเนื่อง					
5. กระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทยขาดความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการของประเทศจีนในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนที่เป็นรูปธรรม					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง : โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอาชีวศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

1. ด้านการบริหารจัดการ

.....
.....
.....

2. ด้านหลักสูตร

.....
.....
.....

3. ด้านสื่อการเรียนการสอน

.....
.....
.....

4. ด้านผู้สอน

.....
.....
.....

5. ด้านผู้เรียน

.....
.....
.....

6. ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก

.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก 8
รายชื่อสถาบันอาชีวศึกษาของรัฐที่สอนภาษาจีน
ปีการศึกษา 2557

ลำดับ	สถาบันอาชีวศึกษา	จังหวัด	เลขที่	หมู่	ซอย	ถนน	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	รหัสไปรษณีย์	โทรศัพท์	โทรสาร
ส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร) (13 แห่ง)											
1	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา	กรุงเทพมหานคร	377	-	-	บ้านหม้อ	วังบูรพาภิรมย์	พระนคร	10200	0-2222-1786	0-2225-9781
2	วิทยาลัยการอาชีพกาญจนภิเษกหนองจอก	กรุงเทพมหานคร	66	8	6	ร่วมพัฒนา	ลำผักชี	หนองจอก	10530	0-2988-7739	0-2988-7990
3	วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา	กรุงเทพมหานคร	474/2	-	-	สี่พระยา	มหาพฤฒาราม	บางรัก	10500	0-2236-1312	0-2233-2252
4	วิทยาลัยพณิชยการบางนา	กรุงเทพมหานคร	22	-	บางนาตราด1	บางนา-ตราด	บางนา	บางนา	10260	0-2393-7292	0-2393-0614
5	วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี	กรุงเทพมหานคร	57	-	-	สีหบุรานุกิจ	มีนบุรี	มีนบุรี	10510	0-2517-5134	0-2518-1200
6	วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร	กรุงเทพมหานคร	73	18	คู้มเกล้า	คู้มเกล้า	แสนแสบ	มีนบุรี	10510	0-2393-7292	0-2393-0614
7	วิทยาลัยอาชีวศึกษารามบุรี	กรุงเทพมหานคร	182	-	พณิชยการรามบุรี	เจริญสมิทวงศ์	วัดท่าพระ	บางกอกใหญ่	10600	0-2412-3411	0-2412-3486
8	วิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี	กรุงเทพมหานคร	159	-	-	เชียงใหม่	คลองสาน	คลองสาน	10600	0-2437-5371	0-2437-5371
9	วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี	กรุงเทพมหานคร	20	-	เจริญสมิทวงศ์ 13	เจริญสมิทวงศ์	ตูทสุวรรค์	ภาษีเจริญ	10160	0-2467-0571	0-2467-0571
10	วิทยาลัยพณิชยการเขตุน	กรุงเทพมหานคร	126	-	-	ประชาจตุทิศ	ราษฎร์บูรณะ	ราษฎร์บูรณะ	10140	0-2427-3399	0-2427-5066
11	วิทยาลัยพณิชยการอินทรชัย	กรุงเทพมหานคร	467	-	รามคำแหง 39	รามคำแหง	พลับพลา	วังทองกลาง	10310	0-2314-5401	0-2319-3616
12	วิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยวกรุงเทพ	กรุงเทพมหานคร	11	-	เลียบคลองสอง 19	เลียบคลองสอง	สามวาตะวันออก	คลองสามวา	10510	0-2914-3172	0-2914-3172
13	วิทยาลัยเทคนิคราชมิตรเกษม	กรุงเทพมหานคร	19	-	เอกชัย 116	เอกชัย	บางบอน	บางบอน	10150	0-2415-0503	0-2416-0144
ภาคกลาง (10 แห่ง)											
14	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี	สิงห์บุรี	643	-	-	นายจันทนวดเขียว	บางพุทรา	เมือง	16000	0-3651-2515	0-3651-1244
15	วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรีแห่งที่ 2	สิงห์บุรี	49	1	-	-	โพธิ์ประจักษ์	ท่าช้าง	16140	0-3659-7456	0-3659-7515
16	วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี	ลพบุรี	323	-	-	นารายณ์มหาราช	ทะเลชุบศร	เมือง	15000	0-3641-1083	0-3641-1666
17	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี	ลพบุรี	26	4	-	-	พัฒนานิคม	พัฒนานิคม	15140	0-3649-1370	0-3649-1370
18	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี	สระบุรี	555	-	-	พิชัยมงคลสงคราม	ปากเพรียว	เมือง	18000	0-3621-1016	0-3622-1222
19	วิทยาลัยการอาชีพโพธิ์ทอง	อ่างทอง	53	2	-	-	เจ้าฉ่ำ	โพธิ์ทอง	14120	0-3569-1848	0-3569-1848
20	วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา	พระนครศรีอยุธยา	2	3	-	เดชาอุษ	หอรัตนไตร	พระนครศรีอยุธยา	13000	0-3524-1211	0-3524-2211

ลำดับ	สถาบันอุดมศึกษา	จังหวัด	เลขที่	หมู่	ซอย	ถนน	แขวง/ตำบล	เขตอำเภอ	รหัสไปรษณีย์	โทรศัพท์	โทรสาร
21	วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี	ปทุมธานี	79	5	-	-	บ้านกลาง	เมือง	12000	0-2581-6390	0-2975-6426
22	วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	336	1	-	สุขุมวิท	บางไผ่	เมือง	10280	0-2323-9009	0-2323-9010
23	วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	274	-	-	สุขุมวิท	ปากน้ำ	เมือง	10270	0-2395-3935	0-2395-3935
ภาคตะวันออก (18 แห่ง)											
24	วิทยาลัยเทคนิคนครนายก	นครนายก	116	1	-	นครนายก-รังสิต	พรหมณี	เมือง	26000	0-3731-1025	0-3731-1025
25	วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี	ปราจีนบุรี	908	-	-	ปราจีนบุรี	หน้าเมือง	เมือง	25000	0-3721-1068	0-3721-1068
26	วิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี	ปราจีนบุรี	306/1	-	-	ราชบุรี	หน้าเมือง	เมือง	25000	0-3721-2220	0-3721-2220
27	วิทยาลัยการอาชีพกบินทร์บุรี	ปราจีนบุรี	202	3	-	-	ลาดตะเคียน	กบินทร์บุรี	25110	0-3728-8133	0-3728-8144
28	วิทยาลัยการอาชีพวังน้ำเย็น	สระแก้ว	104	13	-	จันทร์-สระแก้ว	วังน้ำเย็น	วังน้ำเย็น	27210	0-3725-2066	0-3725-2066
29	วิทยาลัยเทคนิคสระแก้ว	สระแก้ว	200	11	-	วัฒนานคร	วัฒนานคร	วัฒนานคร	27160	0-3726-1535	0-3726-1675
30	วิทยาลัยเทคนิคจันทรา	ฉะเชิงเทรา	12	-	-	มหาจักรพรรดิ	หน้าเมือง	เมือง	24000	0-3851-1211	0-3851-2331
31	วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา	ฉะเชิงเทรา	154	-	-	มรุพงษ์	นาเมือง	เมือง	24000	0-3851-1142	0-3851-3863
32	วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี	ชลบุรี	388	5	-	สุขุมวิท	บ้านสวน	เมือง	20000	0-3827-7043	0-3828-6110
33	วิทยาลัยเทคนิคพัทยา	ชลบุรี	15/17	2	หนองเตาใหญ่	สุขุมวิท	นาเกลือ	บางละมุง	20150	0-3822-1643	0-3822-1818
34	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์ (ชลบุรี)	ชลบุรี	37	3	-	-	บ้านเก่า	พานทอง	20160	0-3844-7241	0-3844-7243
35	วิทยาลัยเทคนิคระยอง	ระยอง	86/13	-	-	ตากสิมหาราช	ท่าประจูดู	เมือง	21000	0-3861-0152	0-3887-0717
36	วิทยาลัยสารพัดช่างระยอง	ระยอง	2	-	สุขุมวิท 11	สุขุมวิท	ห้วยโป่ง	เมือง	21150	0-3868-5383	0-3869-1829
37	วิทยาลัยการอาชีพแกลง	ระยอง	333	8	-	บ้านโป่ง-แกลง	กระแสบน	แกลง	21110	0-3899-2022	0-3867-4991
38	วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย	ระยอง	11	11	-	-	หนองตะลอก	บ้านค่าย	21120	0-3889-2039	0-3889-2292
39	วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี	จันทบุรี	44/3	-	-	จันทคามวิถี	ตลาดหลวง	เมือง	22000	0-3931-1198	0-3931-1699
40	วิทยาลัยเทคนิคตราด	ตราด	43	-	-	ท่าเรือช้าง	วังกระแจะ	เมือง	23000	0-3952-0230	0-3951-1172
41	วิทยาลัยสารพัดช่างตราด	ตราด	236	-	-	หลักเมือง	บางพระ	เมือง	23000	0-3951-2172	0-3952-0530

ลำดับ	สถาบันขอศึกษา	จังหวัด	เลขที่	หมู่	ชอย	ถนน	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	รหัสไปรษณีย์	โทรศัพท์	โทรสาร
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (18 แห่ง)											
42	วิทยาลัยการอาชีพแก่งคร้อ	ชัยภูมิ	189	3	-	ชัยภูมิ-ภูเขียว	ช่องสามหมอน	แก่งคร้อ	36150	0-4488-2092	0-4488-2239
43	วิทยาลัยเทคนิคนครราชสีมา	นครราชสีมา	508	-	กิ่งสวายเรียง	สุรนารี	ในเมือง	เมือง	30000	0-4424-2002	0-4425-4950
44	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา	นครราชสีมา	272	-	-	มิตรภาพ	ในเมือง	เมือง	30000	0-4425-6885	0-4424-2001
45	วิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยวนครราชสีมา	นครราชสีมา	197	2	-	เพชรมาตุลา	มะเรียง	เมือง	30000	0-4422-0866	0-4422-0866
46	วิทยาลัยเทคนิคสุรนารี	นครราชสีมา	113	7	-	-	ท่าอ่าง	โชคชัย	30190	0-4493-5012	0-4493-5014
47	วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์	บุรีรัมย์	322	-	-	จيزة	ในเมือง	เมือง	31000	0-4461-1079	0-4461-1472
48	วิทยาลัยการอาชีพสตึก	บุรีรัมย์	100	23	-	บุรีรัมย์- มหาสารคาม	นิคม	สตึก	31150	0-4468-0114	0-4468-0114
49	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุรินทร์	สุรินทร์	426	-	-	เทศบาล1	ในเมือง	เมือง	32000	0-4451-1191	0-4451-2697
50	วิทยาลัยการอาชีพศีขรภูมิ	สุรินทร์	20	1	-	สุรินทร์-ศรีสะเกษ	ระแงง	ศรีขรภูมิ	32110	0-4456-0120	0-4456-0489
51	วิทยาลัยการอาชีพสังขะ	สุรินทร์	49	7	-	โชคชัย-เดชอุดม	บ้านขบ	สังขะ	32150	0-4457-1639	0-4457-1110
52	วิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ	ศรีสะเกษ	319	8	-	กสิกรรม	หนองครก	เมือง	33000	0-4561-2886	0-4561-2698
53	วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี	อุบลราชธานี	410	-	-	พรมราช	ในเมือง	เมือง	34000	0-4525-4654	0-4524-5294
54	วิทยาลัยการอาชีพเขมราฐ	อุบลราชธานี	128	5	-	-	หนองนกทา	เขมราฐ	34170	0-4542-8035	0-4542-8035
55	วิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม	อุบลราชธานี	377	30	-	โชคชัย-เดชอุดม	เมืองเดช	เดชอุดม	34160	0-4531-9600	0-4536-2098
56	วิทยาลัยเทคนิคตระการพิชญ์	อุบลราชธานี	11	10	-	อุบลตระการกรม.40	เซเป็ด	ตระการพิชญ์	34130	0-4542-7532	0-4542-7531
57	วิทยาลัยเทคนิคอำนาจเจริญ	อำนาจเจริญ	135	9	-	ขงงบูร	นาฝื่อ	เมือง	37000	0-4551-1987	0-4551-1987
58	วิทยาลัยเทคนิคยโสธร	ยโสธร	96	1	-	-	สำราญ	เมือง	35000	0-4570-9100	0-4570-9199
59	วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ	บึงกาฬ	101	4	-	แสนประเสริฐ-นาบ้าน	วิศิษฐ์	บึงกาฬ	38000	0-4249-1579	0-4249-1639
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (25 แห่ง)											
60	วิทยาลัยเทคนิคเลย	เลย	272	-	-	เจริญรัฐ	กุดป่อง	เมือง	42000	0-4281-1591	0-4281-2568
61	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย	เลย	1/6	-	-	ขุนสาย	กุดป่อง	เมือง	42000	0-4281-1284	0-4283-0832

ลำดับ	สถาบันอาชีวศึกษา	จังหวัด	เลขที่	หมู่	ซอย	ถนน	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	รหัสไปรษณีย์	โทรศัพท์	โทรสาร
62	วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี	อุดรธานี	7	1	-	-	หนองไม้	เมือง	41330	0-4229-5254	0-4229-5254
63	วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี	อุดรธานี	8	-	-	โพธิ์ศรี	หมากแข้ง	เมือง	41000	0-4224-6690	0-4224-3236
64	วิทยาลัยการอาชีพกุมภวาปี	อุดรธานี	301	1	-	มิตรภาพอุดร-ขอนแก่น	ปะโค	กุมภวาปี	41370	0-4233-1988	0-4233-1988
65	วิทยาลัยการอาชีพหนองหาน	อุดรธานี	572	6	-	หนองหาน - กุมภวาปี	หนองหาน	หนองหาน	41130	0-4226-1289	0-4226-1289
66	วิทยาลัยการอาชีพบ้านผือ	อุดรธานี	417	1	-	บริเวณภูมิเขตต์	บ้านผือ	บ้านผือ	41160	0-4228-2133	0-4228-1583
67	วิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยวอุดรธานี	อุดรธานี	88	14	-	มิตรภาพ	เชียงหวาง	เพ็ญ	41150	0-4225-1407	0-4225-1406
68	วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย	หนองคาย	306	5	-	มิตรภาพ	โพธิ์ชัย	เมือง	43000	0-4241-1776	0-4241-2458
69	วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมบริการหนองคาย	หนองคาย	174/1	1	-	แก้ววรุฒิ	มีชัย	เมือง	43000	0-4241-1244	0-4241-245
70	วิทยาลัยการอาชีพสว่างแดนดิน	สกลนคร	784	11	-	อุตสาหกรรมกัตติ	สว่างแดนดิน	สว่างแดนดิน	47110	0-4272-1991	0-4272-1992
71	วิทยาลัยเทคนิคนครพนม	นครพนม	270	-	-	เมืองนคร	ในเมือง	เมือง	48000	0-4251-2434	0-4251-2435
72	วิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด	ร้อยเอ็ด	210	-	-	ราชการดำรง	ในเมือง	เมือง	45000	0-4351-1289	0-4351-3039
73	วิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ด	ร้อยเอ็ด	115	-	-	สุริยเดชบำรุง	ในเมือง	เมือง	45000	0-4351-1430	0-4351-1430
74	วิทยาลัยการอาชีพร้อยเอ็ด	ร้อยเอ็ด	177	-	-	รณชัยชาญยุทธ	ในเมือง	เมือง	45000	0-4351-1602	0-4351-3862
75	วิทยาลัยเกษตรและเทคนิคร้อยเอ็ด	ร้อยเอ็ด	235	4	-	แจ้งสนิท	นิเวศน์	ธวัชบุรี	45170	0-4356-9118	0-4356-9118
76	วิทยาลัยการอาชีพห้วยผึ้ง	กาฬสินธุ์	8	10	-	กม.1-2	นิคมห้วยผึ้ง	ห้วยผึ้ง	46240	0-4383-4282	0-4383-4282
77	วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม	มหาสารคาม	579	-	-	นครสวรรค์	ตลาด	เมือง	44000	0-4371-1371	0-4372-1865
78	วิทยาลัยการอาชีพวัฒนภูมิพิสัย	มหาสารคาม	57	6	-	-	ก้านปู	พัฒนภูมิพิสัย	44110	0-4373-1030	0-4373-1030
79	วิทยาลัยเทคนิควาปีปทุม	มหาสารคาม	142	7	-	วชิระจตุรภัทรพินบาน	หนองแสง	วาปีปทุม	44120	0-4379-8380	0-4379-8622
80	วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น	ขอนแก่น	1/1	-	-	หลังเมือง	ในเมือง	เมือง	40000	0-4323-6538	0-4323-7757
81	วิทยาลัยเทคนิคชุมแพ	ขอนแก่น	271	14	-	แพ่งโท	หนองไม้	ชุมแพ	40130	0-4331-1020	0-4331-2945
82	วิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่	ขอนแก่น	113	2	-	หนองน้ำใส	บ้านไผ่	บ้านไผ่	40110	0-4327-2129	0-4327-2129

ลำดับ	สถาบันอาชีวศึกษา	จังหวัด	เลขที่	หมู่	ชอย	ถนน	แขวง/ตำบล	เขตอำเภอ	รหัสไปรษณีย์	โทรศัพท์	โทรสาร
83	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีขอนแก่น	ขอนแก่น	176	7	-	แจ้งสนิท	กุดเค้า	มัญจาคีรี	40160	0-4328-9194	0-4328-9193
84	วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น	ขอนแก่น	172	3	-	-	ชนบท	ชนบท	401801	0-4328-6218	0-4328-6031
ภาคเหนือตอนบน (14 แห่ง)											
85	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย	เชียงราย	670	-	-	ธนาสัย	เวียง	เมือง	57000	0-5371-3036	0-5371-1561
86	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงราย	เชียงราย	51	6	-	-	ริมกก	เมือง	57100	0-5367-4350	0-5367-4349
87	วิทยาลัยการอาชีพเชียงราย	เชียงราย	324	13	-	เสียงราย-หิง	ท่าสาย	เมือง	57000	0-5377-4589	0-5377-4584
88	วิทยาลัยการอาชีพหิง	เชียงราย	191	15	-	พิศาล	เวียง	หิง	57160	0-5379-5526	0-5379-5511
89	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่	เชียงใหม่	167	-	-	พระปกเกล้า	ศรีภูมิ	เมือง	50200	0-5322-1493	0-5321-7310
90	วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่	เชียงใหม่	49	5	-	หัวแก้ว	ช้างเผือก	เมือง	50300	0-5321-1592	0-5321-1468
91	วิทยาลัยการอาชีพจอมทอง	เชียงใหม่	619	15	-	จอมทอง- ดอยอินทนนท์	ช่วงป่า	จอมทอง	50160	0-5334-1872	0-5334-1485
92	วิทยาลัยการอาชีพฝาง	เชียงใหม่	199	11	-	โตตนา	แม่สุ่น	ฝาง	50110	0-5334-6819	0-5334-6818
93	วิทยาลัยเทคนิคน่าน	น่าน	2	-	-	รอบกำแพงเมือง ทิศตะวันตก	ในเมือง	เมือง	55000	0-5471-0962	0-5471-0711
94	วิทยาลัยการอาชีพปัว	น่าน	237	1	-	น่าน-ทุ่งช้าง	ปัว	ปัว	55120	0-5479-1326	0-5479-1327
95	วิทยาลัยเทคนิคพะเยา	พะเยา	355	11	-	สนามกีฬา	ด้อม	เมือง	56000	0-5488-7200	0-5488-7198
96	วิทยาลัยการอาชีพเชียงคำ	พะเยา	141	10	-	เชียงคำ-ปง	ฝายกวาง	เชียงคำ	56110	0-5488-3510	0-5488-3510
97	วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง	ลำปาง	272	-	-	-	หัวเวียง	เมือง	52000	0-5421-7101	0-5422-3058
98	วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุตรดิตถ์	อุตรดิตถ์	9	-	-	แปดวา	ท่าอิฐ	เมือง	53000	0-5541-1221	0-5541-2814
ภาคเหนือตอนล่าง (7 แห่ง)											
99	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีตาก	ตาก	208	3	-	สายเอเชีย	ประดาง	วังเจ้า	63000	0-5589-6567	0-5589-6567
100	วิทยาลัยพัฒนการรังษะพิษณุโลก	พิษณุโลก	410	1	-	บึงพระ-พิษณุโลก	บึงพระ	เมือง	65000	0-5533-7551	0-5533-7553
101	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย	สุโขทัย	108	-	-	สิงหวัฒน์	ธานี	เมือง	64000	0-5561-1789	0-5561-2419
102	วิทยาลัยเทคนิคเพชรบูรณ์	เพชรบูรณ์	212	-	-	สามัคคีชัย	ในเมือง	เมือง	67000	0-5671-1455	0-5671-1455

ลำดับ	สถาบันอาชีวศึกษา	จังหวัด	เลขที่	หมู่	ซอย	ถนน	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	รหัสไปรษณีย์	โทรศัพท์	โทรสาร
103	วิทยาลัยเทคนิคพิงดัต	พิงดัต	33	-	-	พิงดัต - กำแพงเพชร	ในเมือง	เมือง	66000	0-5661-1325	0-5661-1633
104	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครสวรรค์	นครสวรรค์	193	-	-	มาตุลี	ปากน้ำโพ	เมือง	60000	0-5622-1360	0-5622-1086
105	วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์	นครสวรรค์	155/1	1	-	-	นครสวรรค์คอก	เมือง	60000	0-5625-5347	0-5625-5395
ภาคตะวันตก (12 แห่ง)											
106	วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี	กาญจนบุรี	7	-	-	แสลงโต	บ้านหม้อ	เมือง	71000	0-3451-1124	0-3451-2446
107	วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี	สุพรรณบุรี	74	-	-	ถ.ขุนช้าง	ท่าพี่เลี้ยง	เมือง	72000	0-3552-2101	0-3552-3807
108	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี	สุพรรณบุรี	279	-	-	พระพิฆเนศ	ท่าพี่เลี้ยง	เมือง	72000	0-3551-1355	0-3552-4022
109	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี	สุพรรณบุรี	288	1	-	อุทอง-บ้านไร่	ด่านช้าง	ด่านช้าง	72180	0-3559-5055	0-3559-5055
110	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม	นครปฐม	90	-	เทศบาล5	เทศา	พระปฐมเจดีย์	เมือง	73000	0-3425-2790	0-3425-6806
111	วิทยาลัยการอาชีพนครปฐม	นครปฐม	58	2	-	-	ไร่ชิ่ง	สามพราน	73210	0-3432-1283	0-3432-1283
112	วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร	สมุทรสาคร	927	-	-	เศรษฐกิจ 1	มหาชัย	เมือง	74000	0-3441-1248	0-3441-1185
113	วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรสงคราม	สมุทรสงคราม	122	12	-	-	ลาดใหญ่	เมือง	75000	0-3471-6343	0-3471-6343
114	วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี	ราชบุรี	433	-	-	ศรีสุวิงค์	หน้าเมือง	เมือง	70000	0-3233-7228	0-3233-7477
115	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี	เพชรบุรี	300	-	-	ราชวิถี	คลองกระแซง	เมือง	76000	032-425557	032-425557
116	วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์	ประจวบคีรีขันธ์	302	-	-	สละชีพ	ประจวบ	เมือง	77000	0-3261-1130	0-3260-1588
117	วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล	ประจวบคีรีขันธ์	23437	-	-	เสียบัง	หัวหิน	หัวหิน	77110	0-3252-0500	0-3252-0481
ภาคใต้ตอนบน (10 แห่ง)											
118	วิทยาลัยเทคนิคระนอง	ระนอง	155	3	-	เพชรเกษม	บ้านมน	เมือง	85000	0-7781-1393	0-7782-1507
119	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี	สุราษฎร์ธานี	456/3	1	-	ตลาดใหม่	ตลาด	เมือง	84000	0-7728-2001	0-7727-2631
120	วิทยาลัยสารพัดช่างสุราษฎร์ธานี	สุราษฎร์ธานี	392	4	21	ชนเกษม	มะขามเตี้ย	เมือง	84000	0-7728-8360	0-7728-7577
121	วิทยาลัยเทคนิคพังงา	พังงา	326	-	-	เพชรเกษม	ท้ายช้าง	เมือง	82000	0-7641-2077	0-7641-2045
122	วิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต	ภูเก็ต	512	-	-	ภูเก็ต	ตลาดใหญ่	เมือง	83000	0-7621-4818	0-7621-1090

ลำดับ	สถาบันอาชีวศึกษา	จังหวัด	เลขที่	หมู่	ชอย	ถนน	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	รหัสไปรษณีย์	โทรศัพท์	โทรสาร
123	วิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ต	ภูเก็ต	42/20	-	-	รัตนโกสินทร์ 200 ปี	ตลาดเหนือ	เมือง	83000	0-7622-4283	0-7621-2741
124	วิทยาลัยเทคนิคกระบี่	กระบี่	89	-	-	ท่าเรือ	ปากน้ำโพ	เมือง	81000	0-7561-1796	0-7561-1797
125	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกระบี่	กระบี่	100	6	-	เหนือคลอง-เขาพนม	หัวยูง	เหนือคลอง	81130	0-7566-6021	0-7566-6067
126	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช	นครศรีธรรมราช	1076	-	-	ราชดำเนิน	คลัง	เมือง	80000	0-7535-6156	0-7534-1070
127	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครศรีธรรมราช	นครศรีธรรมราช	244	7	-	จันดี-บ้านส้อง	ช้างกลาง	ช้างกลาง	80250	0-7568-6313	0-7548-6314
ภาคใต้ตอนล่าง (7 แห่ง)											
128	วิทยาลัยเทคนิคตรัง	ตรัง	69	4	-	ตรัง-ปะเหลียน	บ้านควน	เมือง	92000	0-7522-5297	0-7550-1070
129	วิทยาลัยเทคนิคสตูล	สตูล	217	-	-	ศุภกานกุล	พินาน	เมือง	91000	0-7471-1107	0-7471-1110
130	วิทยาลัยเทคนิคพัทลุง	พัทลุง	248	-	-	รามศวร์	คูทสวรร์ค์	เมือง	95000	0-7461-3066	0-7461-3052
131	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา	สงขลา	74	-	-	รามวิถี	บอยาง	เมือง	90000	0-7431-1202	0-7431-3512
132	วิทยาลัยการอาชีพหลวงประจักษ์ศิลปาคม	สงขลา	1456	-	-	กาญจนนิษฐ์	หาดใหญ่	หาดใหญ่	90110	0-7423-2036	0-7424-6945
133	วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา	ยะลา	100	5	-	สาย 15	สะเตงนอก	เมือง	95000	0-7327-4806	0-7327-4803
134	วิทยาลัยการอาชีพเบตง	ยะลา	2	-	-	วิทยาลัยการอาชีพ 2	เบตง	เบตง	95110	0-7323-4111	0-7323-2295

ภาคผนวก ๘
รายชื่อสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนที่สอนภาษาจีน
ปีการศึกษา ๒๕๕๗

ลำดับ	สถาบันอาชีวศึกษา	จังหวัด	เลขที่	หมู่	ชอย	ถนน	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	รหัสไปรษณีย์	โทรศัพท์	โทรสาร
ส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร) (8 แห่ง)											
1	วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจและนิติศึกษา	กรุงเทพมหานคร	88/94	5	กรุงเทพมหานคร 2	พระยาสุเรนทร์	บางชัน	คลองสามวา	10510	0-2518-2202	0-2518-22-44
2	วิทยาลัยอาชีวศึกษาพาณิชยการจรัสสีทิววงศ์	กรุงเทพมหานคร	18	-	จรัญสีทิววงศ์ 41	จรัญสีทิววงศ์	อรุณอมรินทร์	บางกอกน้อย	10700	0-2434-6155	0-2433-3647
3	วิทยาลัยเทคโนโลยีพาณิชยการราชดำเนิน	กรุงเทพมหานคร	378	-	อัสราภาพ 42	อัสราภาพ	วัดอรุณ	บางกอกใหญ่	10600	0-2891-1610	0-2891-1610
4	วิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรพาณิชยการ	กรุงเทพมหานคร	2	-	-	มหาราช	พระบรมมหาราชวัง	พระนคร	10200	0-2622-1919	0-2622-1464
5	วิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรบริหารธุรกิจ	กรุงเทพมหานคร	2	-	-	มหาราช	พระบรมมหาราชวัง	พระนคร	10200	0-2622-1919	0-2622-1464
6	วิทยาลัยเทคโนโลยีสยามธุรกิจ โบทะลูโน้มีร์ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงมหมาทปรัง	กรุงเทพมหานคร	94	-	5	ราชปรารภ	พญาไท	ราชเทวี	10400	0-2251-5051	0-2251-5061
7	โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ	กรุงเทพมหานคร	101	-	สาทร 13	สาทรใต้	ยานนาวา	สาทร	10120	0-2675-5075	0-2675-5083
8	วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม	กรุงเทพมหานคร	3/22	4	เพชรเกษม 81	เพชรเกษม	หนองแขม	หนองแขม	10160	0-2811-2590	0-2811-2590
ภาคกลาง (6 แห่ง)											
9	วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์	นนทบุรี	20/29	-	งามวงศ์วาน 23	งามวงศ์วาน	บางเขน	เมือง	11000	0-2835-2555	0-2591-9126
10	วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์	ปทุมธานี	36/2	11	โยธา 5	-	คลองสอง	คลองหลวง	12120	0-2908-2392	0-2908-2534
11	วิทยาลัยเทคโนโลยีพาณิชยการอยุธยา	พระนครศรีอยุธยา	94	6	-	โรจนะ	ไผ่ลิง	พระนครศรีอยุธยา	13000	0-3533-5394	0-3533-5873
12	วิทยาลัยเทคโนโลยีเอเซียลพบุรี	ลพบุรี	5/45	3	ชุมชนนคร	นครสวรรค์	ป่าตาล	เมือง	15000	0-3661-3444	0-3662-6222
13	วิทยาลัยเทคโนโลยีสโรว์	ลพบุรี	95/11	4	-	พหลโยธิน	เขาสายอด	เมือง	15000	0-3641-2278	0-3641-2278
14	วิทยาลัยเทคโนโลยีสุวรรณภูมิบริหารธุรกิจ	สมุทรปราการ	27/5	21	-	คลองเอเชีย	บางพลีใหญ่	บางพลี	10540	0-2346-5361	0-2346-5360
ภาคตะวันออก (6 แห่ง)											
15	วิทยาลัยอาชีวศึกษาพาณิชยการปทุมธานี	ปทุมธานี	97	-	-	เทศบาลตรี	หน้าเมือง	เมือง	25000	0-3721-1401	0-3721-1401
16	โรงเรียนเทคโนโลยีเทคโนโลยี	สระแก้ว	888	2	-	สุรธรรม	ท่าเกษม	เมือง	27000	0-3744-7320	0-3744-7320
17	วิทยาลัยเทคโนโลยีชลบุรี	ชลบุรี	80/90	3	-	สุขุมวิท	เสม็ด	เมือง	20000	0-3878-4681	0-3878-4681
18	วิทยาลัยเทคโนโลยีอักษรพัทยา	ชลบุรี	189/30	11	-	เทพประสิทธิ์	หนองปรือ	บางละมุง	20150	0-3830-0164	0-3830-0626
19	วิทยาลัยเทคโนโลยีอักษรบริหารธุรกิจ	ระยอง	111/7	3	-	สุขุมวิท	บ้านฉาง	บ้านฉาง	21130	0-3860-4741	0-3860-4741

ลำดับ	สถาบันอาชีวศึกษา	จังหวัด	เลขที่	หมู่	ซอย	ถนน	แขวง/ตำบล	เขต/อำเภอ	รหัสไปรษณีย์	โทรศัพท์	โทรสาร
20	วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษาบริหารธุรกิจ	ระยอง	10/8	-	สุนทรภู่ 4	-	วังพร้าว	แกลง	21110	0-3802-6400	0-3802-6401
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (7 แห่ง)											
21	วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างกลเทคนิคการนครราชสีมา	นครราชสีมา	702	-	-	กึ่งกลาง	ในเมือง	เมือง	30000	0-4492-4111	0-4492-4112
22	วิทยาลัยอาชีวศึกษากุศลโนโลยี	นครราชสีมา	148	-	-	มิตรภาพ	ปากช่อง	ปากช่อง	30130	0-4431-1211	0-4431-1211
23	วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจไทยคง	นครราชสีมา	189/3-5	8	-	-	เมืองคง	คง	30260	0-4446-9341	0-4446-9341
24	วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจภัทระทานทราย	บุรีรัมย์	149/2	9	-	สะพานทรายตาพระยา	-	สะพานทราย	31170	0-4464-9327	0-4464-9327
25	วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจรักไทยพุทไธสง	บุรีรัมย์	-	-	-	-	พุทไธสง	พุทไธสง	31120	0-4465-5645	0-4465-5645
26	วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิจิตร	พิจิตร	184	4	-	โคกอุดม-สามแยก	พิจิตร	พิจิตร	38180	0-4248-7386	0-4248-7668
27	วิทยาลัยเทคโนโลยีเอ็น-เทคโนโลยีบริหารธุรกิจปากคาด	บึงกาฬ	195	10	-	บึงกาฬ-หนองคาย	ปากคาด	ปากคาด	38190	0-4249-0867	0-4249-0867
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (4 แห่ง)											
28	วิทยาลัยเทคโนโลยีธัญญา	ร้อยเอ็ด	99	6	-	ร้อยเอ็ด-โพธิทอง	หมื่น	เสียวชัย	45000	0-4351-9661	0-4351-9661
29	วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจรักไทยสุวรรณภูมิ	ร้อยเอ็ด	46	20	-	-	สระสูง	สุวรรณภูมิ	45130	0-4358-0097	0-4358-0097
30	วิทยาลัยเทคโนโลยีพุทธรักษา	สกลนคร	217	-	-	สกล-แม่	โนนหอม	เมือง	47000	0-4276-6263	0-4276-6342
31	วิทยาลัยเทคโนโลยีพิงโกนพณิชยการ	สกลนคร	2/8	1	-	นิตโย	พังโคน	พังโคน	47160	0-4277-1162	0-4273-4727
ภาคเหนือตอนบน (1 แห่ง)											
32	วิทยาลัยอาชีวศึกษาจันทรวรวิ	เชียงใหม่	439/2	7	-	-	แม่เยะ	เมือง	50100	0-5344-7756	0-5327-6436
ภาคเหนือตอนล่าง (1 แห่ง)											
33	โรงเรียนช่างเทคนิคโนโลยีตาก	ตาก	555	2	-	พหลโยธิน	หนองบัวใต้	เมือง	63000	0-5551-7484	0-5551-7484
ภาคตะวันตก (2 แห่ง)											
34	วิทยาลัยอาชีวศึกษาบริหารธุรกิจกาญจนบุรี	กาญจนบุรี	70	2	-	แสงชูโต	ท่ามะกา	ท่ามะกา	71120	0-3464-0388	0-3464-0188
35	วิทยาลัยเทคโนโลยีประจวบคีรีขันธ์	ประจวบคีรีขันธ์	14	9	-	-	คลองวาฬ	เมือง	77000	0-3281-0151	0-3281-0152

ลำดับ	สถาบันอาชีวศึกษา	จังหวัด	เลขที่	หมู่	ซอย	ถนน	แขวง/ตำบล	เขตอำเภอ	รหัสไปรษณีย์	โทรศัพท์	โทรสาร
ภาคใต้ตอนบน (3 แห่ง)											
36	วิทยาลัยเทคโนโลยีเซนต์หลุยส์บริหารธุรกิจ	ชุมพร	80	-	-	เพชรเกษม	วังตะกอก	หลังสวน	86110	0-7754-1752	0-7754-1753
37	วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้	นครศรีธรรมราช	124/1	-	-	ทุ่งสง-หัวยอด	ทุ่งวัง	ทุ่งสง	80110	0-7577-0136	0-75553-8031
38	วิทยาลัยอาชีวศึกษาบริหารธุรกิจภาคใต้	ภูเก็ต	266	-	เดชาณรงค์	เยาวราช	ตลาดใหญ่	เมือง	83000	0-7621-2496	0-7625-4163
ภาคใต้ตอนล่าง (1 แห่ง)											
39	วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนบริหารการท่าใหญ่	สงขลา	4	-	เพชรเกษม 5	เพชรเกษม	หาดใหญ่	หาดใหญ่	90110	0-7436-4948	0-7423-4462

เกี่ยวกับผู้วิจัย

กำพล ปิยะศิริกุล

กำพล ปิยะศิริกุล สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาจีน เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง จากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2549ระดับปริญญาโท สาขาวิชาประวัติศาสตร์จีนสมัยใหม่ จากคณะประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยปุกกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน พ.ศ. 2553 ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรจีนศึกษา วิทยาลัยนานาชาติปรีดีพนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะผู้ดำเนินงาน

ที่ปรึกษา

ดร.กมล รอดคล้าย	เลขาธิการสภาการศึกษา
ดร.วัฒนาพร ระงับทุกข์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
นายชาญ ตันติธรรมถาวร	ผู้ช่วยเลขาธิการสภาการศึกษา
นางเรืองรัตน์ วงศ์ปราโมทย์	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา
นางสาวประภา ทันตศุภารักษ์	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ

คณะผู้พิจารณา

ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
รศ.ดร.ปกรณ์ ลิ้มปนุสรณ์	อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาจีน
รศ.ดร.พัชนี ตั้งยืนยง	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
	อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก
	คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะนักวิจัย

อาจารย์วิภาวรรณ สุนทรจามร	หัวหน้าคณะนักวิจัย
ดร.หทัย แซ่เจี๋ย	นักวิจัย
ดร.ภูวกร ฉัตรบำรุงสุข	นักวิจัย
อาจารย์กำพล ปิยะศิริกุล	นักวิจัย
ผศ.ดร.นริศ วศินานนท์	นักวิจัย
ผศ.ดร.กนกพร ศรีญาณลักษณ์	นักวิจัย

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสาวชนิษฐา จิรวินิจฉัย	หัวหน้าโครงการ
นางศุภรียา แจ้งเดชา	นักวิชาการประจำโครงการ
นางสาวธีรตา เทพมณฑา	นักวิชาการประจำโครงการ

บรรณาธิการ

นางสาวชนิษฐา จิรวีริยวงศ์
นางคัทธรียา แจ้จเดชา

หน่วยงานรับผิดชอบ

กลุ่มพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการศึกษากับต่างประเทศ
สำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ